

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Τό βιβλίο αυτό κυκλοφόρησε σε πρώτη έκδοση τό Φεβέρη τοῦ 1970. Ἡ σημερινή δεύτερη έκδοση στηρίζεται οὐσιαστικά στην πρώτη, ἀφοῦ προσηγήθησαν ὁρισμένες διορθώσεις τυπογραφικῶν κ.λ. λαθῶν τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου καί ἀφοῦ ἐνακουράχτηκε τό εἰσαγωγικό σημεῖο τοῦ προλόγου.

Ἡ μετάφραση ἔγινε ἀπό τό γαλλικά καί τό κείμενο ὁρθολογήθηκε σε συγγραφική παραβολή μέ την ἀντιστοιχία ἀγγλική μετάφραση τοῦ ἔργου. Τό κείμενο εἶναι ὁλοκλήρο καί χωρίς συντομεύσεις.

Copyright γιά την ἑλληνική μετάφραση: Ἐκδόσεις Στοιχαστής 1970.

ΝΙΚΟΛΑΪ ΓΚΟΓΚΟΛΑ

Ο ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

Εισαγωγή
Λουκάς Ἀξελός
Μετάφραση
Ἀγγελική Κλουστογιώτη

Ἐκυβήθη τόν Ἰούνη τοῦ 1980 γιά λογαριασμό τῶν ἐκδόσεων «Στοιχαστής»,
ὁδός Ἰπποκράτους 6, Εἶ ὄροφος, τηλ. 36 01 956, Ἀθήνα.

Ἡ στοιχειοθεσία ἔγινε στά τυπογραφεῖα τῆς «Φιλικῆς Ἐταιρείας», ὁδός Ἰατρῶκου
19 καί τό τίτλημα στά πιστήρια τοῦ Χρήστου Μούτσου, ὁδός Σφυριμῶνος
48.

Τό ἐξώφυλλο εἶναι τῆς Στέλλας Γκρανά.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΤΟΥ

(μέ τη σειρά που μπαίνουν στη σκηνή)

ΑΝΤΟΝ ΑΝΤΟΝΙΤΣ ΣΚΒΟΖΝΙΚ - ΝΤΜΟΤΚΧΑΝΟ-

ΦΣΚΙ : κυβερνήτης τής πόλης.

ΑΜΟΣ ΦΙΟΝΤΟΡΟΒΙΤΣ ΛΙΑΗΚΙΝ - ΤΙΑΗΚΙΝ : δι-

καστής.

ΑΡΤΕΜΉ ΦΙΑΛΗΠΟΒΙΤΣ ΖΕΜΑΛΙΑΝΚΑ : επιστάτης

των άγροθεσργών ιδρυμάτων.

ΛΟΥΚΑ ΛΟΥΚΙΤΣ ΚΥΛΟΠΩΦ : επιθεωρητής σχολείων.

ΚΡΙΣΤΙΑΝ ΚΑΡΛΑΟΒΙΤΣ ΓΚΙΟΥΜΠΝΕΡ : Γερμανός,

γιατρός τής έπαρχίας.

ΙΒΑΝ ΚΟΥΖΜΙΤΣ ΤΣΑΕΚΙΝ : διεθνήτης ταχυδρομείου.

ΗΙΟΤΡ ΙΒΑΝΙΤΣ ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : κάτοικος τής πό-

λης.

ΗΙΟΤΡ ΙΒΑΝΙΤΣ ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : κάτοικος τής πό-

λης.

ΣΒΙΣΤΟΥΤΝΩΦ : άστυνομικός.

ΕΦΟΡΟΣ.

ΑΝΝΑ ΑΝΤΡΕΠΙΕΒΝΑ : ή γυναίκα του κυβερνήτη.

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΝΟΒΝΑ : ή κόρη του κυβερνήτη.

ΟΞΙΗ : υπηρέτης του Χλυστάκωφ.

ΙΒΑΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΒΙΤΣ ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ : διάλληλος

άπό τήν Πετρούπολη.

ΤΟ ΠΚΑΡΞΟΝΙ ΤΟΥ ΧΑΝΙΟΥ.

ΜΙΧΚΑ : υπηρέτης τῶς κυβερνήτη.
ΝΤΙΕΡΖΙΜΟΡΝΤΑ : ἀστυνομικός.

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ.

Η ΠΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΕΙΔΑΡΑ.

Η ΠΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΓΙΑΕΙΩΜΑΤΙΚΟΥ.

ΣΤΕΙΑΝ ΙΒΑΝΙΤΣ ΚΟΡΟΜΠΚΙΝ : ἀνάλληλος συντα-

ξιστός.

ΦΙΟΝΤΟΡ ΙΒΑΝΙΤΣ ΔΙΟΓΛΙΟΥΚΩΦ : ἀνάλληλος τῆς

Φρουράς.

Η ΠΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ ΛΟΥΚΙΤΣ ΚΥΛΟΠΩΦ.

ΟΙ ΚΑΛΕΞΜΕΝΟΙ.

Ο ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ.

ΜΙΑ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΚΟΙΚΟΛΑ

ΙΑΝΩ ΣΤΟΥΣ ΧΑΡΑΧΤΗΡΕΣ

ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΣΤΟΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ἐνας ἀνάλληλος πὸς ἄν και ἀσπρισε

στην ὑπηρεσία τῆς κυβερνήτης, ἀπέχει πὸς ἀπὸ τοῦ
νῆναι ἀποδρακωμένος. Ἄν και δὲν ἀπευθάνεται τὰ

φιλῶδηματά, ἔχει μὲ ἀψη σταθερή, σοδαρή σχεδὸν
συλλογισμένη. Οἱ κούδεντες του εἶναι μετρημένες, ἡ

φωνή του εἶναι σιγανή και σκληρή· κάθε του λέξη ἔχει
τὸ βάρος τῆς. Οἱ ἴδρες τοῦ προσώπου του εἶναι σκλη-

ρὲς και θαθείς, ὅπως εἶναι γενικά σ' αὐτοῦς πὸς ἄρ-
χισαν μὲ κούραστικὴ καρδιάρα ἔκρινώντας ἀπὸ τὰ

χαμηλότερα ἀξιώματα.

Περνάει γρήγορα ἀπὸ τὴ χαρὰ σὸς φόδο, ἀπὸ τὴ μι-
κροπρέπεια σὴ μεγαλοπρέπεια, σὰν ἕνας ἀνθρωπος μὲ

ποτὲς πρωτόγονες και χοντρές. Εἶναι μὲ κουμπωμένη
στολή, μὲότες ἱππασίας και σιτηρόνια. Μαλλιά ψαρά,
στρομένα μὲ δούραα.

ΑΝΝΑ ΑΝΤΡΕΠΙΕΒΝΑ: Ἡ γυναίκα του, κοκέτα τῆς

ἐπαρχίας πότε μὲ τὰ μυθιστορήματα και τὰ ἀμύμουμ,
πότε μὲ ἀπασχολήσεις τῆς κούλνας και τῶν ἀσπρό-

ρουχῶν τῆς. Εἶναι πὸς ἀπὸ περίεργη, και συχνὰ κενόδο-
ξη. Κάποτε συμβαίνει νὰ ὑποτάξει τὸν ἄντρα τῆς, μὲ

και αὐτὸς δὲν ἔχει ἀποδείξεις νὰ τῆς ἀντιτάξει. Ἀλλὰ
αὐτὴ ἡ κυριαρχία δὲν ἀπλώνεται παρὰ σὲ λεπτομέ-

ρειες και ἐκπαράξεται μὲ σαρκασμοὺς και ἐπιτιμήσεις.
Ἀλλὰξεί τέσσερις φορὲς φέρειμα κατὰ τὴ διάραεια
τοῦ ἔργου.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Νέος ἄντρας εἰκοσι-τριῶν χρονῶν, λεπτο-

ΤΟ ΠΚΑΡΣΟΝΙ ΤΟΥ ΧΑΝΙΟΥ.

ΜΙΧΚΑ : ὑπερέτης τοῦ κυβερνήτη.
ΝΤΙΕΡΖΙΜΟΡΝΤΑ : ἀστυνομικός.
ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ.

Η ΠΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΒΙΑΡΑ.

Η ΠΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΠΙΑΣΙΜΑΤΙΚΟΥ.

ΣΤΕΦΙΑΝ ΙΒΑΝΤΙΣ ΚΟΡΟΜΠΚΙΝ : ὑπάλληλος συντα-

ξιστός.

ΦΙΟΝΤΟΡ ΙΒΑΝΤΙΣ ΔΙΟΥΔΙΟΤΚΩΦ : ὑπάλληλος τῆς

Φρουράς.

Η ΠΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΔΟΥΚΑ ΔΟΥΚΙΤΣ ΚΥΛΟΠΩΦ.

ΟΙ ΚΑΛΕΣΜΕΝΟΙ.

Ο ΔΩΤΥΦΥΛΑΚΑΣ.

ΜΙΑ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΚΟΠΚΟ
ΙΑΝΩ ΣΤΟΥΣ ΧΑΡΑΧΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΣΤΟΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ἐνας ὑπάλληλος ποῦ ἂν καὶ ἄσπρισε
στην ὑπερβολὴ τῆς κυβερνήσεως, ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τοῦ
νῆναι ἀποδολακωμένος. Ἄν καὶ δὲν ἀπεχθάνεται τὰ
φιλοδομημάτα, ἔχει μιά ὄψη σταθερῆ, σθεαρῆ σχεδὸν
συλλογισμένη. Οἱ κυβερνῆτες τοῦ εἶναι μετρομηέες, ἡ
φωνή τοῦ εἶναι σιγανή καὶ σκληρή· κάθε τοῦ λέσει ἔχει
τὸ ἄσπρισε τῆς. Οἱ ἴσπρισε τοῦ προσώπου τοῦ εἶναι σκλη-
ρές καὶ θαθεῖες, ὄπως εἶναι γενικά σ' αὐτοῦς ποῦ ἄρ-
χισαν μιά κυβερνητικὴ καριέρα ἔκρινώνας ἀπὸ τὰ
χαμηλότερα ἀξιώματα.

Περγάει γρήγορα ἀπὸ τὴ χαρά σὸ πόσο, ἀπὸ τὴ μι-
κροπρέπεια σὴ μεγαλοπρέπεια, σὴν ἕνας ἀθροῦς μὲ
πορές πρωτόγονες καὶ χοντρές. Εἶναι μὲ κουμπωμένη
στολή, μπόρτες ἱπτασίας καὶ σπρηούνα. Μαλιὰ ψαρά,
σπρημένα μὲ δοῦρα.

ΑΝΝΑ ΑΝΤΡΕΠΙΕΒΝΑ: Ἡ γυναίκα τοῦ, κοκέτα τῆς
ἐπαρχίας ποῦ μὲ τὰ μυθιστορήματα καὶ τὰ ἀλμπουμ,
πόρτε μὲ ἀπαστοχολήσεις τῆς κουζίνας καὶ τῶν ἀσπρό-
ρουχῶν τῆς. Εἶναι πολὺ περιεργή, καὶ συχνά κενόδο-
ξη. Κάπορτε συμβαίνει νὰ ὑποτάξει τὸν ἄντρα τῆς, μιά
καὶ αὐτὸς δὲν ἔχει ἀποδείξεις νὰ τῆς ἀντιτάξει. Ἀλλὰ
αὐτὴ ἡ κυριαρχία δὲν ἀπλώνεται παρὰ σὲ λεπτομέ-
ρειες καὶ ἐκπαράξεται μὲ σαρκασμὸς καὶ ἐκπληξίσεις.
Ἀλλὰξεί τέσσερις φορές φόρμα κατὰ τὴ διάρχεια
τοῦ ἔργου.

ΧΑΙΒΣΥΤΑΚΩΦ: Νέος ἄντρας εἰκοσι-τριῶν χρονῶν, λεπτο-

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

Ἐνα σαλόνι μέσα στὸ σπίτι τοῦ κυδερνήτη.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ὁ κυδερνήτης, ὁ ὑπεύθυνος τῶν ἀγαθωεργῶν ἰσομήλων, ὁ ἐπιθεωρητὴς τοῦ σχολείου, ὁ δικαστής, ὁ γιατρός, δύο ἀστυνομικοί.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Σὰς κάλεσα κύριοι, γιὰ νὰ σὰς πῶ ἕνα πλὴν δυσάρεστο νέο. Μὰς ἔρχεται ἕνας ἐπιθεωρητής.

ΑΜΟΣ: Πῶς, ἕνας ἐπιθεωρητής;

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ναι, ἕνας ἐπιθεωρητὴς ἀπ' τὴν Πετροπολίτη Ἰνκόγνιτο καὶ ἐπὶ πλῆρον μὲ μυστικὰς δόνητες.

ΑΜΟΣ: Τί ἱστορία καὶ αὐτὴ!

ΑΡΤΕΜΙ: Πρῶτα εἴχαμε τὴν ἡσυχία μας, τώρα ἀρχίζουν οἱ φασαρίες ὡς φαίνεται.

ΛΟΥΚΑ: Θεέ μου! Καὶ μὲ μυστικὰς δόνητες ἐκτός τῶν βλάτων...

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Εἶχα κάτι σὴν προαισθημα. Ὁλίγη αὐτὴ τὴ νύχτα δὲν ἔκανα τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ ὑπειρεθώμαι δὺς πελώριους πορτικοῦς. Ἀλήθεια, δὲν ἔχω ποτὲ δεῖ τίποτα τὸ τόσο ἀηδέστατο: Ὀλόμαυροι μ' ἕνα φανταστικὸ κορμί. Ἡθὲν, γουργούρισαν καὶ ἐπείτα ἔφυγαν.

Ἀκούστε, θὰ σὰς διαδάσω τὸ γράμμα ποὺ μόλις πῆρα ἀπὸ τὸν Ἀντρέι Ἰδόνιτς Σιμοῦφ. Τὸν γνωρίζετε, Ἀρτεμὺ Φιλίποβιτς, δὲν εἶναι ἔτσι; Νὰ τί τοῦ γράφει: «Ἀγαπητέ μου φίλε, κουμπάρε μου, καὶ εὐεργέτη μου... (μουρμουρίζει πύχνοντας μιά ματιά στὸ γράμμα)... νὰ σοῦ πῶ... Ἀ! ἐκεῖ εἶναι «... Βιάζομαι νὰ σοῦ ἀναγγείλω ἐκτός ἀπὸ τ' ἄλλα ὅτι ἔφθασε ἕνας

δημόσιος ὑπάλληλος μὲ ἐντολή νὰ ἐπιθεωρήσει δὴλ τὴν ἐπαρχία, καὶ εἰδικὰ τὴν περιφέρειά μας (σηκώθει τὸ δάκτυλό μὲ σημασία). Τὸ ἔμαθα ἀπὸ σίγουρη πηγή, παρ' ὅλο ποὺ αὐτὸς θέλει νὰ περάσει σὴν ἰδιότητος. Ἐπειδὴ ἔβρω ὅτι ἔχεις ὅπως ὁ καθένας μερικὰ δάρη στὴ συνείδησή σου, γιὰτὶ εἶσαι ἕνας μορφωμένος ἀνθρώπος καὶ δὲν ἀφήνεις νὰ σοῦ ξεφύγει ὅτι περνάει ἀπὸ τὸ χέρι σου... (σταματᾷ). Ναι, αὐτὸ εἶναι προσωνυμικὸ «Ἐπίσης σὲ συμβουλεύω νὰ πᾶρεις ὄχι τὴς προφυλάξεις γιὰτὶ μπορεῖ νὰ ἔρθει ἀπὸ τὴ μιά στιγμή στὴ βλάτη, ἐκτός ἂν ἔχει κίβλας ἔρθει καὶ ἔχει ἔγκρατασταθεὶ κάπου Ἰνκόγνιτο.

Χθὲς τὸ πρωτὶ. Ναι ὅτι ἀκοιουθεὶ εἶναι γιὰ τὴν οἰκογένεια: «Ἡ ἀδερφή μου Ἄννα Κυρλόδονα ἤρθε στὸ σπίτι μας μὲ τὸν ἀντρα της. Ὁ Ἰδὸν Κυρλόβιτς χόντριγη πλὴν, καὶ παίζει πᾶντοτε βιολί» κ.λ.π. «Ε, λοιπὸν τώρα κύριοι νὰ ποῦ τὰ ἔπερε δλαί!

ΑΜΟΣ: Ναι, εἶναι μιά παράξενη ὑπόθεση, πλὴν παράξενη τίποτε δὲν εἶναι καθαρὸ.

ΛΟΥΚΑ: Μὰ γιὰτί, τί θὰ πεί αὐτὸ, Ἀντὸν Ἀντόνιτς; Γιατί σὲ μᾶς ἕνας ἐπιθεωρητής;

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Γιατί; Τί τὰ θέλετε, τέτοια εἶναι χωρὶς ἀμφιβολία ἡ μοίρα μας (ἀναστενάζει). Μέχρις ἐδῶ, δόξα τῷ Θεῷ πῆγαινε στὶς ἄλλες πόλεις, τώρα ἤρθε ἡ σειρά μας.

ΑΜΟΣ: Σκέφτομαι Ἀντὸν Ἀντόνιτς, ὅτι πῶσω ἀπὸ αὐτὰ ὑπάρχει μιά πὸ λαντὴ αἰτία, οὐσιαστικὰ πολιτικὴ.

Ἐπερε τί σημαίνει αὐτό; Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ Ρωσία... ναί... θέλει νὰ κάνει πλόημο, καὶ τὸ ὑπουργεῖο, θάἐπερε, ἔχει ἀκροβῶς στείλει ἕναν ὑπάλληλο γιὰ νὰ ἀνακαλύψει μὴπως ὑπάρχουν πουθενὰ προδότες.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ἐ καὶ λοιπὸν, ποῦ τὸ πᾶτει! Ἐσεῖς ἕνας μορφωμένος ἀνθρώπος. Προδοσία σὲ μᾶς μέσα σ' αὐτὴ τὴ χαμέγη τρύπα; Ὅστε νὰ εἴμαστε στὰ σύνορα. Ἀπὸ δῶ καὶ κατὰξόντας ἀκόμα κανέννας δὲ θὰ μπο-

λον, που ξέρω κι' εγώ... "Τως νά υπάρχουν τίποτε φάρμακα έχει. Μπορεί θέσθαι νάναί κι' έτσι ή φυσική του μυροδία.

ΚΡΙΣΤΙΑΝ: (αυτάφπει) ja, σκόρδο. Gut!

ΑΜΟΣ: Μά τήν πιστη μου, φοδάμαι ότι δεν μπορούμε νά κάνομε τίποτα. Λέει ότι ή γραντά του τόν άκρησε νά πέσει όταν ήταν μικρός μέσα σ' ένα βαρέλι δάττα κι' από τότε μυρίζει έτσι...

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Καλώσι! Είναι μια άπλή παρατήρηση που την έκανα προνώντας από κεί. "Όσο για τις προετοιμασίες έστρεφικής φύσης και για τά μικροφάρμακα που αναφέρει μέσα στο γράμμα του ο "Αντρέι "Ιδάνις δεν θάξερα τίποτε νά σάς πώ. "Άλλωστε γιατί νά τά αναφέρουμε; Δεν υπάρχει άνωθωπος στόν κόσμο που νά μήν έχει μερικά δάρη στη συνείδησή του. Καλά λένε οι Βολταίρικοί ότι ο Θεούλης τό θέλησε έτσι.

ΑΜΟΣ: Τι έννοείτε λέγοντας δάρη "Αντόν "Αντόνις; Γιατί υπάρχουν δάρη και δάρη! "Εγώ δεν κρύβομαι παίρνω φιλωδωρήματα, άλλα τί φιλωδωρήματα... Μικροπράγματα... άλλα αυτό είναι μια άλλη ιστορία.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Μικροπράγματα ή ότιδήποτε άλλο είναι πάντα φιλωδωρήμα.

ΑΜΟΣ: Μά όχι "Αντόν "Αντόνις! "Αι δέν λέω άν για παράδειγμα κάποιος προσφέρει ένα γούνο παλτό 500 ρουβλιών ή ένα σάκι για τή γυναικά μου...

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Και τί μάς νοιάζει άν τά φιλωδωρήματα σας είναι μηδαμικά! Από αντίθεση δεν πιστεύετε στό Θεό ενώ εγώ τουλάχιστον είμαι θρησκός. "Εμένα που με βλέπετε πάλι κάθε Κυριακή στην εκκλησία. Και σεις "Οι σάς ξέρω όταν άρχίζετε νά μιλάτε για τή δημιουργία του κόσμου, σού σκηώνεται ή τριχα.

ΑΜΟΣ: Κι' όμως εγώ ο ίδιος δημιουργήσα τις πεποιθήσεις μου χάρις στην σκέψη.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: "Ε λοιπόν εγώ σάς λέω ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου δεν πρέπει νά σκέφτεται κανείς τόσο! Κινημά φορά τό νά μή σκέφτεται κανείς είναι πολύ

προτιμώτερο. Τελικά άν μίλησα για τό δικαστήριο θάκανα τελείως τυχαία. "Αμφιβάλλω πολύ σ' άλληθεια άν θάρθει ποτέ κάποιος νά γνώσει τή μήτη του έδω. είναι ένα μέρος τόσο προνομιούχο που ο θεός ο ίδιος τό προστατεύει. "Ανεγνωτίας έσεις Λουκά Λούκις με τήν ιδιότητα του σχολικού έπιθεωρητή βεβαίως νά άσχολεύεστε λίγο πύο δραστήρια με τους καθηγητές σας. Είναι άνθρωποι πολύ μορφωμένοι, αναθρομένοι σέ κάθε είδος κολλέγια" δεν πειράζει νά έχουνε παράξενους τρόπους που άλλωστε ταιριάζει σ' αυτό τό έπαγγελματικό είδος. "Ο ένας άπ' αυτούς για παράδειγμα, αυτός ο Χοντρημαγουλιάς, άδύνατο νά θυμηθώ τόνονμά του, μόλις άνεβαίνει στην έδρα, δεν μπορεί νά μήν κάνει τή γκριμάτσα του. Κάπως έτσι (κάνει τήν γκριμάτσα) —και άμέσως μετά χώνει τό χέρι του μέσα στό κολλάρο και άρχίζει νά στρώνει τή γενειάδα—τό ότι κάνει τή γκριμάτσα στούς καθητές πάλι καλά, είναι ίσως λίγο άναγκαίο, δέν ξέρω" άλλα κρινετε από μόνοι σας, άν τή έκανε μπροστά σ' ένα ξένο αυτό θά φανώταν άσχημο. "Ο κύριος έπιθεωρητής θά πιχαριζόταν και θά είχε με ιστορίες.

ΛΟΥΚΑ: Μά τί θέλετε νά κάνω; τοι μίλησα γι' αυτό και πολύ μάλιστα. Τήν άλλη μέρα μόλις ο κύριος γυμναστήρης ήρθε στην τάξη, τοι έκανε μια γκριμάτσα, δέν είδα ποτέ παρόμοια. Αυτός τήν έκανε χωρίς κακία, άλλα ο γυμναστήρης με πήρε κατά μέρος: «Γιατί σ' υπάρχουν τέτοιες άναρπεντικές ιδέες στη νεολαία»; μου είπε.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Είναι άναρχασιμένος νά σάς μιλήσω για τόν καθηγητή τής ιστορίας. Είναι γερό κεφάλι, αυτό φαίνεται, και έχει πολλές γνώσεις, μόνο που έκφράζεται με τέτοια ξέση, που ξεχνιέται που και που. Τόν άκουσα μια φορά. "Όσο μίλοδσε για τους "Ασούριους και τους Βαβυλώνιους πάλι καλά, όταν όμως έφτασε στό Μέγα "Αλέξανδρο δέν μπορώ άκόμα νά καταλάβω τί τοίρηθε. Νόμισα ότι πήρε φωτιά. Καταραύησε από τήν

ἔδωρα του ἄρπαξε μιά καρτέλινά και μπράμι μ' ὄλες τίς
δυναμίεις του τὴν κοπάνησε στὸ πάτωμα. "Ὅτι ὁ Μέγας
Ἀλέξανδρος εἶναι ἕνας ἥρωας, ἐντάξει, ἀλλὰ γιὰτὶ νὰ
χαλάει τὴν περικοσία τοῦ σχολείου; Εἶναι ἕνα περίσσιο
ἔξοδο γιὰ τὸ χρέος.

ΛΟΙΚΑ: Ναι ἀρπάζεται εὐκολά. Ἀλλὰ κάθε φορὰ πού τοῦ
κάνω τὴν παρατήρηση μου ἀπαντᾷ: «Τί τὰ θέλετε,
γιὰ τὴν ἐπιστήμη εἶμαι ἐτοιμος νὰ θυσιάσω και τὴ ζωὴ
μου».

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ἀλλοίμονο! Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀνεξέπαιγτος
νόμος τῆς μοίρας: Ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἕνας ἀνθρωπος
εἶναι διαποσούμενος, ἢ εἶναι μεθυστακκας ἢ κάνει γκρι-
μάτσες πού διώχνουν ἄλλους τοὺς ἀγίους τοῦ παραδεί-
σου.

ΛΟΙΚΑ: "Αἱ ἤ καρριέρα τοῦ καθηγητῆ δὲν εἶναι παρα-
μία ἀργουσιθία. Πρέπει νὰ δυναστεύουμε στὸ κάθε τι.
Ὁ καθένας μπερδεύεται στὰ πόδια τοῦ ἄλλου ὁ καθένας
θέλει νὰ κάνει τὸν ἔξυμνο.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Αὐτὸ δὲ θάρταν τίποτε ἀν δὲν ὑπῆρχε αὐ-
τὸς ὁ καταραμένος ἰνκόγκινιτο!... Τὴ στιγμή πού δὲν τὸν
περιμέναμε καθόλου: «"Α, νὰ τὰ πουλάκια μου! Καί
ποὺς εἶναι δικαστῆς ἐδῶ; Διάπκιν Τιάπκιν; Νὰ μου
φέσουν ἐδῶ τὸ Διάπκιν Τιάπκιν... Καί ποὺς εἶναι ἐπι-
πτης τῶν ἀγαθοεργῶν ἰδρυμάτων; Ὁ Ζεμπιάλινκα; Νὰ
μου φέρουν ἐδῶ τὸν Ζεμπιάλινκα». Νὰ πόσο εἶναι φο-
βερὸ!

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

(Οἱ ἴδιοι και ὁ δευθυνητῆς τοῦ Ταχυδromeiou).

Ο ΑΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Ἐγγήστε
μου κύριε ποὺς εἶναι ὁ δημόσιος ὑπάλληλος πού θάρθει;
ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Πὼς δὲν ἔφερε;

Ο ΑΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Μὰ πόλις τῶ-
ρα τῶμαθα ἀπὸ τὸν Πύθωρ Ἰόανις Μπουμπουτσινοῦ; πρὶν
ἀπὸ λίγο ἦταν στὸ γραφεῖο μου.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: "Εἰ και λοιπὸν τί σκέφτεστε;

Ο ΑΙΕΥΘ. ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Αὐτὸ πού σκέφτομαι; Μὰ
εἶναι ὁ πόνεμος μὲ τοὺς Τούρκους.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Βάχασιες!

Ο ΑΙΕΥΘ. ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Σὰς βεβαιώνω ὅτι θάχου-
με πόνεμο μὲ τοὺς Τούρκους. Εἶναι ἀκόμα μιά μπηχτή
τῶν Τάλλων.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ποιὸ πόνεμο μὲ τοὺς Τούρκους; Ἐμάς θά
ψήγει κι ὄχι τοὺς Τούρκους. Εἶναι ἀνεμφισδότητο.

Ἐγὼ ἔχει ἕνα γράμμα, βλάτετε...

Ο ΑΙΕΥΘ. ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Σ' αὐτὴν τὴν περιπτώση
δὲν θάχουμε πόνεμο μὲ τοὺς Τούρκους.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: "Ε λοιπὸν τώρα τί λέτε γι' αὐτὸ Ἰόαν
Κουζμίτς;

Ο ΑΙΕΥΘ. ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Ἐγὼ τί θέλετε νὰ πῶ;
Και οἱς λοιπὸν τί σκέφτεστε Ἄντὸν Ἄντῶνις;

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ἐγὼ; Ὁ δὲν εἶναι ὅτι φοδαῖμα, ἀλλὰ
ἐπιδοῦστε μ' ἐνοχλεῖ λιγάκι... Εἶναι κυρίως οἱ ἐπι-
ποροι και οἱ ἄστοι πού μ' ἐνοχλοῦν. Λέγε ὅτι τοὺς ἔχω
ληστέψει και παρ' ὅλα αὐτὰ, ὁ θεὸς ἔφει ὅτι κι' ἀν
τοὺς ἔχω πᾶρει κάτι εἶναι στ' ἀλήθεια χωρὶς κακία.
Ἄναρωτιέμαι... (Παίρνει ἀπ' τὸ χέρι τὸν δευθυνητῆ
τοῦ ταχυδromeiou και τὸν πηγαίνει κατὰ μέρος). Ἄ-
ναρωτιέμαι ἀν δὲν ὑπάρχει ἐναντιὸν μου καμμία κα-
τηγορία. Ἄλλοιὸς γιὰτὶ νάρχόταν αὐτὸς ὁ ἐπιθεωρη-
τῆς; Ἀκούστε Ἰόαν Κουζμίτς, δὲν θά μπορούσατε γιὰ
τὸ καλὸ ὄλων μας... Ὅλα τὰ γράμματα πού περνῶν
ἀπ' τὸ γραφεῖο σας, ἔφετε... νὰ τ' ἀνοιγείτε λίγο και
νὰ τὰ διαδίδετε... Τὰ νὰ βλέπετε ἀν καμμία φορὰ
ὑπάρχει καμμία κατηγορία ἢ εἶναι ἀπλά, ἀνταλλαγή
ἀλλήλογραφίας. Ἄν δὲν ὑπάρχει τίποτα μπορείτε νὰ
τὰ ξανακολλήσετε ἄλλωστε εἶναι χωρὶς σημασία μπο-
ρεῖτε ἀκόμα και νὰ τὰ ξαναβάλετε ἀποσφραγισμένα.

Ο ΑΙΕΥΘ. ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Ἐέρω, ἔέρω... Δὲν ὑπάρ-
χει λόγος νὰ μου τὸ πῆτε, τὸ κάνω ἀπὸ μόνος μου,
ὄχι γιὰ νὰ προφυλαχτῶ ἀλλὰ ἀπὸ ἀπλήρη περιέργεια.
Λατρεῖω νὰ μαθαίνω τί γίνεται στὸν κόσμο. Πραγμα-

νάει τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὴν πόρτα). Εἶναι μάλλον αὐ-
τὸς ὁ φταίχτης, μὴ σεβῆσαι χρέας ποὺ εἶναι οὐληρῶ-
σάν ἔνδοξο καὶ ἡ σοφία, ὁ δικάσιμος ἔπει τι γίγναι ἐκεῖ
μέσα, τὴν πέτρα ἀπὸ τὸ παρῶθυρο. Ὀδύλληδες μέρες,
μὲ κάθει νὰ πεθαινω τῆς πείνας. Τὸ τρεῖς του δὲν πι-
νεται: μὴρῆσαι ψαροβλα καὶ ὄχι τρεῖς. Λοιπὸν γιαντὶ
ἔγω... Εἶναι τρεῖς!

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ (Φθογιμένος): Συγγνώμην σὰς ὀφίλιοναι:
ὅτι δὲν εἶμαι φταίχτης. Σὲ μὰς, στὴν ἀγορὰ τὸ κρέας
εἶναι πάντα πρῶτης ποιότητος. Οἱ ἔμποροι τοῦ Χωλ-
μογκορ μὰς τὸ προμηθεύουν, ἀνθρωποι πολὺ τίμητοι μὲ
ἕνα φέσιμο παραδειγματικό. Πραγματικά δὲν ἔπει
ἀπὸ ποῦ ἀγοράζει αὐτὸ ποῦ λέτε, ἀλλὰ ἀν ὑπάσχει κά-
τι ποῦ χυλαίνει ἐπιτρέψτε μου νὰ σὰς ὀδηγήσω σ' ἕνα
ἄλλο κατάλυμα.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: "Ὀχι. δὲν θέλω! Εἴρω πολὺ καλά
τί θὰ πεῖ ἕνα ἄλλο κατάλυμα. Ἦ φυλακή! Μὰ μὲ ποῦ
δικαιοσύνη: Πὼς τοῖμας; Εἴπετε ποῖος εἶμαι; Εἶμαι:
δημόσιος ὑπάλληλος στὴν Πετροπόλη. (Παίρνει θά-
ρος). Ἀλλὰ ἔγω... ἔγω... Δὲν μὲ ἔπειτε.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ (κατὰ μέρος): "Ὀ! Θεέ μου πὼς ἔχει
θυμώσει! Εἴρει τὰ πάντα, τοῦ ἔχουν διηγῆσαι τὰ πάν-
τα οἱ καταραμένοι οἱ ἔμποροι.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Ὄ! ἔπειτε μ' ἕνα δόξαλογο σύνταγμα
καὶ δὲν θὰ σὰς ἀκολουθήσω. Ὄ! πᾶν κατ' εὐθείαν στὸν
ὑπουργό. (Χτυπᾷ τὴ γροθιά του πᾶν στὸ τραπέζι):
"Ὀχι, μὰ τί φαντάζεστε;

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ (Κομπιάζοντας καὶ τρέμοντας δόξαλογος):
Σὰς ἱκετεύω λυπηθεῖτε μὲ ἔγω μὲ γυναίκα καὶ μικρὰ
παιδιά. Μὴ μὲ καταστρέφεται!

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: "Ὀχι, δὲν θέλω. Τί θέλετε νὰ κάνω; Ἦ-
πειρή ἔχετε μὲ γυναίκα καὶ παιδιά, ἔγω πρέπει νὰ
πᾶν στὴ φυλακή; Ἄλλο τοῦτο! (Ὁ Μερμηρτζιόσι μι-
σαλοῖται τὴν πόρτα, γίγναι μὲ μιστὰ καὶ τραδιέται: φε-
σιμένος). "Ὀχι πολλὰ εὐχαριστῶ δὲν θέλω.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ (τρέμοντας): Εἶναι ἀπὸ ἀπειρία, σὰς ὀρ-

κίεσαι ὅτι εἶναι ἀπὸ ἀπειρία! Ἀποκρίστικα ἐξ αι-
τίας ἐλλείψεως μέσων. Τὸ ἐπίδομα ποῦ μοῦ ἔγγραψον
φτάει μόνο γιὰ τὴν ἔλαση καὶ τὸ τρεῖς. Κι' ἂν ποτὲ
εἶχα μερὶς φιλοδωρήματα ἦσαν τόσο λίγα, μόνο κατὶ
γιὰ τὸ τρεῖς ἢ λίγο μάλι γιὰ ἕνα ἢ δύο ροῦλα.
Ὅσο γιὰ τὴν γυναίκα τοῦ ὑπαξιωματικοῦ ποῦ μοῦ ἔ-
κανε ἔμπόσω καὶ ποῦ ὄρθεν τὴ μαστίγωσα εἶναι μὲ
σοχαφαντία, σὰς ὀφίλιοναι ὅτι εἶναι μὲ σοχαφαντία.
Εἶναι οἱ ἔθροισ μου ποῦ ἐπινοήσαν τὰ πάντα, αὐτοὶ
οἱ ἄνθρωποι θὰ ἦσαν ἱκανοὶ νὰ καταστρέψουν τὴ
ζωή μου.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Καὶ λοιπὸν; Τί μὲ νοιάζει; (Σχεφτικός).
Δὲν ὀρέτω ἄλλωστε γιαντὶ μοῦ μὴδᾶτε γιὰ τοῦς ἔθροισ
σὰς καὶ γι' αὐτὴν τὴν γυναίκα τοῦ ὑπαξιωματικοῦ...
Ἦ γυναίκα τοῦ ὑπαξιωματικοῦ εἶναι ἄλλο πρᾶγμα ἄλ-
λὰ ἕμένα δὲν θὰ τοῖμασθε νὰ μὲ μαστίγωσατε, δὲν ἔ-
χετε τόσο δύναμη. Καὶ ἀκόμα τί; Δὲν ἔχετε κατα-
χρεῖ ποτέ; Ὄ! πλήρωσα ἀκούτε; Ὄ! πλήρωσα, μὰ αὐ-
τὴ τὴ στιγμή ὀριστοῦμαι χωρὶς λεφτά. Ἄν μὲνω ἐδῶ
εἶναι γιαντὶ δὲν ἔγω πᾶ ὅτε ἕνα καπνί.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ (κατὰ μέρος): "Ὀ! Τὸν πονηροῖ! Τάχει
τόσο καλά ἀνακατέθει ποῦ δὲν ἀναγνωρίζετε πᾶ!
Δὲν ἔπειτε πᾶ ἀπὸ πᾶ μεριά νὰ τὸν πιάσουμε. Τόσο
τὸ χειρότερο ἄς προσπαθήσουμε. Ἄς γίγει, ἂν θέλει,
τὸ ριψοκινδυνεύω. (Μὲ δυνατὴ φωνή). Ἄν προσπασι-
κά ἔχετε ἀνάγκη ἀπὸ λεφτά ἢ ἀπὸ κατὶ ἄλλο εἶμαι
στὴν ἀπόλυτη διάθεσή σὰς. Τὸ χρέος μου εἶναι νὰ ἔ-
ἔστηρετῶ τοῦς ταξιδιώτες.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Λοιπὸν δανεῖστε μου λεφτά. Ὄ! κανονι-
στῶ ἀμέσως μὲ τ' ἀφεντικὸ. Μοῦ φτάνουν 200 ροῦλια,
ἢ καὶ λιγώτερα.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ (δίνοντας του τὰ λεφτά): Νὰ ἀκριβῶς 200
ροῦλια, μὴν κάνετε τὸν κόπο νὰ τὰ μερῆσατε.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ (παίροντας τὰ λεφτά): Σὰς εὐχαριστῶ
πολύ. Μόλις θάμαι στὸ οἰκτὶ θὰ σὰς τὰ στρίλω. Αὐτὴ
ἢ ἐνόληση εἶναι τελείως τυχαία. Τὸ ὀρέτω εἰσαρε

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

(Οι αστυνομικοί άνοίγουν στο εάθος τη δίφυλλη πόρτα. Μπαίνει ο Χλυστάκωφ με τόν κωδεσνήτη. Μετά έρχονται ο έπιφτης των άγασθεργών ιδρυμάτων, ο έπιθεωρητής του σχολείου, ο Ντομπτσίνσκι και ο Μπομπτσίνσκι, αμέσως ο τελευταίος μ' ένα λευκοπλάστη πάνω στη μύτη. Ο κωδεσνήτης δείχνει στους αστυνομικούς ένα κομμάτι χαρτί κάτω στο πάτωμα. Βιάζονται να τὸ μαζέψουν και μέσα στη διασύνη τους πέφτει ο ένας πάνω στον άλλο).

ΧΛΥΣΤΑΚΩΦ: Πολλὸ καλὰ ἀντὰ τὰ ιδρύματα! Μ' ἀρέσει ποὺ ἔδω ἔπισκεφτοῦνται τὴν πόλη ἄλλοι οἱ ξένοι. Στὶς ἄλλες πόλεις δὲν μοῦδειξαν ποτὲ τίποτα.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Στὶς ἄλλες πόλεις, ἐπιτρέψτε μου νὰ σᾶς πῶ, οἱ δημόσιοι υπάλληλοι ἀσχολοῦνται κυρίως μὲ τὰ δικά τους ἐνδιαφέροντα, ἐνῶ ἔδω, τοῦλάχιστο νὰ πῶ, δὲν ἔχουμε ἄλλη ἔγνοια ἀπὸ τὸ νὰ ἀξιοποιήσουμε μὲ τὸ ζῆλό μας καὶ τὴν ἐπαγρύπνησή μας τὰ καλὰ τῆς κωδεσνήτης.

ΧΛΥΣΤΑΚΩΦ: Τὸ γέμια ἦταν θαύμα. Εἴμαι πραγματικὰ ἐδῶ αἰσιοσχημένος. Πέστε μου ἔχετε τέτοιο φαί ἄλλες τίς μέρες;

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ἦταν γιὰ νὰ λαμπρύνουμε τὴν παρούσα ἐνὸς φιλοξενούμενου τόσο ἐνδοξου.

ΧΛΥΣΤΑΚΩΦ: Μ' ἀρέσει πολὺ νὰ τρώω! Γιατί νὰ ζεῖ κανεὶς ἀν ὄχι γιὰ νὰ εὐχαριστιέται. Πῶς λεγόταν ἀντὸ τὸ ψάφι;

ΑΡΤΕΜΥ (τρέχοντας): De l' aiglefin.

ΧΛΥΣΤΑΚΩΦ: De l' aiglefin. Ἐξαιρετικά! Ποῦ φάγαμε λοιπὸν! Δὲν ἦταν νοσοκομείο;

ΑΡΤΕΜΥ: Μπαῖδο, τὸ νοσοκομείο τῶν ἀγασθεργῶν ιδρυμάτων.

ΧΛΥΣΤΑΚΩΦ: Πρόγματι, πρόγματι, θυμάμαι ἦταν ἔχει κάτω κρεβάτια. Πῶς πάνε οἱ ἄρρωστοι; Ἦπάρχουν πολὺ λίγοι μὸς φαίνεται.

ΑΡΤΕΜΥ: Ὅχι περισσότερο ἀπὸ μιὰ δωδεκάδα, 8-

λοι οἱ ἄλλοι ἔχουν γίνει καλὰ. Ἔτσι συνηθίζουμε. Ἀπὸ τότε ποὺ διορίστηκα στὸ νοσοκομείο — θὰ σᾶς φανεῖ ἴσως ἀπίστευτο — γιὰ τρεῦονται ἄλλοι σάν τις μύτρες. Μόλις ἕνας ἄρρωστος μπαίνει στὸ νοσοκομείο γιὰ τρεῦεται· κι' αὐτὸ δὲν ἀφελιεται τόσο στὰ φάρμακα ὅσο στὴν τάξη καὶ στὴν τιμιότητα.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Μὲ δὲν ἀντὰ ἐπιτρέψτε μου νὰ σᾶς πῶ ὅτι οἱ ὑπηρεσίες ἐνὸς ἀρχηγῶν τῆς ἐπαρχίας εἶναι σπασοκεφάλιασμα. Οἱ υπεύθυνότερες κάθε εἶδους γιὰ νὰ μὴ μιλῆσουμε μόνον γιὰ τὴν ὁδοποιία, γιὰ τὴν καθαριότητα, γιὰ ἐπισκευές· μὲ μιὰ λέξη ὁ πρὸ ἔξυπνος ἀνθρωπος δὲν θάξερε πῶς νὰ τὰ ὀράσει πέρα καὶ παρ' δὲν ἀντὰ χάρη στὸ Θεό, ἔδω δὲν δὲν πάνε μιὰ χαρά. Ἐνῶς ἄλλος κωδεσνήτης δὲν θὰ σκεφτόταν παρὰ τὰ δικά του ἀφελι, ἐνῶ ἐγὼ ἀκόμα κι' ὅταν πᾶω νὰ κοιμηθῶ δὲν σταματῶ νὰ ἐπαναλαμβάνω: «Θεὲ παντοδύναμι, κάνε ἡ κωδεσνήτη νὰ ἀναγνωρίσει τὸν ζῆλό μου καὶ νὰναι ἐκαστημένη». Εἶτε μοῦ τὸ ἀνασπαδῶσει εἶτε ὄχι, αὐτὸ ἐξασπᾶται ἀπὸ τὴν θέλησή της, ἐγὼ ἔχω ἦσυχη τὴ συνείδησή μου. Ὅταν βασίλει ἡ τάξη στὴν πόλη, ὅταν οἱ ὄρφνοι εἶναι σκουπισμένοι, οἱ φυλακισμένοι καλὰ περιποιημένοι καὶ ὅταν δὲν ὀπάρχουν πολλοὶ μέθυσοι... τί μπορῶ νὰ θέλω παρὰ πᾶνω; Ἀλήθεια ξαλήθεια δὲν θέλω καμμιά ἀνταμοιβή· εἶναι ἀναπόφευκτα πολὺ προκλητικὸ ἄλλα ἔμποστα στὴν εὐτυχία τοῦ νὰ κάνει κανεὶς καλὸ ἄλλα τᾶλλα εἶναι ματαιοδοξία!

ΑΡΤΕΜΥ: Χέι, χέι! Τὴ μᾶς λέει! Εἶναι φλόγας ὁ ἀρχιεπίσκοπος!

ΧΛΥΣΤΑΚΩΦ: Ἐχετε δίκιο. Κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸ δημολόγῶ, ἀγαπῶ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ νὰ ἀνυψῶμαι τὸ πνεῦμα μου. Ἦράφω πῆξά καὶ καμμιά φορὰ σκαρῶνω καὶ στίλους.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ (Στὸν Ντομπτσίνσκι): Σωστά, δὲν ἀντὰ εἶναι πολὺ σωστά, Πιότρ Ἰβάνιτς! Κάνει παρατηρήσεις...

ΧΛΥΣΤΑΚΩΦ: Βλέπει κανεὶς ὅτι ἔχει μελετήσει τὸ θέμα!

καλένα κύκλο ή καμμά παρέα που θά μπορούσε γιά παράδειγμα νά φτιάξει μιὰ παρτίδα χαρτιά;

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ (κατά μέρος) : Χέι χέι Μανρεού τις προθέσεις σου καλέ μου άνθρωπε, είναι γιά νά μέ πιάσεις. (Δυνατά) : Θεός φυλάξει! Ποτέ δὼν δὲν ἔχουμε ἀκούσει γιά παρόμοιες παρές. Ὅσο γιά μένα ποτέ στὴ ζωὴ μου δὲν ἔχω κρατήσει χαρτί, δὲν ἔβρω ἀκόμα πὼς παίζουν αὐτὰ τὰ χαρτιά. Εἶναι πολὺ ἀπλὸ δὲν μπορῶ νά τὰ βάλτω· ἂν ἔχω τὴ δυστυχία νά δω πούθε-νά καλένα ρήγα καρρὸ ἢ ἄλλο τέτοιο χαρτί, μούρχεται ἀπ' τὴν ἀηδία νά φτύσω κάτω. Μιὰ φορὰ γιά νά διασκεδάσω τὰ παιδιὰ μούρθε νά τοὺς φτιάξω ἕνα πύργο μὲ αὐτὰ τὰ ἀπαίσια χαρτιά καὶ λοιπὸν, δὲν κοιμήθηκα διη τὴ νύχτα. Νὰ τὰ πάρει ὁ δίκλος! Πὼς ἐξ αἰτίας τους μπορεῖ καλεῖς νά ἰχάσει τόσο πολύτιμο χρῶνο!

ΑΟΥΚΑ (κατά μέρος) : Ἄ! τὸν κανάγια, χεῖς ἀκόμη μούφαγε 100 ρούβλια.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ : Ὅσο γιά μένα προτιμῶ νά συμπληρώσω αὐτὸ τὸ χρῶνο γιά τὸ καλὸ τοῦ κράτους.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ : Μοῦ φαίνεται ὅτι ὑπερβάλλετε λίγο. Τὰ πάντα ἐξαρτῶνται ἀπὸ ποιά μεριά τὰ βλέπει καλεῖς. Γιὰ παράδειγμα ἔαν εἶσαι ὑποχρεωμένος νά παίξεις ἐνὼ πρέπει νά διαπραγματεύσεις τὸ τζόγιο... Αὐτὸ, ἀναπόφευκτα. Παρ' ὅλ' αὐτὰ, μὴ λέτε ὅχι, εἶναι καμμά φορὰ ἕνα παιχνίδι ἀρχετὰ προκλητικῶς.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

(Οἱ ἴδιοι, ἡ Ἄννα Ἀντρέγιεβνα, καὶ ἡ Μαρία Ἀντρέγιεβνα).

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ : Νὰ τολμήσω νά σὰς παρουσιάσω τὴν ἀιοχολέειά μου; ἡ γυναικία μου, ἡ κόρη μου.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ (χαριετώντας) : Πὼς, εἶμαι εὐτυχεμένος, κυρία, νάχω τὴν εὐχαρίστηση νά σὰς δω.

ANNA : Μὰς εἶναι ἀκόμα πρὸ εὐχάριστο, κύριε, νά βλέπω με ἕνα τόσο διακεκριμένο πρόσωπο.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ (πολὺ φιλόφρονα) : Συγγωρέστε με κυρία, εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο, ἡ εὐχαρίστηση εἶναι γιά μένα.

ANNA : Ἄς εἶναι κύριε, ὅλ' αὐτὰ τὰ λέτε γιά νά μου κάνετε κομπλιμέντο. Σὰς παρακαλῶ, καθήστε.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ : Μὰ εἶναι τόσο εὐχάριστο νά στέκει καλεῖς δίπλα σας, ἄρθιος, κυρία! Ἐμὼς ἂν ἐπιμύνητε, κάθεται. Πόσο εἶμαι εὐτυχεμένος κυρία μου νά εἶμαι ἐπιτέλους καθισμένος δίπλα σας.

ANNA : Σὰς παρακαλῶ δὲν τολμῶ νά πιστέψω ὅτι αὐτὰ τὰ λόγια ἀπευθύνονται σὲ μένα. Σκέφτομαι ὅτι μετὰ τὴν πρωτεύουσα τὸ ταξίδι θά σὰς φάνηκε πολὺ δυσάρεστο.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ : Ἰδιαιτέρα δυσάρεστο! Συνηθισμένος, με καταλαβαίνετε, στὸν μεγάλο κόπο καὶ ἔαφονικὰ νά βρίσκεισαι στὸ δρόμο· ἡ βρωμιά τῶν πανδοχείων, ἡ λέρα, ἡ ἀμάθεια... ἀφελῶ νά δημολογήσω, χωρὶς αὐτὴ τὴν τὴν γὰρ ποὺ μέ... (κατακόποντας τὴν Ἄννα μὲ φιλαρέσκεια) ἀνταμίεινε γιά ὄλους μου τοὺς κόπους...
ANNA : Τελικὰ αὐτὸ θά σὰς εἶναι δυσάρεστο...
ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ : Καὶ παρ' ὅλ' αὐτὰ κυρία τώρα εἶμαι ὅτι πρέπει.

ANNA : Ὁ! πὼς μπορεῖται! Μοῦ κάνετε μεγάλη τιμὴ. Δὲν τὴν ἀξίζω τόσο.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ : Καὶ γιατί δὲν τὴν ἀξίζετε; Τὴν ἀξίζετε κυρία μου.

ANNA : Δὲν εἶμαι παρὰ μιὰ ἐπαρχιώτισσα.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ : Μὰ κι' ἡ ἐπαρχία ἔχει ἐπίσημο τοῦς μικροῦς Χειμάρρους της, τοὺς λόφους της. Τελικὰ τίποτε δὲν συγκρίνεται μετὰ τὴν Πετρούπολη. Ἄ! Ἐπερὸς πολὺ... τί ζωὴ ἀλήθεια...! Πιστεύετε ἴσως ὅτι δὲν εἶμαι παρὰ ἕνας ἀπλὸς γραφειοκράτης; Ὅχι, ὁ Διευθυντὴς μοῦ φέρονται σὰν ἴσος πρὸς ἴσο. Μοῦ χτυπάει τὸν ὄμο: «Ἐὰν λοιπὸν νά φάμε μαζί!»! Στὸ γραφεῖο περνῶν μόνον γιά δωδ λεπτὰ νά πῶ: «Πρέπει νά κάνομε αὐτὸ ἔτσι, ἐκείνο ἀλλοίως...». Γιὰ τὴν ἐκτέλεση

ὕπάρχει ἕνας διορισμένος γραφειᾶς που με τὴν πέννα του τρ... τρ... τρ χαλάει τὸν κόσμο. Ἡθελῶν ἀκόμα νὰ με κάνουν πάρεδρο, ἀλλὰ εἶπα: «Δὲ τί χορηγεῖς αὐτό;». Στὴ σκόλα τὸ παιδί τοῦ γραφείου τρέχει πίσω μου με μιὰ δούτσσα: «Ἐπιτρέψτε, Ἰῶαν Ἀλεξάνδροβιτς, νὰ γυάλισω τὶς μπότες σας». (Στὸν κυβερνήτη): Μὰ κύριοι γιατί στέκεστε ὄρθιοι; Καθίστε σὰς παρακαλῶ.

Μαζί: ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ἡ τάξη μας δὲν μᾶς ἐπιτρέπει.

ΑΡΤΕΜΙ: Θὰ μείνουμε ὄρθιοι.

ΑΟΥΚΑ: Μὴν ἀνησυχεῖτε.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Στὸ διάβολο ἢ ἐθιμοτυπία κύριοι, καθήστε σὰς παρακαλῶ... (Ὁ κυβερνήτης καὶ οἱ ἄλλοι παίρνουν θέση). Δὲν ἀγαπῶ τὶς φιλοφρονήσεις. Ἄντιθετα προσπαθῶ, προσπαθῶ νὰ περάσω ἀπαρτητήριος. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ κάνω τίποτα, τίποτα, με ἀναγνωρίζουν πάντα. Μόλις πᾶω κάπου ὁδὸς ὁ κόσμος λέει: «Νᾶ, ὁ Ἰῶαν Ἀλεξάνδροβιτς περνάει!». Μιὰ φορά με νόμισαν γιὰ τὸν γενικό ἀρχηγό· οἱ στρατιῶτες ἔγῃχαν νὰ μοῦ παρουσιάσουν τὰ ὄπλα. Ὁ ἀξιωματικός τους, που τὸν γνωρίζω καλά, μοῦ εἶπε ἔπειτα: «Ἐ, λοιπὸν ἀγαπητέ μου σὲ πῆραμε ἀλήθεια γιὰ τὸν γενικό ἀρχηγό».

ΑΝΝΑ: Πραγματικά!

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Γνωρίζω κάτι ἄλλοτες μικρὲς ἡθοσιούς... Κάτι περιπέτειες περιώνυτες. Συναναστρέφονται τὸς φιλολογικούς κύκλους. Στενὸς φίλος με τὸν Πλούσιν. Πολλὲς φορές τοῦ λέω: «Λοιπὸν γέρο μου Πλούσιν;...». «Ἐ, λοιπὸν γέρο μου, ἀπαντᾷται καμμιά φορά, «τί τὰ θεῶς καλά πᾶμε, πρέπει νὰ πηγαίνουμε καλά». Ἄ! εἶναι πράγματι ἕνας μεγάλος ἀνθρώπος. **ΑΝΝΑ:** Δοιτὸν γράφετε κιόλας; Πόσο εὐχάριστο εἶναι νὰ εἶναι κανένας συγγραφέας! Δημοσιεύετε χωρὶς ἀμφοβολία καὶ σὲ ἐπιθεωρήσεις; **ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ:** Ναι ἀκόμα καὶ σὲ ἐπιθεωρήσεις. Τὸ ἔργο μου εἶναι κιόλας σημαντικὸ, ἔχω γράψει πολλὰ. Τὸ

γάμο τοῦ Φιγκαρό, Ρομπέρ ὁ διάβολος, Νόρμα... Δὲ θυμᾶμαι πιὰ τὸς τίτλους. Καὶ ὅλ' αὐτὰ τυχαῖα· δὲν ἤθελα νὰ γράψω, ἀλλὰ ἡ διεύθυνση ἐνὸς θεάτρου μοῦ ζήτησε: «Δὲ παρακαλῶ, ἀγαπητέ μου, γράψε μας κάτι». Τοῦ λέω: «Ἐπιδέξει ἀφοῦ τὸ θεῶς ἀγαπητέ μου!». Καὶ ἀμέσως, σὲ μιὰ βραδιά νομιζῶ, ἔγραψα τὰ πάντα, κατὰ παραύνοσα τὸν κόσμο. Ἐχω μιὰ μεγάλη εὐκολία στὴ φαντασία, ὅτι ἐμφανίστηκε κάτῳ ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ βαρῶνου Μπραμπεούς, τῆς Μαγὸν Δεσπῶ, τοῦ «Τηλέγραφου τῆς Μόσχας», ὅλ' αὐτὰ εἶναι δικὰ μου.

ΑΝΝΑ: Πῶς, ὁ Βαρῶνος Μπραμπεούς ἦταν δικὸς σας;

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Φυσικά! Τοῦς διορθῶνω σὲ δια τους τὰ ἄρθρα. Ὁ ἐκδότης Σμιρντιν μοῦ δίνει γι' αὐτὸ 40.000 ρουβλία.

ΑΝΝΑ: Τότε ὁ Ροδίνσῶνας Κρούσος εἶναι δικὸς σας ἐπίσης;

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Θαυμάσια.

ΑΝΝΑ: Τὸ μάντεψα ἀμέσως.

ΜΑΡΙΑ: Μὰ μαζὰ ἐπᾶνω στὸ βιβλίο εἶναι γραμμένο ὅτι εἶναι ἐνὸς Ἄγγλου.

ΑΝΝΑ: Ναι, ἤθουν σίγουρα ὅτι ἀκόμα κι' ἐκεῖ θὰ εὐρισκες μέσο γιὰ νὰ συζητήσεις.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: ...Ναι, ναι εἶναι ἀλήθεια, εἶναι ἐνὸς Ἄγγλου. Ἀλλὰ ὑπάρχει κι' ἕνας ἄλλος Ροδίνσῶνας Κρούσος. Αὐτὸς εἶναι δικὸς μου!

ΑΝΝΑ: Τότε εἶναι σίγουρα ὁ δικὸς σας που ἔχω διαβάσει. Πόσο καλά εἶναι γραμμένος.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Θὰ σὰς ἀμολογῶσα ὅτι ζῶ ἀπὸ τὴ φίλολογία. Ἐχω τὸ καλύτερο στίτι στὴν Πετρούπολη· εἶναι γνωστὸ τὸ στίτι τοῦ Ἰῶαν Ἀλεξάνδροβιτς (ἀπεθνήκει στὸν Πετρούπολη σὰς προσκαλῶ, σὰς προσκαλῶ ὅλους στίτι μου. Κάνω καὶ χοροῦς.

ΑΝΝΑ: Φαντάζομαι με τί γούστο, με τί μεγαλοπρέπεια δινοῦνται ἐκεῖ οἱ χοροί!

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Δὲν φαντάζεστε! Ἐπᾶνω στὸ τραπέζι,

για παράδειγμα, υπάρχουν πεπόνια: είναι πεπόνια των 700 πουδίων. Ή σουπα φτάνει με πλοίο κατ' εθείαια από το Παρίσι άνωσχηκώουμε το σέπασμα της καρταπόλιας, μια μρωδία που δέν υπάρχει παρόμοια στον κόσμο. Κάθε μέρα βρίσκουμαι σέ χορός. Παίζουμε γουϊστ: δ ύπουργός Έξωτεπικών, δ πρεσβευτής της Γαλλίας, της Άγγλίας, της Γερμανίας και έγω. Παίζουμε τόσο πολύ ώστε στο τέλος δέν μπορούμε πιά από την κόουραση. Όταν μετά πρέπει ν' άπεσώ τη σάλλα μέ-Χρη το τέταρτο πάτωμα το μόνο που λέω στην ύπηρέτρια είναι: «Πάρε το παλτό μου Μαυρούσκα». Μά τί σάς διηγούμαι. Έέχασα μένω στο πρώτο πάτωμα, έχει υπάρχει μια σάλλα. Αυτό που είναι περίεργο, είναι νά ρίξεις μια ματιά στον άντιθαλαμικό μου όταν δέν έχω άκόμη ύπνησει: κόμητες, πρίγκηπτες σπρώχονται και μουρηουρίζουν όταν μέλισσες, δέν άκοδς παρά ζ... ζ... ζ... Καμιά φορά είναι και κανένας ύπουργός. (Ό κωδερνήτης και οι άλλοι σκηκίνονται σγκυκινημένοι). Έπάνω στα πακέττα που μου στέλνουν γράφουν «Ή έξοχότης σας. Διευθυνα μάλιστα μια φορά ένα τηγμάα στο ύπουρειο. Παράξενο πράγμα, δ διευθυντής είχε φύγει, για ποδ δέν έέφρουε. Φυσικά οι λόγοι υπάρχουν. Πώς, ποιάς πρέπει νά τον άντικαταστήσει; Πολλοί στρατηγοί παρυσιάζονται αλλά μόλις βρεθούν στη δουλειά, άρνούνται: όχι είναι πολύ υπερβειμένη. Με την πρώτη ματιά φαίνεται πολύ εύκολη, αλλά κοιτώντας από πιο κοντά είναι νά χάνεις τό κεφάλι σου. Βλέποντας ότι δέν γίνεται τίποτα, άπτευθύνονται σέ μένα. Άμέσως βγήκαν στο δρόμο νά με βρουν ταχυδρόμοι, ταχυδρόμοι, ταχυδρόμοι... Φαντάζεστε, μέχρι 35.000 ταχυδρόμοι! Τί σκέπτεστε για την κατάσταση, (πώ-τησαν όταν με βρήκαν) «Ίδάν Άλεξάνδροβιτς έλστε νά διευθύνετε τό τηγμάα!». Ήμωνα λιγάκι άδέξιας, τό δημολογώ, βγήκα με τη πόμπα, ήθελα νά άρνηθώ αλλά μετά σέφεττα τί θά πει δ αυτοσχάτορας. Άπ' την άλλη μεριά υπάρχουν οι καταστάσεις της ύπηρεσίας...

«Έντάξει, κύριοι, δέχομαι την πρόταση σας, δέχομαι, είπα. Δέχομαι, αλλά σάς προειδοσιώ, σέ μένα θά πρέπει νά πηγαίνουν δια ρολόι, άν όχι!...». Και πράγματι όποτε διασχίζω τό ύπουρειο όλοι τρέμουν, όλα φρικιούν μπροστά μου. (Ό κωδερνήτης και οι άλλοι τρέμουν από φόβο. Ό Χλιεστάκωφ ζεσταίνεται άκόμη περισσότερο). Όι είναι ποδ δέν μ' άπέσει νά χωρατεύω, τους άλλαξα τά φώτα! Άνόμα και τό Συμβούλιο Έπιταρτείας με φοβάται... Διάολει Έτσι είναι έγω δέν διατάζω μπροστά σέ τίποτα. Λέω σέ όλους: «Ίνωρίζω τον έαυτό μου δέν έχω άνάγκη από κανένα». Είμαι παντού έγω, παντού! Πηγαίνω κάθε μέρα στο παλάτι. Άόριο, τό άργότερο, θά όνομαστώ στρατάρχης... (Ίλυοπάει και χορτεύει νά πέσει, αλλά οι υπάλληλοι τον άνωσχηκώουν).

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ (πλησιάζει, τρέμοντας και ψελιλίζει) : Ή Έ. έ... έ... έ...

ΧΛΙΕΣΤΑΚΩΦ (μέ φωνή βραχνή και ξερή) : Τι τρέχει; ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Έ... έ... έ... έ...

ΧΛΙΕΣΤΑΚΩΦ: Δέν καταλαβαίνω τίποτα! Όχι αυτό είναι άηδίας.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ή... ή... ή έξοχότητά σας θά ήθελε ίσως νά άναπαυτεί. Τό δωμάτιο είναι εκεί... Είναι πανέμοιο.

ΧΛΙΕΣΤΑΚΩΦ: Νά άναπαυτώ; Άηδίες! Νά άναπαυτώ, σήμφωνα δέν ζητάω καλύτερο. Τό γεύμα σας κύριοι ήσαν όπέροχο. Είμαι θαύμα, θαύμα (φωνάζει) : De Paiglefin ! De Paiglefin !

(Μταίνει μέσα στο δωμάτιο μαζί με τον Κωδερνήτη).

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

(Οι ίδιοι έπρός άπ' τον Χλιεστάκωφ και τον Κωδερνήτη.)

ΜΠΟΜΠΣΙΝΣΚΙ (στον Ντομπτσίνσκι) : Αυτός είναι άντρας Πιότρ Ίδάνιτς! Νά τί λέγεται άντρας! Στη ζωή

ΜΙΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Θα σάς ζητούσα πολύ ταπεινά, όταν θα πάτε στην Πετρούπολη, πότεσε και κάτω από θύλους τους μεγάλους άρχοντες, στους γερούσιαστές, στους ναύαρχους, πότεσε τους, ή Έξοχότητά σας ή ή ΄Υψηλότητά σας: «Σ' αυτή την πόλη ζει ένας κάποιος Πιότρ ΄Ιβάνιτς Μπομπτσίνσκι». Ναι, τίποτα άλλο: Ζει ένας κάποιος Πιότρ ΄Ιβάνιτς Μπομπτσίνσκι.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Πολύ καλά.

ΜΙΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Και αν τυχαία συναντήσετε τον αυτοκράτορα πότεσε και στον αυτοκράτορα έπιστής: «Νά, Μεγαλειότατε, σ' αυτή την πόλη ζει ένας κάποιος Πιότρ ΄Ιβάνιτς Μπομπτσίνσκι».

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Δεν θα παραλείψω.

ΜΙΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Συγχωρέστε με αν έχω ξαναπλήσει

την ύπομνησή σας.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Μά όχι καθόλου! Είμαι ένθουσιασμένος. (Τους γράζει έξω).

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

(Χαιρετάκωφ μόνος).

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: ΄Υπάρχουν έδω πολλοί υπάλληλοι. Έχω την έντύπωση ότι με παίρνουν θύλοι για άθροωπο τοι κράτους. Πρέπει να τους έκανα μεγάλη έντύπωση χθές μετά το δείπνο. Τι φίλοι! "Αν έγγραφα έλ' αυτά στον φίλο μου τον Τριαπισκίν στην Πετρούπολη. Τοι άρέσει να σκαρώνει άθροα, θα τους κατατροπώσει. "Ει; Οσίρι! Δώσε μου χαρτί και μελάνι! Κι' όταν πέρασει κανείς στον Τριαπισκίν άμάνι! Για μία έξυπνάδα δεν λυπάται ούτε πατέρα ούτε μητέρα! έπι πλέον δεν είναι άναίσθητος όσον άφορα τα λεφτά. Παρ' όλ' αυτά, πρέπει να το άναγγιώσει κανείς, αυτοι οι υπάλληλοι είναι και οι άθροωποι, είναι πολλοί ευγενικό άπο μέρος τους να μου δανείσουν λεφτά. "Ας δοθίμε, να μερήσω λίγο. "Από τον δικαστή 300 άπο τον διευθυντή ταχυδρομίου 300, 600, 700, 900... "Οι "Οι Εεεεεε

τά 1000... "Αν τώρα είχα την τύχη να σέ σερμιώξω πίσω άπο μία τούχα, λοχαγέ μου, θα έδωλετες τότε ποιάς άπο τους δυο θα ήταν άπο πάνω!

ΣΚΗΝΗ ΕΝΑΤΗ

(Χαιρετάκωφ και Οσίρι, που μπαίνει με το μελάνι και το χαρτί).

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: "Ε, λοιπόν, δλέτες, ήλιθε, πώς μάς περιποιούνται, πώς μάς υποδέχονται!

(Γράφει).

ΟΣΠΗ: Ναι, δόξα τω Θεώ, δεν έχω τίποτα να πω! Μόνο πιστέψτε με ΄Ιβάν' Αλεξάνδροβιτς...

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Τι;

ΟΣΠΗ: Φύγετε άπο δω! Σας όρκίγομαι ότι είναι καιρός. **ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ** (γράφοντας): Τι άνοησία! Γιατί;

ΟΣΠΗ: "Ετσι! Ο Θεός να τους ελόγησει θύου! Σας δεχτήκαμε δυο μέρες καλά. Φτάγει τώρα. Γιατί να συνδεθείτε μαζί τους; Αφήστε τους! Δεν έέρουμε ποτέ! "Αν κάποιος άλλος έρχόταν... Σας δέβαιώνω ΄Ιβάν' Αλεξάνδροβιτς! Και τα άλλα είναι θαυμάσια έδω. Θα μπορούσαμε να πληρώσουμε για το ταξίδι!...

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ (συνελίζοντας "να γράφει): "Οχι, θέλω να μείνω άκόμα. Θα δοθίμε άθρο.

ΟΣΠΗ: Άθρο, άθρο! Σας δέβαιώνω ως φύγομε ΄Ιβάν' Αλεξάνδροβιτς! Είναι μεγάλη τιμή για σάς, αλλά όμως, πρέπει να του δίνομε άμέσως, πιστέψτε με' σάς πήσαν για κάποιον άλλον, είναι φανερό... Ο πατέρας σας θα είναι έξαλλος έπίσης αν άργήσετε πολύ. Πιστέψτε με, θα τα κανονίσουμε για το ταξίδι! Θα σάς δώσουν έδω καταπληκτικά άλογο!

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ (γράφοντας): Λοιπόν καλά! Μόνο, δώσε πρώτα αυτό το γράμμα κι' έπειτα ζήτα το φύλλο πορείας. "Αλλά πρόσεξε να μάς δώσουν καλά άλογο! Νά πεις στους άμαξάδες ότι θα έχουν και φιλοδώρημα. να μάς περιποιηθούν καλά και να μάς τραγουδάνε

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Καλά, καλά, πηγαίνετε! Θ' ἀσχοληθῶ.

(Χέρια φαίνονται ἀπὸ τὸ παράθυρο τερψώνοντας αἰτήσεις). Τί συμβαίνει ἀκόμα; (Πλησιάζει στὸ παράθυρο). "Ὁχι, ὄχι, δὲν θέλω πιά! Ἀνώφελοι! Ἀνώφελοι (Τραδιέται). Μὲ ἐνοχλοῦν τελικὰ! Μὴν ἀφήνετε πιά νὰ περᾶνε Ὁσίπ!

ΟΣΙΠ (φωνάζοντας ἀπὸ τὸ παράθυρο): Πηγαίνετε, πηγαίνετε. Δὲν ἔχουμε καιρὸ. Ἐλάστε αὐριοί! (Ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ διακρίνουμε μιά μορφή ντυμένη μ' ἕνα μακρὸν παλτό, κακοξυρισμένη μ' ἕνα χεῖλι πρησιμένο καὶ τὸ μάγουλο δειμένο. Πίσω κάτω ἄλλα πρόσωπα φαίνονται στὸ ἐπόμενο πλάνο). Ἐξω, ἔξω! Μὴ μπαίνει! (Σπρώχνει τὸν πρώτο καὶ θρᾷνει μαζί του κλείνοντας τὴν πόρτα).

ΣΚΗΝΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

(Χαϊεστάκωφ καὶ Μαρία).

MARIA: "Αἱ

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Τί σᾶς φόδισε τόσο, δεσποινίς;

MARIA: Ἐγὼ, δὲν φοβήθηκα.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Ἐπιτρέψτε δεσποινίς μου, εἴμαι ἀλήθεια πολὺ κολακευμένος πού μὲ πῆρατε γιὰ κάποιον πού θὰ μπορούσε... Νὰ τολμήσω νὰ σᾶς ρωτήσω πού εἴχατε τὴν πρόθεση νὰ πάτε;

MARIA: Πραγματικὰ, δὲν πῆγαίνα πούθενά.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Καὶ γιατί παρακαλῶ δὲν πηγαίνατε πούθενά;

MARIA: Σκεφτόμουνα ὅτι ἡ μαμά ἦταν ἴσως ἐδῶ.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: "Ὁχι. Ἦθελα νὰ μάθω γιατί δὲν πηγαίνατε πούθενά.

MARIA: Διὰς ἐνόχλησα. Ἐἴχατε ἀνακατωθεῖ μὲ σπουδαίες ὑποθέσεις.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Δὲν ὑπάρχουν σπουδαίες ὑποθέσεις πού ν' ἀξίγουν ὅσο τὰ μάτια σας, δεσποινίς! Δὲν μ' ἐνοχλεῖ-

τε καθόλου ἀντίθετα, δὲν μπορεῖτε παρὰ νὰ μού κάνατε εὐχαρίστηση.

MARIA: Ἐκφορᾶστε ὅπως σὴν πρωτεύουσα.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Μὰ εἶναι γιὰ ἕνα ἔξαιρητο πρόσωπο ὅπως ἐσεῖς! Νὰ τολμήσω νὰ ἔχω τὴν εὐτυχία νὰ σᾶς προσφέρω μιά καρτέλα; Ἄλλὰ τί λέω, δὲν εἶναι καρτέλα αὐτὸ πού σᾶς πρέπει, εἶναι ἕνας ἄδνος!

MARIA: Πραγματικὰ, δὲν ἔξρω... Θὰ ἔπρεπε νὰ φύγω. (Κάθεται).

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Ἐχετε ἕνα χαριτωμένο σάλι.

MARIA: Ἀστειεστέ! Δὲν καιτᾶτε παρὰ νὰ κοροϊδέψετε

μιά φτωχὴ ἐπαχλύτιστα.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: "Αἱ δεσποινίς πόσο θὰ ἤθελα νὰ εἴδουνα αὐτὸ τὸ σάλι πού περιτυλίγει τὸν κρινένιο λαμπρὸ σας! Τὴν ἀστεῖος καιρὸς σήμωρα!

MARIA: Δὲν καταλαβαίνω καθόλου γιὰ τί πρᾶγμα.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Τὰ χεῖλιάκα σας δεσποινίς ἀξίγουν περισσότερο ἀπὸ ὅποιόδήποτε καιρὸ.

MARIA: Μοῦ λέτε πρᾶγματα... Θὰ σᾶς ζητοῦσα μᾶλλον νὰ γράψετε μερικὸς στίχους στὸ ἡμερολόγιό μου. Θὰ γωφίσετε πολλοὺς.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Γιὰ σᾶς, δεσποινίς, θὰ ἔκανα ὀρθήποτε. Ἄπαιτεστέ! Ποιὸς στίχους θέλετε;

MARIA: Ὅποιουδήποτε. Ἄπ' αὐτοὺς τοὺς στίχους πού εἶνα ὄρατοι καὶ καινούριοι.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Διόλου! Μὰ ἔξρω τόσο πολλοὺς.

MARIA: Δουτὸν πέστε μου αὐτοὺς πού θὰ μού γράψετε.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Γιατί νὰ τὸ κάνω; Ἄφοῦ τοὺς ἔξρω!

MARIA: Τοὺς ἀγαπῶ τόσο...

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Εἶναι πού ἔξρω στίχους κάθε εἶδους. Δουτὸν δὲν εἶναι αὐτοὶ ἐδῶ. Νὰ γιὰ παράδειγμα: «Ὁ! ἐσὺ πού μέσα στὸν πόνο παραπονιέσαι μάταια γιὰ τὸ Θεό», καὶ τόσα ἄλλα... Δὲν τὰ θυμάμαι αὐτὴ τὴ στιγμή ἄλλωστε αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία. Θὰ ἤθελα μᾶλλον νὰ σᾶς κρατήσω μὲ τὴν ἀγάπη μου, μὲ τὴν ἀγάπη μου πού τὰ δῶμάκατά σας...

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ

(Πλησιάζει την καρέκλα του).

MARIA: Ή άγίατη! Δέν καταλαβαίνω τί είναι. Ή άγίατη, δέν την γνώρισα ποτέ.

(Άπομακρύνει την καρέκλα της).

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Γιατί άπομακρύνετε την καρέκλα σας; Θα είμαστε καλύτερα καθισμένοι δ ένας πλάι στον άλλον.

MARIA (άπομακρύνοντας την καρέκλα της) : Γιατί κοντά; Είμαστε τόσο καλά όντας μακριά.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ (πλησιάζοντας) : Γιατί μακριά; Είμαστε τόσο καλά όντας κοντά!

MARIA (άπομακρύνεται) : Γιατί λοιπόν;

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Σας φαίνεται ότι είμαστε κοντά, αλλά δέν έχετε παρά να φατταστήτε πώς είμαστε μακριά... Πώς θα είθονα εύτυχημένος, δεσποινίς, να σας σφιέω στην άγκαλιά μου.

MARIA: (κατάρζοντας άπό τό παράθυρο) : Κοιτάζει! Νομίζω ότι είδα να περνάει ένα πουλί! Νά ήταν κίσαα ή μάλλον...

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ (φιλώντας της τόν ώμο και κοιτάζοντας άπό τό παράθυρο) : Είναι κίσαα.

MARIA (σγκώνεται έξωάλη) : "Αί" Όχι πάει πολύ μακριά. Τί άπερισχεψία!

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ (συγκρατώντας την) : Συγγωρέστε με, δεσποινίς, τό έκανα άπό άγίατη, άποκλειστικά άπό άγάπη.

MARIA (προσπαθώντας να άπαλλάγει) : Με παίζετε για μία έπαργιότητα.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ (συγκρατώντας την πάντα) : Άπό άγίατη σας όρκίζομαι ότι ήταν άπό άγίατη. Θέλησα ν' άστειω-τώ Μαρία Άντόνοδνα, μη θυμώσετε. Είμαι έτοιμος να σας ζητήσω συγγνώμη γονατιστός. (πέφτει στα γόνα-τα) : Συγγωρέστε με, συγγωρέστε με! Βλέπετε είμαι γονατιστός!

(Οι ίδιοι και ή "Αννα).

ANNA (βλέποντας τόν Χαιεστάκωφ γονατιστό) : "Αί τί στάση!

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ (άνασχηκώνεται) : "Αί Διάολε.

ANNA: Τί θα πεί αυτό δεσποινίς; Όρίστε συμπεριφορά!

MARIA: Μά, μαμά...

ANNA: "Έξω άπό δω, άνοδος! Μπρός δίνε του... Καί να μη σέ ξαναδω. (Ή Μαρία όγκαινει με κλάμματα). Συγγωρέστε με, κύριε, τό δηολογώ, είμαι τόσο ξαφνιασμένη..."

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ (κατά μέρος) : Μά είναι πολύ χορταστική, ή μητέρα, και καθόλου άσχημη. (Πέφτοντας στα γόνατα). Κυρία μου, βλέπετε καιώ άπό έρωτα.

ANNA: Πώς, έσείς στα γόνατα; Μά άνασχηκωθείτε! Τό πάτωμα δέν είναι αλλά έσοκονισμένο!

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: "Όχι στα γόνατα, θα μείνω στα γόνατα" θέλω να ξέρω τί με περιμένει, ή ζωή ή δ θάνατος.

ANNA: "Επιτρέψτε, δέν καταλαβαίνω άκόμμη την άκριδη έγνοια τών λόγων σας. "Αν δέν κάνω λάθος μου κά-νετε μία δηλώση σχετικά με την κόρη μου.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: "Όχι είμαι έρωτευμένος μαζί σας. Ή ζωή μου κρέμεται άπό μία κλωστή. "Αν δέν στεφανώσετε αύτόν τόν αιώλιο έρωτα, είμαι άνίκανος τής έπίγειας ζωής. Με φλόγια στην καρδιά σας ζητάω τό χέρι σας. **ANNA:** "Επιτρέψτε μου να σας πω, να παρατηρήσετε, ότι εί-μαι κατά κάποιο τρόπο... είμαι παντρεμένη.

ΧΑΙΕΣΤΑΚΩΦ: Αυτό δέν έχει σημασία. "Ο έρωτας δέν κάνει διακρίσεις, δ ποιητής τό είπε: «"Αν οι νόμοι μάς καταδικάζουν, καταφεύγουμε κάτω άπ' τή σκιά ένος ρουκιδό». Τό χέρι σας ζητάω, τό χέρι σας.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Οι ίδιοι και ή Μαρία που μπαίνει τρέχοντας).

(Οι ίδιοι και οι ήμιοποι).

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: "Αι Καλημέρα φίλοι μου!

ΕΜΠΟΡΟΙ (Χαιρετώντας): "Τὰ σέβη μας 'Αντὸν 'Αντὸν-
νιτσί!

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Δοιτὸν, πὼς πᾶει, ἀρνάκια μου; Πὼς πᾶει τὸ ἔμπόριο; Δοιτὸν πότες σημάδαριου, στοίβαστὲς ὄψασμάτων, ἔρχεστε και παραιονίεστε; Δωροδῦτες, ὄψασμασουλὰ, πειρατές, παραιονίεστε τῶρα; Κερίσαστε πολὺὰ ἐκεῖ, ἔ; Φανταζόσαστε ὅτι θὰ μὲ χῶσουν μέσα, ἔτσι;... Ἀλλὰ ἔπεστε, ὄψασμάκηδες, ἐγνὰ διὰ-βῶλοι και μὴ μάγκασα νὰ σᾶς πᾶρουν τῆ... ἔπεστε...

ANNA: "Ἀχι Θεέ μου! Καλέ, 'Αντόσα, τί λέξεῖς εἰν' αὐ-
τέσι!

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ (ἔξωλος): Δὲν κολλᾶω στις λέξεῖς αὐτῆ τῆ στρυμῆ! Ἐπεστε ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὀπάλληλος ποὺ σ' αὐτὸν παραιονεθήκατε παντρεῖεται τὴν κόρη μου, τῶρα; "Ε; Δοιτὸν; Τί λέτε γι' αὐτὸ; Αὐτὸ σᾶς κολλᾶει στὸν τοῖχο, ἔ; Κοποῖδεῖστε τὸν κόμο... "Όταν περ-νᾶτε ἔνα ἔμπόρευμα, σύμφωνα μὲ τὸ νόμο τὸ χρεῶνετε 100.000 ρούβλια, προμηθεύοντας ἔνα παλιόψασμα και ἔπειτα μὲ ἔνα μικρὸ δῶρο ἀπὸ χρέη, ὄζπεστε νὰ σᾶς ἀν-εῖσαστε ἀπαλιωγμένοι ἀπὸ χρέη, ὄζπεστε νὰ σᾶς ἀν-ταμείβουμε ἀκόμη! Μὰ ἀν αὐτὸ μαθαίνωσαν, παλιό-ὄψασμακηδες!... Αὐτὸς πᾶει τουρλωμένος, αὐτὸς λέ-γεται ἔμπόρας, ὄζπεστε νὰ μὴν τὸν ἀγγίξουμε. «Τίμεις οἱ ἄλλοι, λένε, ὄπερέχουμε στὴν εὐγένεια». Ἀλλὰ ἔνας εὐ-γενής, ἀνόητος, ἔνας εὐγενής, μελετᾶει' ἀν τὸν μαστι-γώνουν στὸ σχολεῖο εἶναι γιὰ τὸ καλὸ του, γιὰ νὰ μᾶ-θει κατὶ τὸ χροῖομο. Ἐνὼ ἔσεῖς, ἀρχίξετε ἀπὸ παλιό-δουλεῖς" τ' ἀφεντικὸ σᾶς σᾶς θαρᾶει γιὰτὶ δὲν ἔπεστε νὰ κοποῖδεῖστε τοὺς ἀνθρώπους! Ἐνὼ εἰσαστε χαμῖνια,

πῶροῦ μάθετε τὴν προσευχὴ σας ἀρχίξετε νὰ ἐξαπατᾶτε και ἔσαν μεγαλώσατε και γεμίσσατε καλὰ τὴς τσέμες σας, νομίζετε ὅτι εἰσαστε φτασμένοι και κά-νετε τοὺς φαναδόρους! Βλέπετε; Ἐπειτα πουλάτε εἰ-κοσι σαμοδάρια τῆ μέρα και κάνετε τοὺς σπουδαίους; Ἀλλὰ ἐγὼ φτύνω στὰ κεφάλια σας και στὴ σπουδαίῃ-
τητά σας.

ΕΜΠΟΡΟΙ (Χαιρετώντας): Συγγωπέστε μας 'Αντὸν 'Αντὸν-
νιτσί!

Ο ΠΕΡΟ - ΕΜΠΟΡΑΣ: Συγγωπέσέ μας.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Νὰ σᾶς συγγωπέσω; Και ποῖος σὲ ὄχη-θες νὰ κλέψεις ὄσαν ἔχτιξες τῆ γέφυρα και τῆ μέρη-σεσ γιὰ 20.000 ρούβλια ἐνὼ δὲν ἦταν παρὰ γιὰ ἔκατό; Ἐγὼ σὲ ὄοθήγασα γερο - τράγοι! Τὸ ἔξυγασε; Δὲν ἔχω παρὰ νὰ πῶ μὴ λέξῆ γιὰ νὰ σὲ ἔξορτσου στὴ Σιόη-
πια. Τί λές γι' αὐτὸ ἔ;

Ο ΤΕΡΟ - ΕΜΠΟΡΑΣ: Τὶὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, λυτήσου μας
'Αντὸν 'Αντόνιτς, εἶναι τὸ κακὸ ποὺ μᾶς ἔσπρωξε.

ΕΝΑΣ ΑΝΑΟΣ ΕΜΠΟΡΑΣ: Δοῦ τ' ὄρηξόμωστε ὅτι δὲν
θὰ ἔσαναπαραιονεθούμε στὸ μέλλον. Ἀντίτιγσε ὄ,τι θέ-
λεις, ἀλλὰ μὴν κραιτᾶς κακία!

Ο ΤΕΡΟ - ΕΜΠΟΡΑΣ: Μὴν κραιτᾶς κακία...

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Μὴν κραιτᾶς κακία! Τῶρα νὰ ποὺ γυρι-
ξετε ἀνάμωσα στὰ πόδια μου! Πιατὶ; Πιατὶ εἶμαι ἀπὸ πᾶ-
νω. Ἀλλὰ ἀν εἰσαστε σὲ καλύτερη μοῖρα θὰ μ' εἴχατε κυ-
λάσει μέσα στὸ βούρκο, κανάγιες, θὰ μ' εἴχατε θάψει
μὲ χτύπους ἀπὸ πᾶσσαλο, πᾶνω ἀπ' τὴν ἀγορά...

ΕΜΠΟΡΟΙ (γονατισμένοι στὰ πόδια του): "Ἐλεος μὴ μᾶς
καταστρέψεις, 'Αντὸν 'Αντόνιτς.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: "Ἐλεος! Εἶναι ποὺ ἔπεστε τῶρα, ἀλλὰ
πρίν; "Οι Ἐγὼ θὰ σᾶς εἶχα... (Κάνει μὴ χεῖρονο-
μία). Τέλος ὁ Θεὸς νὰ σᾶς συγγωπέσει! Αὐτὸ φάδαι.
Ἐτσι δὲν κραιτᾶς κακία. μόνο προσέχτε, σᾶς ἔχω στὸ
μάτι. Δὲν παντρεῖω τὴν κόρη μου μ' ἔσαν ἔπαιονόητο-
τε εὐγενῆ" τὰ δῶρα νὰ εἶναι ἀκριά... Καταλάθεστε;
Μὴν ἐκτίξετε νὰ ἔσχερωθεῖτε μὲ πιαστὸ μπακαλιάρο

ἐπιθεωρητής, δὲν ἦσαν ὁ ἐπιθεωρητής!

ΟΛΟΙ: Πῶς, δὲν ἦσαν ὁ ἐπιθεωρητής;

ΑΙΕΥΘΙΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Καθόλου ἐπιθεωρητής.

Τῶμαθα ἀπ' αὐτὸ τὸ γράμμα.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Πῶς; Τί διηγείστε; Ἄρτὸ ποιὸ γράμμα;

ΑΙΕΥΘΙΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Ἐνα γράμμα γραμ-

μένο μὲ τὸ δικὸ τοῦ χέρι. Μοῦ φέρονον ἕνα γράμμα

στὸ ταχυδρομείο. Κατὰ τὴν διέμβυσον. Βλέπω «ὁ-

δὸς Ταχυδρομείου». Αὐτὸ μοῦκοψε τὴν ἀναγνωσῆ. «Νά,

εἶπα μέσα μου, βρῆκε σίγουρα νοθρότητα στὴν ταχυ-

δρομικὴ ὑπηρεσία καὶ προείδονται τίς ἀρχές». Ἀμέ-

σως τὸ πῆρα καὶ τὸ ἀνοίξα.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Πῶς ἰσπεδέσατε;

ΑΙΕΥΘΙΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Δὲν ἔβρω καὶ ἔ-

γὼ ὁ ἴδιος μὰ δύναμη ὑπερφυτικὴ μὲ ἔσπρωξε. Πή-

γαίνα κιάλας νὰ φωνάξω τὸν ταχυδρόμο γιὰ νὰ τὸ

στειλῶ γρήγορα, μὰ μία περιέργεια μὲ κυρίεψε, μὰ

περιέργεια ποὺ ποτὲ μὲχρι τῶρα δὲν εἶχα δείξει. Ἄδύ-

νατον, ἀδύνατον, αἰσθανομαι ὅτι εἶμαι ἀδύνατον νὰ

ἀντέξω στὴν πίεση. Στὸ ἕνα ἀπρὶ μὰ φωνὴ μὲ προτρέ-

πει «Μὴν τὸ ἀγγίξεις, μὴν τὸ ἀγγίξεις, θὰ σὲ πιάσουν

σὺν τὸν ποταμὸ». Καὶ στὸ ἄλλο, δὲν ἔβρω ποιὸς διὰ-

ολογ μὸ ψιθορίζει: «Ἄνοιξε, ἀνοιξε, ἀνοιξε». Ἐπτα-

σα τὴ σφραγίδα. Ἐανάνοιωσα τὴ φωτιὰ μέσα στίς

φλέβες μου καὶ ὅταν ἀνοίξα, πιάγωσα. Τὰ χέρια μου

τρέμανε, δὲν ἔδρασα πιά...

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Μὰ πῶς τοῦμήσατε νὰ ἀνοίξετε τὸ γράμ-

μα ἔνός τόσο σπουδαίου ἀνθρώπου;

ΑΙΕΥΘΙΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Εἶναι ποὺ ἀκριβῶς

δὲν εἶναι οὔτε μεγάλος, οὔτε προσωπικώδερτα.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Καὶ λοιπὸν τί εἶναι κατὰ τὴ γγώμη σας;

ΑΙΕΥΘΙΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Οὔτε αὐτὸ... οὔτε

ἔχεινο... Ἐνας ποὺ δὲν λέει μεγάλα πράγματα σὲ

κάθε περίπτωσι.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ (ἐξάλλος): Πῶς οὔτε αὐτὸ, οὔτε ἔχεινο;...

Πῶς τοῦμάτε νὰ τὸν δυναμάξετε ἕναν οὔτε αὐτὸ οὔτε ἔ-

χεινο;... καὶ ἕναν ποὺ δὲν λέει πολλὰ πράγματα...

Μὰ θὰ πῶ νὰ σὺς σαλλάδουε.

ΑΙΕΥΘΙΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Ἐσείς;

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ναι, ἐγὼ.

ΑΙΕΥΘΙΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Δὲν εἶσατε τόσο δυ-

νατός.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ἐξέρετε ὅτι παντρεύεται τὴν κόρη μου καὶ

ὅτι ἐγὼ ὁ ἴδιος γίνομαι ἕνας μεγάλος ἀρχοντας καὶ ὅτι

θὰ σὺς ἐξαποστειλῶ στὰ κατὰδαθα τῆς Σιθηνίας;

ΑΙΕΥΘΙΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Ἐ! Ἄντὸν Ἄντῶντες,

ἢ Σιθηνία! Εἶμαστε μακριὰ ἀπὸ τὴ Σιθηνία. Λοιπὸν

θὰ σὺς διαδάσω καλύτερα τὸ γράμμα. Ἐπιτρέψετε,

κύριοι, νὰ διαδάσω τὸ γράμμα;

ΟΛΟΙ: Διαδάστε, διαδάστε!

ΑΙΕΥΘΙΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ (διαδάζοντας): «Βιά-

ζομαι νὰ σοῦ πῶ ἀγαπητῆ μου Τριαντακκί, γιὰ τὴν

ἀπίθανη ἱστορία ποὺ μοῦ συμβαίνει. Στὸ δρόμο, ἔγρασα

καὶ τὸ ταχυτάτο μου καρτίκι ἀπὸ ἕνα λοχαγὸ τοῦ πεζι-

κοῦ. Καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ πανδοχείου ἤθελε κιάλας νὰ

μὲ δαλεῖ στὴ φυλακὴ, ὅταν ἔαφνωκά μὲ τὸ Περσπου-

λίτικο στὴλ μου καὶ μὲ τὸ καστοῦλι μου δὴν ἢ πάλιν

μὲ παίρνει γιὰ τὸν ἔφορο στρατηγὸ προσωπικά. Ἦσο

πολὸ ὄστε νάμαι ἐγκαταστημένος στὸ σπίτι τοῦ κυ-

βερνητή, νὰ περνᾶω θαψία καὶ νὰ φλεπτάρω μὲ τὴ

γυναικία του καὶ τὴν κόρη του. Δὲν ἔβρω μόνο πιά ἀπὸ

ποῦ ν' ἀρχίσω πῆσαν ἀπὸ τὴ μητέρα, γιὰτὶ μοῦ φαί-

νεται ἦδη ἔτοιμη γιὰ ὄλες τίς φιλοφροσύνας. Εἶναι ἔ-

πεισθὴ θὰ μοῦ δανεῖται τὰ περισσότερα λεφτά. Ἄστειοι

καὶ πρωτότυποι. Θὰ φοβήσῃς στὸ γέλιο. Πρῶτος, ὁ

κυβερνητής, εἶναι ἡλίθιος...».

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Δὲν εἶναι δυνατὸ! Δὲν ὑπάρχει παρόμοιο!

ΑΙΕΥΘΙΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: (δειχνοῦντας τὸ γράμ-

μα): Διαδάστε σεις ὁ ἴδιος.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ (διαδάζοντας): «ἡλίθιος...». Δὲν εἶναι

δυνατὸ. Σεις ὁ ἴδιος τὸ γράψατε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Έργω, και γιατί να τὸ κάνω;

ΑΡΤΕΜΥ: Διαβάστε!

ΔΟΥΚΑ: Διαβάστε!

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: «...ὁ κυβερνήτης εἶ-
ναι ἡλίθιος...».

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ὄχι! Γιὰ θόρυβο τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἀνέγκλη

νὰ τὸ ἐπιαναλαμβάνει, λές και δὲν ἔφτασε μιὰ φορὰ!

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ (συνεχίζοντας νὰ δια-
βάσει): Χοῦμ... χοῦμ... «... ἡλίθιος... ὁ δειθυ-
τῆς ταχυδρομείου...» (σταματώντας νὰ διαβάσει). Ναι,
ἔδω, ἐκφράζεται μ' ἓνα τρόπο τελείως ἀνάηστο κα-

τὰ τῆ γνώμη μου.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Διαβάστε λοιπὸν!

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Γιατὶ λοιπὸν;

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Ἄι Ὀχι, δὲκαλε, ἀπὸ τῆ στιγμή που δια-
βάσουμε πρέπει νὰ διαδάσουμε μέχρι τὸ τέλος! Διαδά-

στε τὸ θῶ!

ΟΔΟΙ: Διαβάστε... Διαβάστε!

ΑΡΤΕΜΥ: Ἐπιτρέψτε, θὰ διαδάσω ἐγὼ! (βάσει τὰ γυαλιὰ

του και διαβάσει): «... Ὁ δειθυνητῆς ταχυδρομείου

μοιάζει σὺν δυνὸ σταγόνες νερὸ μὲ τὸ παιδί του γρα-

φείου τὸν Μινχέγιερ. Πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἴδιο μέθυσος

μ' αὐτὸν, ὁ κανάγιας!...».

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ (σὸ κοινὸ): Ἐνας

βρωμοκακοήθης ποὺ δὲν τοῦ ἀξίζει παρὰ μαστίγωμα,

αὐτὸ εἶν' ἄλο!

ΑΡΤΕΜΥ: «... Ὁ ἐπόπτης τῶν ἀγαθουργῶν ἰδουμά...

μά... μά... μά...».

(Τραυλίζει).

ΚΟΡΟΜΗΚΙΝ: Γιατὶ σταματᾶτε;

ΑΡΤΕΜΥ: Μιὰ γραφὴ δυσανάγνωστη, ἀπὸ δὼ και πέρα

βάλεουμε ὅτι εἶναι ἓνας ἄθλιος.

ΚΟΡΟΜΗΚΙΝ: Δῶστε μου τὸ γράμμα! Νομίζω ὅτι ἐγὼ

θὰ βιάσω καλύτερα.

(Παίρνει τὸ γράμμα).

ΑΡΤΕΜΥ (ποὺ δὲν θέλει νὰ τὸ ἀφήσει): Ὀχι, μποροῦμε
νὰ τηρήσουμε αὐτὸ τὸ κομμάτι, μετὰ εἶναι πολὺ πὸ
καθαρὸ.

ΚΟΡΟΜΗΚΙΝ: Ἐπιτρέψτε, θὰ δῶ καλύτερα.

ΑΡΤΕΜΥ: Μὰ μπορῶ νὰ διαδάσω χωρὶς ἑσᾶς, τὸ ἴδιο καιά,
πὸ κάτω, εἶναι πραγματικὰ ἄρα καθαρὰ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Ὀχι, ὄχι, διαβάστε τὰ

θὰ! Δὲν περάσαμε τίποτα μέχρι τώρα.

ΟΔΟΙ: Δῶστε τὸ γράμμα Ἀρτεμῦ Φιλίπποδιδις, δῶστε...
(Στὸν Κορὸμηκιν): Διαβάστε, σεῖς!

ΑΡΤΕΜΥ: Ἀμέσως. (Παίρνει τὸ γράμμα). Περιμένετε, ἐ-

πιτρέψτε... (Κρῶσει μὲ τὸ δάχτυλο ἓνα κομμάτι):
Διαβάστε ἀπὸ δῶ και πέρα. (Τὸν τριγυρίζουν).

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Διαβάστε, διαβάστε,
μὴ μᾶς γελάτε διαβάστε τὰ θὰ!

ΚΟΡΟΜΗΚΙΝ (διαδίδοντας): «...ὁ ἐπόπτης τῶν ἀγα-

θουργῶν ἰδουμάτων ὁ Ζευλιάνικα, εἶναι ἓνα πραγμα-

τικὸ χρενωπιμένο γουρὸνι.

ΑΡΤΕΜΥ (στοὺς ἄλλους): Δὲν εἶναι καθόλου πνευματώδες.

«Ἐνα γουρὸνι χρενωπιμένο! Δὲν ἔχουμε δεῖ ποτὲ γου-

ρὸνι χρενωπιμένο!

ΚΟΡΟΜΗΚΙΝ: «... Ὁ σχολικὸς ἐπιθεωρητῆς βρωμάει

χρενωπὸν ποὺ σοῦ τυπᾶει τῆ μύτη!».

ΔΟΥΚΑ: Δᾶς ἀρκίσημα, κύριοι, ὅτι δὲν ἔχω ἀγγίξει ποτὲ

μου χρενωπὸν!

ΑΜΟΣ (κατὰ μέρος): Εὐχαριστῶ τὸ Θεὸ, τουλάχιστον,

δὲν ὑπάρχει τίποτα γιὰ λογαριασμὸ μου!

ΚΟΡΟΜΗΚΙΝ (διαδίδοντας): «...ὁ δικαστῆς...».

ΑΜΟΣ: Λοιπὸν καλά... (Δυνατά): Κύριοι πιαστεῦν ὅτι αὐ-

τὸ τὸ γράμμα εἶναι πολὺ μεγάλο. Πραγματικὰ ἀξίζει

τὸν κόπο νὰ διαδάσουμε παρόμοιες βρωμιές;

ΔΟΥΚΑ: Ὀχι, ὄχι!

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Ὀχι, διαβάστε!

ΑΡΤΕΜΥ: Ὀχι, διαβάστε τώρα!

ΚΟΡΟΜΗΚΙΝ (συνεχίζοντας): «...ὁ δικαστῆς Διάν-
κιν - Τιάκκιν εἶναι ἓνας δάρελα βλαμμένος...».

(Σταματάει). Αυτό η πρέπει να είναι άγγλική λέξη.
ΑΜΟΣ: 'Ο Θεός ξέρει τι σημαίνει αυτό! Θά ήμουν ακόμα εύτυχοιμένος, αν ήθελε να πει ότι δεν είμαι παρά ένας κανάριος, αλλά είναι ίσως χειρότερα!

ΚΟΡΟΜΗΚΙΝ (διαβάζοντας): «... Τέλος θλοι αυτόι οι άνθρωποι είναι καλοί και πολύ καταδεχτικοί. Άντιο, άγαπητέ μου Τριαυτοκλή. Άκολουθώντας το παράδειγμα σου, θέλω κι' εγώ να ριχτώ στη φιλολογία. Βαρούεται κανείς στο τέλος, γέρο μου, και περμιέται μια τροφή πιο πνευματική. Γράψε μου στο χωριό Πονκατιλόφκα έπαρχία Διαβάτωφ. (Ύψίζει το γράμμα και διαβάζει την διεύθυνση): Δτον Κύριο Ίδάν Βασιλιέβιτς Τριαυτοκλή. Άγία Πετρούπολη, δδός Ταχυδρόμειου, αριθμός 97, στο δάθος τής αούλης, στο τρίτο πάτωμα, δεξιά».

ΜΙΑ ΚΥΡΙΑ: Τι άπρόσμενο τέλος!

ΚΤΒΕΡΝΗΤΗΣ: Άποφασιστικό χτύπημα, είναι ένα άποφασιστικό χτύπημα! Είμαι δολοφονημένος, σαστισμένος, παραλυμένος! Δέν βλέπω πιά τίποτα. Στη θέση των προσώπων δέν βλέπω παρά μούρες γουρουνιών γύρω μου... Νά τόν ξαναφέρουν, να τόν ξαναφέρουν! (Κάνει μια χειρονομία).

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ: Νά τόν ξαναφέρουν είναι εύκολο να τό πεί κανείς! Δάν να τ'άκανα έπιτηδες, είπα να τόν δώσουν τά καλύτερα άλογα. Προεδροποίησα έπισης άπό πριν τόν σταθμό των ταχυδρομικών άδύτων.

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΟΡΟΜΗΚΙΝ: Πραγματικά, ύπάρχει μεγάλη σύγχυση εδώ.

ΑΜΟΣ: Περιμένοντας, κύριοι, δ δικάλος να τόν πάρει μου σούφρασε 300 ρούβλια!

ΑΡΤΕΜΥ: Καί μέσα 400!

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ (άφηνοντας έναν άναστεναγμό): Άλλοίμονο! Κι' έμένα τό ίδιο μου σούφρασε 300 ρούβλια.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Καί σέ μιάς, στον Πότρε Ίδάντς και

σέ μέσα, σέ μιάς τούς δυό, θδ ρούβλια σέ χαρτονομίσματα, ναί!

ΑΜΟΣ (άνολύοντας τά χέρια άπό κατάκληξη): Μά πώς τ'άκανε κύριοι; Πώς άφειθήκαμε να τήν πάθουμε έτσι; ΚΤΒΕΡΝΗΤΗΣ (χτυπώντας τό μέτωπο): Καί εγώ, και εγώ πώς μπόρεσα δ γέρο - ήλίθιος; 'Ο θακέντριος έχασα κάθε λογική!... Γράντα χρόνα που είμαι στην υπηρεσία του Κράτους, ότε ένας έμπορας, ότε ένας έπιχειρηματίας δέν μου τήν έσκασε. Έξαπάρτητα τούς πιο πασίγνωστους κανάριας, τούς πιο έξυπνους λωποδύτες, άπ' αυτούς που είναι έτοιμοι να κλέψουν τό σήμπαν δολοκλήρο, τούς πετάλωσα. Τήν έσκασα σέ τρεις έφορους στρατηγούς! Άλλά κι' οι έφοροι στρατηγού... (κάνει μια χειρονομία)... δέν ύπάρχει λόγος να μιλήσουμε γι' αυτό...

ΑΝΝΑ: Άλλά άς δοίμε. Άντσα, δέν είναι δυνατό, άρραβωνίστηκε τήν Μάσενκα...

ΚΤΒΕΡΝΗΤΗΣ: Άρραβωνιασμένος! Σέ χέλω!... Ναί... Μπορείς γ' άσχολαίται με τ' άρραβωνιάματα (χτυπάει τό πόδι του). Κοιτάξτε τον, μά κοιτάξτε τον, έλη ή χριστιανισμένη, δ κόσμος δολοκλήρος, κοιτάξτε τον αυτόν τόν άστείο κούεπνήτη (άπειλει τόν έαυτό του με τή γροθιά). Είπικο ζωο, πήγαινε!... Βρωμόλω χοντρολάθιε, που παίρνεις ένα καμψυθμένο νεαρό, ένα παχύ κορυδαλλό για μια προσωπικότητα μεγάλης σημασίας!... Καί να τον, μου κυλάει τώρα στο δρόμο κόνοντας να κουδονίζου τά κουδόνια του! Θά πεί αυτό η τήν ιστορία σ' έλο τόν κόσμο. 'Όχι μόνο θα γίνεις άντικείμενο περιγρελου, αλλά θα βρεθεί άκόμα κάποιος άθλιος συγγραφέας, κανένας κακογράφος για να σέ χώσει σέ καιμιά κυμωδία... Δέν θα σταματήσει; ότε μπροστά στον τίτλο ότε μπροστά στο θαθύ... Νά τί είναι ένοχλητικό... Καί θλοι θα βάλθουν να γελάνε και να χειροκροτάνε σάν ήλίθιοι!... Γιατί γελάντε!... Είναι για σάς τούς ίδιους που γελάντε! 'Αι Θά σάς τό κερτάω! Μόνο να τούς κερτάω, αυτός τούς παλιό-

συγγραφείς. Συγγραφέις! "Αχι, άτσιμη, άθωλια, παυούργια φάρα του διαδδλου. Δέν μπορω να συνέλθω. Κοιτάξτε πως όταν ο καλός Θεός θελήσει να μάς τιμωρήσει άρχίζει από τό να μάς παίρνει τά μυαλά. Σι τί αυτός ό βρωμιοεαρός έμοιαζε μ' έναν έπιθεωρητή;... Σι τίποτα, άπολύτως!... ("Έκανε να χτυπήσουν τά δάχτυλά του). Και θλοι, άμέσως: «Ο έπιθεωρητής, ό έπιθεωρητής!». Δουτών, ποιός από σάς, ό πρώτος, ήρθε να πει ότι ήταν ό έπιθεωρητής; "Απαντήστε!

ΑΡΤΕΜΙ' (άνοίγοντας τά χέρια του): Και να μέ σκοτώσουν θα είμαι άνικανός να πω πως έγινε. Παθήκαμε όταν σέ άνιλάη, είναι ό διάβολος που μάς μάγεψε.

ΑΜΟΣ: Ποιός ήταν ό πρώτος; Θα σάς τό πω, έγω, είναι αυτοί οι τολμηροί εκεί!

(Δείχνει τόν Ντομπτσίνοχι και τόν Μπομπτσίνοχι).

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Στή ζωή μου, δέν είμαι έγω, δέν μοι ήρθε κάη στο μυαλό.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: "Όχι, δέν είμαι έγω για τίποτα, για τίποτα καθόλου..."

ΑΡΤΕΜΙ': Δέν τό συζητάμε, έσείς είσαστε.

ΛΟΤΚΑ: "Αναπόφευκτα. "Ηρθατε από τό Χάιν φωνάξοντας σάν τρελοί: «"Ηρθε, ήρθε, δέν πληρωώνει!». Κάνετε μια ώραία άνακαλόψη!

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Φυσικά, έσείς είσαστε, άπαισιιοι κακολόγοι, βρωμάρηδες, ψευτεσι!

ΑΡΤΕΜΙ': "Ο διάβολος να σάς πάρει με τόν έπιθεωρητή και τις ιστορίες σας.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Δέν κάνετε τίποτα άλλο παρα να άνακατεύσετε μέσα στην πόλη και να άνησυχείτε όλο τόν κόσμο παλιουφιάνοι! Παλιόστοροι! Πουλιά της δυστυχίας!

ΑΜΟΣ: Παλιοαπατσιοι!

ΛΟΤΚΑΣ: Κοράκια!

ΑΡΤΕΜΙ': Κωλοκοιλιάραδες!

("Όλοι τούς περιστοχίζουν).

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Σας άρκίζομαι ότι δέν είμαι έγω, είναι ό Πιότρ "Ιδάνις.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: "Αι "Όχι, Πιότρ "Ιδάνις, έσείς είσαστε ό πρώτος που..."

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Μά καθόλου... "Εσείς είσαστε ό πρώτος.

ΣΚΗΝΗ ΕΝΑΤΗ

(Οι ίδιοι και ένας άστυφύλακας).

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Σταλμένο με διαταγή της άποτοκρατορικής κωδέησης, ό μεγάλος ύπάλληλος που ήρθε από την Πετρούπολη σάς παρακαλεί να πάτε άμέσως. Κατέγραφε στο ένοδοχείο..."

(Τά λόγια του χτυπάνε σάν κεραυνός και τρομάζουν όλο τόν κόσμο. Μια φωνή γενικής δυσαρέσκειας θγαινει από τό στόμα των γυναικών, όλος ό κόσμος έχοντας άμέσως άλλάξει στάση μένει σάν πετρομένο. Στή μέση, ό Κυβερνήτης, άκίνητος, τά χέρια πεσμένα, τό κεφάλι ριγμένο προς τά πίσω. Στά δεξιά του, ή γυναίκα του και ή κόρη του, με τό σώμα στραμμένο προς αυτόν. Πίσω τους, ό Διευθυντής Ταχυδρομείου, σάν να θέλει να ρωτήσει κάτι, γεμμένος προς τούς θεατές, μετά ό Δουκά, άφηρημένος. Μετά άπ' αυτόν, στο δάθος της σκηνής, τρεις κυρίες γεμένες ή μια προς την άλλη με μια είρωνική έκφραση άπειθύνονται προς την άχογένεια του Κυβερνήτη. Σι' άριστέρα του Κυβερνήτη, ό "Αρτεμύ, με τό κεφάλι έλαφρά γεμένο στο πλάι σάν να θέλει ν' άκούσει. Μετά άπ' αυτόν ό "Αμός, τά χέρια άπλωμένα, τά γόνατα λυγισμένα και τά χείλη τεντωμένα σά να ήθελε να σφυρίξει ή να πει: «Αυτό μάς έλατσει!». Μετά ό Κορομπκιν γεμένος προς τούς θεατές και κλείνοντας τό μάτι με έναν ύπουλο ύπαινωγμό προς τόν Κυβερνήτη. Μετά άπ' αυτόν στην

260

ἄκρη τῆς σκηπῆς ὁ Ντομπτσόνου καὶ ὁ Μπουμπτσόνου,
ρεφιμένοι ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλο , τὰ χέρια τετυπωμένα,
τὸ στόμα ἀνοιχτὸ καὶ τὰ μάτια ἀπλανη. Οἱ ἄλλοι κα-
λεσμένοι μένουν ἀπλὰ παγωμένοι σὺν ἀγάλλματτα. "Ο-
λοὶ αὐτοὶ πετυωμένοι μένουν στὴν ἴδια στάση γιὰ μι-
σὸ λεπτό, καθὼς πέφτει ἡ

ΑΥΝΑΙΑ

Τα καλύτερα βιβλία τσέπης

Γκέοργκ Μπύχναερ

ΒΟΥΤΣΕΚ

832
BUC
αντ.6

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΗΓΟΡΗ

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

ΒΟ.Υ.ΤΖΕΚ ένας πρώτος στρατιώτης	ΕΒΡΑΙΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ πρώτος
ΛΟΧΑΓΟΣ	ΠΑΤΙΑ
ΑΝΤΡΕΑΣ στρατιώτης	ΚΑΙΤΗ
ΜΑΡΙΑ έρωμένη του Βούτσικ	ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΑΙ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ	ΕΡΓΑΤΕΣ
ΑΡΧΙΤΥΜΙΑΝΙΣΤΗΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΔΕΚΑΝΕΑΣ	ΠΑΙΔΙΑ
ΘΙΑΣΑΡΧΗΣ	ΦΟΙΤΗΤΕΣ
ΠΑΤΡΟΣ	ΣΤΡΑΤΙΣΤΕΣ

**Στίχοι τοῦ Δοξαῖου : Ὁ Δοξαῖος κἀθεσται σὲ μιὰ
καθῆμα καὶ ὁ Βούρσεκ τὸν ἐπιζῆει.**

ΔΟΧΑΙΟΣ

Σιγά, Βούρσεκ, μὴ βιάζεσαι. Μὲ παραζάλασε. Κάθε
πράγμα θὰ γίνῃ μὲ τὴ σειρά του. Πέε, πὸς μὲ τέλειω-
σεε πὸ γρήγορα, κι' ἔπειτα; Τι βγάθει μὲ τὸ νὰ κερ-
δίω δεκα λεπτά; Βούρσεκ, γιὰ σκέψου λίγο. Σίγουρα
θὰ ζήσεις ἀκόμα τριάντα χρόνια. Τριάντα χρόνια κάνουν
τριακόσιους ἐξηντα μῆνες. Τριακόσιοι ἐξηντα μῆνες κά-
νουν χιλιάδες μέρες, ἐκατομμύρια ὄρες καὶ λεπτά! Τι
σκοπεύεις νὰ κάνεις αὐτὸν τὸν ἀπέθαντο χρόνο; Βάλε
πρόγραμμα στὴ ζωὴ σου, Βούρσεκ!

ΒΟΥ-ΤΣΕΚ

Μάλαστα, κὺρ Δοχαγέ!

ΔΟΧΑΙΟΣ

Φοβῶμαι γιὰ τὸν κόσμο σὰ σκέφτομαι τὴν αἰωνό-
τητα. Αὐτὸ θὰ πῆ ἀπασχόληση, Βούρσεκ. Ἀπασχόληση!
Αἰωνότητα, θὰ πῆ κάτι ποὺ εἶναι αἰώνιο - τὸ καταλαβαί-
νεις αὐτό; Καὶ τὴν ἴδια ὄρα δὲν εἶναι αἰώνιο, ἐκτός ἀπὸ
μιὰ στιγμή, νά, μιὰ στιγμή. Βούρσεκ, πρέπει σὰ σκέ-
φτομαι πὸς ἢ γῆ γυρίζει γύρω ἀπ' τὸν ἑαυτὸ της κάθε
μέρα, κάθε μέρα! Τι σπατάλη χρόνου! Ποῖ θὰ βρεῖ αὐ-
τό; Εἰλησινά, Βούρσεκ, δὲν μπορῶ νὰ κοιτάξω τὴ πόδα
ἐνὸς μύλου χωρὶς νὰ μελαγχολήσω!

ΒΟΥ-ΤΣΕΚ

Μάλαστα, κὺρ Δοχαγέ.

ΔΟΧΑΙΟΣ

Βούρσεκ, γιατί φαίνεσαι πάντα ξαναμμένος; Νομίζω
ἐνας καλὸς ἀθροωπος, ἕνας ἀθροωπος μὲ καθαρή συνεί-

δηση, δὲ φαίνεται ἔτσι. Τέλος - πῆς μου κἀτι, Βούτσεκ. Τί καιρὸ ἔχουμε σήμερα ;

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

"Ασκημο, κύρ Δοχαγέ. Ποῦ ἄσκημο ! Φυσὰ ἀέρας.

ΔΟΧΑΙΤΟΣ

Ναι, μπορῶ ν' ἀκούσω κἀτι νὰ σφυρῖζει γύρω - γύρω ἔξω. "Ένας τέτοιος ἀνεμος μοῦ δίνει πάντα τὴν ἐντύπωση ἑνὸς ποντικού. (Ποιηδ.). "Έγω τὴν ἐντύπωση ἔρι εἶναι ἀνεμος νοτιοβορεινός.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Μάλιστα, κύρ Δοχαγέ !

ΔΟΧΑΙΤΟΣ

Χά, χά, χά ! "Ανεμος νοτιοβορεινός ! Χά, χά, χά ! "Ω, εἶσαι βλάκας ! τρομερὰ βλάκας ! (Συγκινημένος). Βούτσεκ εἶσαι καλὸς ἀνθρώπος, στ' ἀλήθεια, ἀλλὰ (μὲ σοβαρότητα) Βούτσεκ, δὲν ἔχεις ἠθικὴ. Αὐτὸ εἶναι τὸ βασανό σου. "Ηθικὴ θὰ πῆ νὰ εἶσαι ἠθικός, καρδάλαβες ; Εἶναι μᾶλλον καλὴ λέξη. Ἀλλὰ ἔχεις ἕνα παιδί χωρὶς τὴν εὐλογία τῆς ἐκκλησίας, ὅπως λέει πάντοτε ὁ ἀξιότιμος παπᾶς τοῦ συντάγματος. «Χωρὶς τὴν εὐλογίαν τῆς ἐκκλησίας» - δὲν εἶναι δικαίό μου ἢ ἔκφραση.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Κύριε Δοχαγέ, εἶμαι ἀίγουρος ὅτι ὁ πανάγαθος Θεὸς δὲν πρόκειται νὰ παρασχοιστῆ ἀν τὸ καήμενὸν λι βγήκε πρὶν ἢ μετὰ τὸ Ἀμήν. Ὁ Κύριος εἶπε : «Ἄφετε τὰ παιδιά λαθεῖν πρὸς μεν».

ΔΟΧΑΙΤΟΣ

Τί εἶν' αὐτὰ ποῦ μοῦ τσαμπουνᾶς ; Τί ἀπάντηση εἶν' αὐτῇ πούδωσες ; Μὲ κἀνεις καὶ γίνομαι ἔξω φρενῶν μὲ τὴν ἀπάντησή σου. Κατάλαβες ; "Όταν σοῦ μιλοῦσα, δλοὶ ἔγνωσούσα ἦταν...

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

... φτώχοι ἀνθρώποι σὰν καὶ μᾶς. Βλέπεις, κύρ Δο-

χαγέ, δλα γίνονται μὲ τὸ χρεῖμα. Τὸ χρεῖμα. "Αν δὲν ἔχεις χρεῖματα... Τότε κόιταξέ νὰ τὰ βγάλης πέρα μὲ τὴν ἠθικὴ. Εἴμαστε καὶ μεῖς ἀνθρώποι μὲ σάρκα καὶ αἷμα καὶ οἱ ἀνθρώποι σὰν καὶ μᾶς εἶναι δυστυχημένοι καὶ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο καὶ στὸν ἄλλο. "Αν ποτὲ πάμε στὸν οὐρανὸ, πιστεῦω θὰ μᾶς βάλουν νὰ τὸν βοηθᾶμε νὰ βροντᾶ.

ΔΟΧΑΙΤΟΣ

Βούτσεκ, δὲν ἔχεις ἀρετὴ ! Δὲν εἶσαι ἐνάρετος ἀνθρώπος. Σάρκα καὶ αἷμα ; Ναι, καὶ γιὰ μένα τὸ ἴδιο εἶναι, ὅταν κάθουμαι στὸ παράθυρο, μετὰ τὴ βροχὴ καὶ παρακολουθῶ ἄδες ἔκεινες τὲς μικρὲς ἄστρες κἀλτρες ποῦ πηδᾶν στὰ λαστωμένα δρομάκια πάνω ἀπ' τὲς λακουῖβες. Ἀνάθεμά το, Βούτσεκ, τότε μὲ κυριεύει ὁ ἔρωτας. "Έγώ κι' ἐγὼ σάρκα καὶ αἷμα. Ἀλλὰ, Βούτσεκ, ἡ ἀρετὴ ! ἠ ἠ ἀρετὴ ! "Όστερα τί θὰ ἔκανα ; Γι' αὐτὸ λέω πάντα στὸν ἑαυτὸ μου : εἶσαι ἕνας ἐνάρετος ἀνθρώπος. (Συγκινημένος). "Ένας καλὸς ἀνθρώπος ! "Ένας καλὸς καὶ ἐνάρετος ἀνθρώπος !

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Ναι, κύρ Δοχαγέ, ἡ ἀρετὴ.—"Έγὼ ὅμως, κύρ Δοχαγέ, δὲν τὰ βλέπω ἔτσι τὰ πράγματα. Ἐμεῖς ἡ φτωχολογιά, πραγματικά, δὲν ἔχουμε ἀρετὴ, δὲν εἶναι στὴ φύση μας. Ἀλλὰ ἀν ἤμουν κύριος καὶ εἶχα καρτέλλο καὶ ρολόι καὶ παλτὸ καὶ ἕνα ἐργαζέικο μπαστρόνι καὶ ἤξερα νὰ μιλοῦ εὐγενικά, ἔ, τότε θὰ ἤμουν ἀίγουρα ἐνάρετος, θὰ εἶχα καὶ ἀρετὴ. Πρέπει νὰ εἶναι ὁραῖο πράγμα, κύρ Δοχαγέ, ἡ ἀρετὴ. Μὰ ἐγὼ εἶμαι ἕνας φτωχὸς φουκαράς.

ΔΟΧΑΙΤΟΣ

"Εντάξει, Βούτσεκ, εἶσαι ἀληθινὰ ἕνας καλὸς ἀνθρώπος. "Ένας ποῦ καλὸς ἀνθρώπος. Μόνο ποῦ σκέφτεσαι πάρα ποῦ καὶ αὐτὸ σὲ ἐξαντλεῖ. Φαίνεται πάντα σὰν ξαναμμένος.—"Η κουβέντα μᾶς ποῦ μὲ κούρασε. Πήγαίνε τὸ ρα καὶ μὴν τρέχεις ἔτσι. Κατέβα σιγά—σιγά τὸ δρόμο σου.

Ἔξοχή - Ἀνοιχτασιά - Στὸ βάθος ἢ πόλη : Ὁ Βύτσεκ καὶ ὁ Ἀντρέας κόβουν ξύλα στὸ λόγγο).

ΑΝΤΡΕΑΣ

(Σφυρίζει).

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Ναι, Ἀντρέα. Αὐτὸς ὁ τόπος εἶναι καταραμένος. Βλέπεις τὴ φτωχὴν λαοφίδια, ἐκεῖ πᾶνω ἀπὸ τὸ γρασιδί, όπου φυτρᾶνουν συνέχεια μανιτάρια; Ἐκεῖ τὸ βρόδου καταρραυλᾷ αὐτὸ τὸ κεφάλι γιὰ τὸ σκοτάδι. Κάποτε κάποιος τὸ σήκωσε. Νόμιζε ὅτι ἦταν ἰσκαννιζόχοιρος. Πέρασαν τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες καὶ κείνταν ὁ ἴδιος πᾶνω στὰ ροκανίδια. (Στοῦά) Ἀντρέα, αὐτὸ τὸ ἔκαναν οἱ μασῶνοι, τὸ βρήκα, οἱ μασῶνοι! Σοσσι!

ΑΝΤΡΕΑΣ

(Τραγουδοῦ).

Κάθονταν ἐκεῖ, δυὸ γέροντοι λαοί
καὶ ἔρωγαν τὸ πράσινο, τὸ πράσινο γρασιδί
καὶ ἔρωγαν τὸ πράσινο, τὸ πράσινο γρασιδί...

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Σιωπή! Τ' ἀκοῦς, Ἀντρέα; Κάτι συμβαίνει!

ΑΝΤΡΕΑΣ

Κι' ἔρωγαν τὸ πράσινο, τὸ ἱπράσινο γρασιδί, ὥστρου ἔμειναν μόνον οἱ ρίζες!

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Εἶναι ἀπὸ πίσω μας—ὄχι ἀπὸ κάτω μας: (Κτυπᾷ τὸ ἔδαφος). Κοῦφιο, ἀκοῦς τοῦ εἶναι κοῦφιο. Ὅλα εἶναι κοῦφια κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μας. Οἱ μασῶνοι!

ΑΝΤΡΕΑΣ

Φοβάμαι.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Τὴ παράξενη σιγαλιά. Θαρρεῖς πὼς πρέπει νὰ κρατήσης καὶ τὴν ἀναπνοή σου ἀκόμη. Ἀντρέα...

ΑΝΤΡΕΑΣ

Τί;

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Πᾶς κάτω. (Κοιτάζει γύρω τὸ μέρος) Ἀντρέα τί φέγγος! Πάνω ἀπὸ τὴ γῆ πλανιέται μιὰ λάμψη. Φωτὰ ἔχει ζώσει τὸν οὐρανὸ. Καὶ μιὰ βουή, σὰ σάλπιγγες, ἀκούγεται νὰ καταβαίνει. Μὰς πλησιάζει. Γρήγορα! Πᾶς νὰ φύγουμε. Μὴν κοιτᾷς πίσω σου. (Τὸν τραβᾷ μέσα στοὺς θάλαμους).

ΑΝΤΡΕΑΣ

(Μετὰ ἀπὸ μιὰ μικρὴ παύση). Βύτσεκ, τὸ ἀκοῦς ἀκόμη;

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Ὀχι. Ὅλα εἶναι ἦσυχια. Δὲς κι' ἔχει πεθάνει ὁ ἄσος ὁ κόμοσ. (Ἦχος ἀπὸ τὸμασῶνα).

ΑΝΤΡΕΑΣ

Ἀκοῦς; Χτυποῦν τὰ τύμπανα. Πρέπει νὰ φύγουμε.

Στὴν πόλη - Δωμῆτιο τῆς Μαρίας : Ἡ Μαρία στέκεται στὸ παραθύρο μὲ τὸ παιδί στὰ χεῖρα της. Καὶ ἡ Μαργαρίτα εἶναι ἐπίσης στὸ παραθύρο τῆς. Οἱ σταγαιδιὲς καὶ ἡ σταγαιωτικὴ μουσικὴ πρὸσθον μὲ ἐπιμνηστικὴ τὸν ἀρχιτυμπανιστή.

MARIA

(Κοιτᾷ τὸ παιδί της στὰ χεῖρα της). Ἐ, ἀγὼρι μου! Ταρατὰ ταρατὰ. Ἀκοῦς; Ἐρχοῦνται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
Β Ε Λ Ι Ο Φ Η Κ Η
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΜΑΡΤΑΡΙΤΑ

Τὶ λαβέντες ! Τὶ κυταραμένο κορμί !

ΜΑΡΙΑ

Περατᾶ ἀν' λιοντάρι ! (Ὁ ἀρχιερμπαριστής χαιρετᾶ).

ΜΑΡΤΑΡΙΤΑ

Μπα ! Τὶ βλέπω, κυρὰ γειτόνισσα ; Πονηρὲς ματιές ;
Δὲν ἔχουμε συνηθίσει σὲ κάτι τέτοια !

ΜΑΡΙΑ

(Τραγουδᾷ) : Οἱ σφεκιώτεροι θῶοι εἰν' ὠραῖα παλλή-
κάρια...

ΜΑΡΤΑΡΙΤΑ

Τὰ μάτια σου γυαλίζουν ἀκόμη !

ΜΑΡΙΑ

Κι' ἔπειτα ; Πήγαννε τὰ δικιά σου στὸν 'Εβραῖο νὰ
στὰ γυαλίσει. "Ἰσως τότε νὰ λάμψουν λιγώ, ὥστε νὰ μπο-
ρέσεις νὰ τὰ πουλήσεις σὲ κανένα γιὰ κουμπιὰ, ἀν' εἶσαι
τυχερή !

ΜΑΡΤΑΡΙΤΑ

Τι ; Τὶ μᾶς λές, κυρὰ μου ; Ἐγὼ εἶμαι ἐνάρετη γυ-
ναῖκα ! Ἐσὺ ὅμως, θῶοι τὸ ἔξερουν, διαπερνᾷς μὲ τὸ βλέμ-
μα σου σαράντα λευκάρια πέτσινα παντελόνια.

ΜΑΡΙΑ

Παλιοβρωῖμα ! (Κλείνει μὲ βία τὸ παραθύρο). "Ἐλα,
ἀγέρι μου ! Τὶ σοῦ σέρνει ὁ κόσμος ! Ἐπειδὴ εἶσαι νόθο
φτωχό μου παιδάκι ! Ἡ μαμά σου ὅμως σ' ἀγαπᾷ,
ἀγοράκι μου ! Ταραρὰ (Τραγουδᾷ).

'Ανόητο κορίτσι, πῶς θὰ τὰ βγάλῃς πέτρα ;
ποῦ εἶναι τοῦ φτωχοῦ παιδιοῦ σου ὁ πατέρας ;
Γι' αὐτὸ δὲν μοῦ καίγεται καρφί
καὶ τραγουδᾷ ἀπ' τὸ βράδυ ὡς τὸ πρωτὶ.
Κανένας δὲ θὰ μᾶς βοηθήσει σ' αὐτό.

"Ἐὶς ἄλογα ζέψε μου στ' ἀμάξι,
καὶ δῶς² τους ἄχυρο πολὺ νὰ εἰν' ἐντάξει.

Βρώμη νὰ μὴ φᾶνε πολλαὴ

γιὰ νέχουν καθάρῃ φωνή !

Κι' ἄς πιὸν κρατὶ πολὺ

Ἰράκαρι, λαρί, λαρί !

(Χρυσὸν στὸ τζάμι).

ΜΑΡΙΑ

Πιὸς εἶναι ; Ἐσὺ εἶσαι Φράντζ ; Ἐλα μέσα !

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

Δὲν μπορῶ. Πέφτει νὰ πᾶω στὸ προσαλήτηριο.

ΜΑΡΙΑ

"Ἐκομεις ἔδωκα γιὰ τὸ Λοχαγό ;

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

Ναί, Μαρία.

ΜΑΡΙΑ

Τι ἔχεις Φράντζ ; Ἰσαρτί εἶσαι ἔτσι ;

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

(Κατὰ τόστο μυστηριώδη). Μαρία, κάτι συνέβηκε
πέλα. — Καὶ πολλαὶ μάλιστ'α — εἶναι γραμμένο καὶ ἰσοῦ
«ἀνέβη ὁ καρπὸς» ἐκ τῆς χάρας (ὡς καρπὸς καμίνου).

ΜΑΡΙΑ

Τι ;

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

Κάτι μὲ κυνηγοῦσε ἴσαμε τὴν πόλη. Κάτι, ποὺ ἔ-
περνᾷ τὰ ὄρια τῆς φαντασίας, ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ
κτραλάβουμε καὶ ποὺ μᾶς παίρνει τὸ λαγινό. Μαρία, ποῦ
θὰ βγῆ αὐτό ;

ΜΑΡΙΑ

Φράντζ !

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

Πέφτει νὰ φύγω. Θὰ σὲ δῶ στὸ πανηγύρι ἀπόψε. Κάτι
οικονόμησα πέλα. (Φεύγει).

ΜΑΡΙΑ

Τί πράγμα κι' αυτός ὁ ἀνθρωπος! Τί ἀλλοπαρμένος ποῦ εἶναι! Οὔτε κἀν ἔριξε μιὰ ματιά στὸ παιδάκι του! Μ' ἄδες αὐτὲς τίς σκέψεις του θὰ τοῦ σπύσει τελικὰ. Γιατὶ εἶσαι τόσο ἥσυχος ἀγοράκι μου; Φοβήθηκες; Σκοτεῖναισε τόσο πολὺ ἐδῶ, θαρρεῖς πὼς τυφλωθήκαμε! "Ἄδες φορὲς ἔφθανε ὡς ἐδῶ τὸ φῶς τοῦ φαναρίου τοῦ δρόμου. Δὲν ἀντέχω ἄλλο τίς. Μὲ πιάνει τρομάρα!

4

Τὸ Πανηγύρι - Φῶτα - Κόσμος: "Ἔνας ἡλιωμένος νος μουσικὸς παίζει καὶ τραγουδᾷ καὶ ἓνα παιδί χορεύει.

Σ' αὐτὸν τὸν κόσμο τίποτα δὲ μένει
κι' ἄλους ὁ χρόνος περιμένει!..!

ΒΟΥΤΣΕΚ

"Ἐ, πὲ γέρο - φουκαρά! Φτωχὰ παιδιά! Μπελάδες
καὶ γιορτὲς!

ΜΑΡΙΑ

"Ἄκου· ἀν οἱ τρελοὶ δὲν ἔχουν λογικὸ, τότε καὶ μεῖς
εἴμαστε τρελοὶ. Πιράξενος κόσμος. "Ὀμορφος κόσμος!

ΘΙΑΣΑΡΧΗΣ

(Μπαροτά σ' ἓνα πατάκηγμα. Πίσω του ἡ γυναῖκα του ποὺ φορεῖ παντελόνια καὶ μιὰ μασκασμένη μαϊμού).
Κυρίες καὶ Κύριοι! "Ἐδῶ βλέπετε τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ ὅπως ἀκριβῶς τὰ δημιουργήσε. Εἶναι ἓνα τίποτα, ἀπολύτως τίποτα. Κοιτάξτε τώρα τὶ φτιάχνει ἡ τέχνη: τὸ πλάσμα αὐτὸ στέκεται σὰν ἓνας μικρὸς τζέντλεμαν. Πιρ-πατᾶ ὄρθιο. "Ἐχει σακάκι καὶ παντελόνι. "Ἐχει κι' ἓνα σπαθί. Χαιρετῆσε, τώρα τὸν κόσμο (Κάμει ἐπὶ κλίση).
Μπαρόβο! — Εἶσαι βαρῶνος! Δῶσε φιλιὰ! (Φυσᾷ τὴν τρουμπέτα). Τὸν ἀγγίτη! ἔχει κλίση στὴ μουσικὴ! Κου-

ρίες καὶ κύριοι ἐδῶ θὰ δεῖτε τὸ ἀστρονομικὸ ἔλεγο καὶ τὰ μικρὰ πουλιὰ τῶν Καναβελίων, ὅπως τὰ βλέπουν ἄδες οἱ «ἐστειμμένες κεφαλές» τῆς Εὐρώπης. "Ἄς ἀρχίσουμε τὴν παράσταση. Κάνουμε ἐναρξὴ τῆς ἐκθέσεως. "Ἀμέσως θὰ γίνῃ commencement τῆς commencement.

ΒΟΥΤΣΕΚ

Θέλεις νὰ δῆς, Μαρία;

ΜΑΡΙΑ

Θέλω. Θὰ πρέπει νὰ εἶναι ὁρατὸ θέμα δὲν πρέπει!
Κοίτα τίς φοῦνες ποὺ ἔχει ὁ ἐνδράς. Καὶ ἡ γυναῖκα φορᾷ παντελόνια. (Προχωροῦν πρὸς τὸ πατάκηγμα).

ΑΡΧΙΤΥΜΙΑΝΙΣΤΗΣ

"Ἄντ, τώρα! Τώρα τὴ βλέπεις; Πῶ, πῶ, γυναικάρκα,
Παναγιὰ μου!

ΔΕΚΑΝΕΑΣ

Διάβολε! Καλὴ γιὰ τὴ διακίνηση συνταγμάτων κα-
βαλάρηδων!

ΑΡΧΙΤΥΜΙΑΝΙΣΤΗΣ

Καὶ γιὰ νὰ βγάλῃ ἀρχιτυπανιστὲς!

ΔΕΚΑΝΕΑΣ

Πῶς κρατᾷ τὸ κεφάλι τῆς! Θάρρεῖς πὼς τὰ μαῦρα
τῆς μαλακὰ τὴν τραβᾷν πρὸς τὰ κάτω, σὰ βαρῦδια. Καὶ
τί μάτια!

ΑΡΧΙΤΥΜΙΑΝΙΣΤΗΣ

Σὶά νὰ κοιτᾷς βαθιά μέσα σ' ἓνα πηγᾶδι. "Ἡ σὲ μιὰ
καπνοδόχο. Πᾶμε ἀπὸ πίσω τῆς. (Μπαίνομεν στὸ πατά-
κηγμα).

5

Μέσα στὴ σκηνή

ΜΑΡΙΑ

Τί φῶς!

BO-Y-TSEK

Ναι, Μωβία· μαύρες γάτες με φωτοβόλα μάτια. Βρέ τι όρατό άπόρευμα !

ΘΙΑΣΑΡΧΗΣ

[*Οδηγώντας ένα άλογο.*] Και τώρα δείξε τó ταλέντο σου. Δείξε τή ζωώδηχη λογική σου. Ντροπιάσε τήν άθεόπτηνη κοινωνία ! Κυρίες και κύριοι ! Αυτό τó κτήνος που βλέπετε μπροστά σας, αυτό τó ζώο που σπρηλίζετασέ τέσσερα πέραλα κι' έχει και ούρά, είναι μέλος κάθισσοφής κοινωνίας. Είναι καθηγητής στα πανεπιστήμια μας, όπου οι φοιτητές μαθαίνουν με αυτό να καθαδικεύουν και να χτυπούν. Μά αυτό είναι άπληγ λογική. Τώρα θά συνεχίσουμε σκεφτόμενοι με τή διπλή λογική. Πέστο μού, κύριε καθηγητά, βρίσκειται έδώ στη σοφή διήγησή μας κανένας γάιδαςος ; [*Τό άλογο κουνά τó κεφάλι του.*] Δουπόν, πώς σός φάνηκε ή διπλή λογική ; Μάάλιστα κύριοι, δέν έχουμε μπροστά μας ένα βλακώδες ζώο. Έγώ με ένα άτρομο, ένα άθροστο, ένα ζώο - άθροστο. Κι' όμως είναι ένα κτήνος, ένα βέτε. [*Τό άλογο ξαπλώνει στη σπηνή.*] Έτσι, μπράβο ! Ντροπιάσε τήν κοινωνία ! Βλέπετε τó κτήνος έχει άπό φυσικού του φύση άνωδανική. Πάρετε μαθήματα. Ρωτήστε γιατρό, άλλοιώς μπορεί πολú να βιάψη. Αυτό θά πη, άθροστο, να είναι ; φυσικός. Είναι φτιαγμένος άπο σόννη, άμμο, κοπριά. Γιατί θάλας να είναι κάτι παραπάνω άπο σόννη, άμμο, κοπριά ; Βλέπετε τι είναι ή λογική : Έξερει να λογαριάζει κι' όμωσ δέν μπορεί να μετρήσει τά δάκτυλά του ! Γιατί ; Άπλούστατα δέν μπορεί να έκφραστή, να έξηγηθί. Είναι ένας μεταμορφωμένος άνωθροπος. Πέσ στους κυρίους τι όρα είναι. Ποιός άπο τούς κυρίους ή τις κυρίες έχει ένα ρολόι ; Ένα ρολόι ;

ΔΕΚΑΝΕΑΣ

"Ένα ρολόι ; [*Βγάζει άπό τó και με ύπερηφάνεια άπο τήν τσέπη του ένα ρολόι.*] Όρίστε, κύριέ μου !

ΜΑΡΙΑ

*

Αυτό πρέπει να τó δώ, Φράντσ !

ΔΕΚΑΝΕΑΣ

Να σας βοηθήσω κύριέ μου ; [*Τής δίνει τó χέρι του άνέβη στα μαρμαρινά καθίσματα.*]

ΑΡΧΙΤΥΜΠΑΝΙΣΤΗΣ

"Ε, πέ Παναγιά μου, θηλυκό !

6

Δωμάτιο τής Μαρίας : "Η Μαρία κάθεται με τó παιδί της στην άγκυλιά. Κοιτάει ένα μικθό καθέσφάκι και καθεσφρίζεται.

ΜΑΡΙΑ

"Ο ένας διέταξε κι' ό άλλος τότε σηκώθηκε κι' έφυγε. — Πώς γυαλίζουν τά περιδάδια ! Τι να είναι άραγε ; Πώς τά είνε ; Κοιμήσου άγοράκι μου. Κλαίει τά μάτια σου σφυγά. [*Τό παιδί κούβει τά μάτια του πλω άπ' τις παλάμες του.*] "Ακούμη τώ σφιχτά ! Μείνε έτσι, σασ, ήσυχα. "Αλλάώς θάβη να σέ πέρη. [*Τρυγουδά.*]

Κόρη, χλαίσο' τó μαγαζι

ένας γύφτος φάνηκε έκει.

@ά σέ πάρη άπ' τó χέσο*

να σέ πάρη στο γύφτικο λιμέρι !

[*Καθεσφρίζεται ένα.*] Σίγουρα είναι χυσοάφι ! @ά μού πώνε στο χορό ; Έγώ κι' οι όμοιές μου δέν έχουμε παρά μια γωνίτσα στην κόσμο κι' ένα μικρό καθεσφάκι. Κι' όμως, έχω κι' έγω κόκκινο στόμα, σάν τις άλλες κυρίες, με τούς καθρέφτες τούς, να—άπο τάνω ίσκαμε χάρω—με τούς ύμοφους καθαλιέφους τούς, που τούς φιλών τά χέφια. Μόνο που έγω είμαι φτωγή. [*Τό παιδί σηκώνεται ένα.*] "Ησύχασε, άγοράκι μου ! Κλαίει τά ματάκια σου ! [*Είγνει πώς με τόν καθέσφρη στην τσίχο.*] Κοί-

τα! ὁ ἀγγελος τοῦ ὑπνίου! Κλεισε τὰ ματάκια σου, ἀλλοῦ
ὁ ἀγγελος θὰ κοιτάξει μέσα καὶ θὰ τυφλωθεῖς!
(Ὁ Βούρσεκ μπαίνει μέσα καὶ στέκεται ἀπὸ πίσω
της. Ἡ Μαρία τινάζεται ἄθλια καὶ βάζει τὰ χέλια της
στὶ ἀντιά της).

BO-Y-TSEK

Τι χροιάς ἔχει;

MARIA

Τίποτα.

BO-Y-TSEK

Κάτω ἀπ' τὰ χέλια σου κάτι γυαλίζει.

MARIA

Εἶναι ἓνα σκουλαρίκι. Τὸ βρῆκα.

BO-Y-TSEK

Τὸ βρῆκες; Καὶ τὰ δού;

MARIA

Δὲν με πιστεύεις;

BO-Y-TSEK

Μὴ μὲ παρεξηγεῖς, Μαρία! Τὸ παιδί κοιμάται. Πιὰ-
στο κάτω ἀπ' τὰ μπαρσακία του, ἡ καρδιά τὸ στενα-
χωρεῖ. Στὸ μέτωπό του κυλιέ ὁ ἰσώτρας. Διαρκῶς, δου-
λειὰ κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο. Καὶ στὸν ὑπνο ἀκόμα ἰσώτρας!
"Αχ, ἐμεῖς οἱ πρωτοὶ! Νά, πάρε λεφτά, πάλι, Μαρία. Ὁ
μισθὸς καὶ κάτι πρόσθετα ἀπὸ τὸ λογαγὸ.

MARIA

Ὁ Θεὸς νὰ σοῦ τὸ ἀνταποδώσει, Φράντζ!

BO-Y-TSEK

Πρέπει νὰ φύγω. Θὰ σέ δω τὸ βράδυ. Ἀντίο!

MARIA

(Μετά ἀπὸ μικρὴ παύση). Τι κακὸς ἄνθρωπος τοῦ

εἶμαι! Θεέ μου, θέθελα νὰ σκοτωθῶ! Δὲν βαρύνεται!
Ἄς πῶν ἕνα στὸ δίδολο! Κι' ὁ ἄντρας κι' ἡ γυναῖκα!

7

Στοὺς Γιατροῦ: Βούρσεκ καὶ Γιατρός.

ΓΙΑΤΡΟΣ

Τι βλέπω, Βούρσεκ; Ἐνας τίμιος ἄνθρωπος!

BO-Y-TSEK

Τι τρέχει, Γιατρέ;

ΓΙΑΤΡΟΣ

Τὸ εἶδα, Βούρσεκ, τὸ εἶδα. Κατούρησες στὸ δρόμο,
στὸν τοῖχο, σὸν τὰ σκυλιά. Τὸ ξέρεις, ἔτσι παλνεῖς τρελὰ
ἠπόσια μεροκάματο; "Ε, Βούρσεκ, αὐτὸ εἶναι κακὸ. Ὁ
κόσμος χαλάει καὶ γίνεται πολὺ κακός.

BO-Y-TSEK

Μά, Γιατρέ, ἴδαν σὲ κυριέψη ἡ φύση καὶ δὲν μπορεῖς
νὰ κάνης διαφορετικά;

ΓΙΑΤΡΟΣ

Σὺν σὲ κυριέψη ἡ φύση, σὸν σὲ κυριέψη ἡ φύση. Ἡ
φύση. Δεισιδαιμονία, ἀπάθεια δεισιδαιμονία. Δὲν τὸ ἀπέ-
δειξα, ἔτσι τὸ musculus constictior vesicae εἶναι ὑποτα-
γμένο στὴ θέληση; Ἡ φύση.—Βούρσεκ, ὁ ἄνθρωπος εἶναι
λευτερός. Μέσα στὸν ἄνθρωπο ἐξιδανικεύεται ἡ ἀπομιμω-
τρια πρὸς τὴν ἐλευθερία. Νὰ μὴ μπορεῖς νὰ συγκατα-
στής τὰ οὖρα σου! (Κοιτά τὸ κεφάλι, στασιάζει τὰ χέλια
στην πλάτη καὶ πρηγανσιέχεται πάνω-κάτω). Ἐφαγες τὰ
μπιζέλια σου σήμερα, Βούρσεκ; Μπιζέλια, μόνο μπιζέ-
λια. Τίποστ' ἄλλο ἀπὸ ἄσπρια. Σοῦ τὸ λέω: θὰ γίνῃ ἔπα-
νάσταση στὴν ἐπιστήμη. Θὰ τὴν ἀνατινάξω στὸν ἀέρα.
Ὀυρία 0,10, δέξυ ἀμίμωνλας, ὑπεροξείδιο... Ἡ θεωρία μου,
ἡ καινούργια μου θεωρία, θὰ γίνω ἀθάνατος... Βούρσεκ,
ἔχεις διάθεση νὰ ξανακαταυρήσης; Πήγαυνε μέσα καὶ
προσπάθησε.

BO-Y'TIEK
Δέν μπροσῶ, Γιατρέ.

ΓΙΑΤΡΟΣ

("Εντονα). Νά καρουρήσης στὸν τοῦχο μπροσεῖς! Τὸ ἔχω γκαρτῶς. Κρατῶ τὴν ἀπόδειξη στὰ χέσια μου. Τὸ εἶδα. Τὸ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου. Μόλις συνέβη ἐβγάλα τὴ μύτη μου ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο κι' ἔφρασα νὰ πέσουν πάνω της οἱ ἀχτίδες τοῦ ἡλίου, γιὰ νὰ παρακαλοῦθῃσω τὴ μηχανικὴ τοῦ φαρμάκου. (Τὸν παρακαλοῦσε). "Ὀχι, Βούτσεκ. Δέν συγχύζομαι. Ἢμῶς ἦραμα ἦραμα, εἶνα ἀντεπιστημονικῆ. Εἶμαι ἦραμος. "Ὁδέσεια ἦραμος. "Ὁ σφυγμὸς μου ἔχει τοὺς κανονικοὺς 60 χτύπους. Καὶ σοὶ τὸ λέω μὲ τὴ μεγαλύτερη ψυχραιμία. Φυλάξου. Πιολὸ θὰ συγχυστῇ γιὰ ἕναν ἀνθρωπο; "Ἐναν ἀνθρωπο; "Ἄλλο ἂν μᾶς ἐξαρτοῦσε ἕνας Ἱπρωτάς, "Ὀμως, Βούτσεκ, δὲ ἔπρεπε νὰ καρουρήσης στὸν τοῦχο.

BO-Y'TIEK

Βλέπεις, Γιατρέ, τέτοιοι εἶναι ὁ χαρακτήρας μερικῶν ἀνθρώπων, ἡ ἰδιοσυγκρασία τους... ἄλλὰ ἡ φύση εἶναι ἄλλο πράγμα. Ἢ φύση (σφίγγει τὰ χέσια του), εἶναι κἀν τέτοιο, πῶς νὰ τὸ πῶ, νὰ — λόγου χάρη...

ΓΙΑΤΡΟΣ

Βούτσεκ, ἄρχισές πάλι τίς φιλοσοφίες.

BO-Y'TIEK

(Ἐμπιστευτικῶς). Γιατρέ, ἔχεις ποτὲ ἀκούσει τίποτα γιὰ τὴ διπλῆ φύση; Μερικὲς φορές τὸ μεσημέρι, ὅταν ὁ ἡλιος κἀλει καὶ θέρμεις πῶς ἄνα γίνονται φωτιά, τότε ἀκούω μιὰ τρομερὴ φωνὴ νὰ μοῦ μιλά.

ΓΙΑΤΡΟΣ

Βούτσεκ, πάλι σ' ἔπιασε ἡ τρέλα.

BO-Y'TIEK

(Μὲ τὸ χέρι στὴ μύτη). Τὰ μαντάρια, Γιατρέ, τὰ

μαντάρια. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστήριο. Εἶδατε ποτὲ σὲ τὴ στήλια φουτῶνον στὸ ἐδῶφος; "Ἄν κάποιος μποροῦσε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ αὐτὸ!

ΓΙΑΤΡΟΣ

Ὁ ἀ σου φορές τὸ ζουρλομανδύα. Παρουσιάζεις ἀκριβῶς τὴν aberratio mentalis partialis, τὴν δεύτερη περίπτωση πολλῶν ἀσθαι ἀδελγωμένη. Βούτσεκ, θὰ πάγῃς ἐπίδομα γι' αὐτὸ. Ἀσπέρρη περίτρωση: ἔμμογη ἰδέα, σὲ γενικά λογικὴ κατάσταση. "Ὅλα τὰ κάνεις ὅπως πάντα; Ἐπιβίεις τὸ λοχαγὸ σου;

BO-Y'TIEK

Μάλιστα.

ΓΙΑΤΡΟΣ

Τῶς τὰ μιτξάνια σου;

BO-Y'TIEK

"Ἀκριβῶς ὅπως μοῦ εἶπες, γιατρέ. Τὰ λαφτὰ γιὰ τὸ νοικοκυριὸ τὰ δίνω στὴ γυναίκα μου.

ΓΙΑΤΡΟΣ

"Ἐρεθεῖς τὴν ὑπερσεία σου;

BO-Y'TIEK *

Μάλιστα.

ΓΙΑΤΡΟΣ

Ἔσαι μιὰ ἐνδιαφέρουσα περίπτωση, Βούτσεκ, θὰ πάγῃς ἐπίδομα ἂν κερτίσειαι καλά. Γιὰ νὰ δῶ τὸ σφυγμὸ σου. Ναί.

8

Δωμάτιο τῆς Μαγίας: Ἡ Μαγία καὶ ὁ Ἀδριανου-
πανιστής

ΑΡΧΙΓΥΜΝΑΣΙΕΥΣ

Μαρία!

ΜΑΡΙΑ

(Τὸ κοιτάζει με περιπόθει.) Ὑψιστε τώρα καὶ ἄσπευ-
 νὰ σὲ καταρώσω! — Τὸ στήθος σου εἶναι πλῆρες ἀ-
 στήθους ταύρου. Καὶ ἡ γενειάδα σου ἀν' ἀνοστήριον. Κα-
 νένας δὲ σὺ μοιάζει. — Μπορῶ νὰ ὑπερηφανηθῶμαι μπρο-
 στὰ σ' ἄλλες τὶς γυναῖκες;

ΑΡΧΙΤΥΜΜΙΑΝΙΣΤΗΣ

Καὶ σὰ φορέσω τὴν Κυριακὴ τὸ κρόνος μου, μὲ τὸ με-
 γάλιο λοβίο καὶ τ' ἄσπρα γάντια! "Ἐ, πέ, τί ἔχει νὰ γί-
 νει. Ὁ Πρίγκιπας λέει πάλιν: Τί λαβέντης εἶν' αὐτός;

ΜΑΡΙΑ

(Πελώνας κοροϊδευτικά.) Σύνεχισε. (Τὸν πλησιάζει)
 Λαβέντη μου!

ΑΡΧΙΤΥΜΜΙΑΝΙΣΤΗΣ

"Ἐ, πὲ καὶ σὺ, τί θηλυκὸ πού εἶσαι! Νὰ πάρη ἡ εὐ-
 χὴ... Τί λές; Ὁ ἀ σκαρώσωμε μαζί μιά γενιά ἀπὸ ἀρ-
 χιτυμμιανιστὴς; (Τὴν ἀγκυλιάζει) ἔ;

ΜΑΡΙΑ

(Δυσασετημένη.) Ἄφροσέ με.

ΑΡΧΙΤΥΜΜΙΑΝΙΣΤΗΣ

'Αγριοκάτσικο!

ΜΑΡΙΑ

(Ἄποτομος.) Μὴ μ' ἀγγίξεις.

ΑΡΧΙΤΥΜΜΙΑΝΙΣΤΗΣ

Τί διάβολο μπήκε μέσα σου;

ΜΑΡΙΑ

* Ἄς εἶναι. Ὅλα τὸ ἴδιο κάνουν.

9

Δόμος: Δοκῆρας - Γιατρός.

ΝΟΧΑΙΟΣ

Γιατρε, μὴν τρέχετε ἔτσι. Μὴ κατηλατρεῖτε τὸ μπα-

στρούμ σας ἔτσι μὲς τὸν δέμα. Κατὰ πῶς πᾶτε θὰ προ-
 λάβετε μὲ τὸ κινινητὸ σας τὸ θάνατο. Ἐνας καλὸς ἄνθρω-
 πος, πού ἔχει τὴ συνείδησή του ἡσυχῇ δὲν τρέχει τόσο
 κρήνηρα. Ἐνας καλὸς ἄνθρωπος... (παύει τὸ γιαιτὸ
 ἀπὸ τὸ σακάκι του). Γιατρε, ἔλα μαζί μου νὰ σώσης μιά
 ζωή.

ΠΙΑΤΡΟΣ

Βιάζομαι, κυρ - Δοκῆρέ, βιάζομαι.

ΝΟΧΑΙΟΣ

"Ἄν ἤξερες, γιατρε, τὴ μελαγχολία πού νοιάθω αὐτὲς
 τὶς μέρες! Φτάνει τὰ ἔβρα τῆς τρέλας. Ἄφρεϊ νὰ δῶ τὸ
 σακάκι μου χρημασμένο στὸν τοῦχο γιὰ νὰ μὲ πιάσουν
 τὰ κλάματα.

ΠΙΑΤΡΟΣ

Χα! Στάσου νὰ δῶ. Πάλιν, προημένος, γοντρός λαί-
 μὲς! Ἀποληγτικὴ ἰδιοσυστασία. Ναι κυρ - Δοκῆρέ,
 μπορεῖτε νὰ πᾶτε ἀποπληξία cerebri. Μπορεῖ ὅμως καὶ
 νὰ τὴν πᾶθετε μόνο μονόπλευρα, καὶ τότε θὰ εἴσαστε
 πρὸς ἄλλο ἀπὸ τὴ μιά μεριά τοῦ σώματός. Ἡ στήν κα-
 λυτὴ περίπτωση, μπορεῖτε νὰ μείνετε πνευματικὰ ἀνά-
 πηρος καὶ νὰ φυτοζωεῖτε στὸ ἔξῃς. Αὐτὲς εἶναι περιπυ-
 οὐ ποσοτικὲς σας γιὰ τὴς ἐπιμένεες τέσσερις ἐβδομάδες.
 Ἡς ἄλλου μπορεῖ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι ἀποτελεῖτε
 μιά ἀπὸ τὴς πρὸ ἐνδιαφερόμενες περιπτώσεις. Κι' ἂν δόση
 ὁ Θεὸς καὶ μείνει ἡ γλώσσα σας κατὰ ἕνα μέρος πᾶρκ-
 λυτη, τότε θὰ κάνουνε μαζί τὰ πρὸ ἀπιθῶνα πειρίματα.

ΝΟΧΑΙΟΣ

Γιατρε μὴ μὲ τρομάξετε. Ἐχουν πεθάνει, ἄνθρωποι,
 μόνον ἀπὸ τρόμο, ἀπὸ σκέτο τρόμο. — Βλέπω κινδῶν μὲ
 τὴ φαντασία μου τοὺς ἀθρόωτους αὐτοὺς μὲ τὰ λεπτοῦτα
 στὸ χέρι. — Ἄλλὰ τοὺς ἀλύγιστον αὐτοὶ θὰ πῶν: ἦταν κα-
 λὸς ἄνθρωπος, καλὸς ἄνθρωπος. — Νὰ πάρη ὁ διάβολος.

ΓΙΑΤΡΟΣ

Τι τρέχει, κύρ - Δοχαγέ; Φαίνεται κοκορύμαλος;

ΔΟΧΑΓΟΣ

(Γσαλακτώνοντας τὸ ματὶ τοῦ). Τι τρέχει; Αὐτὸ θὴ τῆ ἀφέλεια. Χά, χά, χά. Μὴ μὲ παρεξηγήεις; Ἐγὼ εἶμαι καλὸς ἀνθρωπος ἐγὼ. Μὰ σὰ θέλεις μπρωῶ... Χά, χά, χά, Γιαρὲ σὰ θέλω... [Ἐρχεται ὁ Βούτσας τρεχάτα καὶ θέλει νὰ τοὺς προσπεράσει] "Ε, Βούτσας. Τι τρέχει σὰν στροβίλος μπρωστὰ μας; Σταμάτα, Βούτσας. Ἐλθὲ. Τρέχεις σὰν ἀνοιγμένη ξυριστική λατίδα μέσα στὸ κόσμω. Κόβεται κανεὶς πᾶνω σου. Τρέχεις σὰν νὰ ἔχῃ νὰ ξυρίσῃς ἓνα δολάριο συνταγμα εὐνούχων, καὶ σὰν νὰ πρόχειται νὰ σὲ χρημάσουν ἀν δὲν προλάβεις νὰ κόψῃ καὶ τὴν τελευταία τρήχα. Μά, μιάς κι' ἦθε ἡ κουβέρτα στὲς τρήχες καὶ τὰ μακρὰ γένεια... Τι ἦθελα νὰ σὲ πῶ; Βούτσας μακρὰ γένεια...

ΓΙΑΤΡΟΣ

Τὰ μακρὰ γένεια κίττω ἀπὸ τὸ σαγόνι λέει ὁ Πλάγιος, θὰ ἔπρεπε νὰ τὰ κόψουμε ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες;

ΔΟΧΑΓΟΣ

(Συνεχίζει). Χά, χά. Τὰ μακρὰ γένεια... Τι γίνετα Βούτσας; Δὲ βρήκες ἀκόμη καμμιὰ ἀνθρώπινη τρήχα στὸ πιάτο σου; Χά — καταλαβαίνεις; Μιὰ τρήχα ἐνὸς ἀνθρώπου. Μιὰ τρήχα ἀπὸ τὴ γεσεάδα ἐνὸς σακανέα, ἐνὸς δὲ κανέα ἢ ἐνὸς... ἀρχιτυμπανιστῆ; "Ε, Βούτσας; Μὰ ἐσὺ δὲν τὴν παθαίνεις σὰν τοὺς ἄλλους. Ἐσὺ ἔχεις καλὴ γυναικία. Καμμιὰ δὲν τὴ φτάνει!

ΒΟΥΤΣΕΚ

Μάλιστα. Τι ἐνωσεῖτε ἄνω κύρ - Δοχαγέ;

ΔΟΧΑΓΟΣ

Τι φάσα που ἔχει ὁ ἀνθρωπος! "Ε, δὲ λέω ὅτι θὰ τὴ βρῆς στὴ σοῦπα σου, μὰ σὰ βιαστεῖς καὶ στρίψεις τὴ

γυναικία ἵσως προλάβεις νὰ βρῆς μιὰ τρήχα πᾶνω σὲ κάποια χελίχη, κάποια χελίχη Βούτσας — "Α, καλύτερο ἔνοιωσα καὶ ἴσως εἶ θὰ τὴ ἀράτῃ. Ἐπεὶ σὺ ἔγινες κίτρινος σὰν τὸ κερί.

ΒΟΥΤΣΕΚ*

Κύρ - Δοχαγέ ἐγὼ εἶμαι ἓνας πρωχὸς ἀνθρωπάκος. Ἄλλο τίποτε στὸν κόσμω δὲν ἔχω. Κύρ - Δοχαγέ ἀν θέλεις νὰ παίξετε μαζί μου...

ΔΟΧΑΓΟΣ

Νὰ παίξω μαζί σου; "Ορεξὴ που τὴν εἶχα. Τοιμάφι!

ΓΙΑΤΡΟΣ

Τὸ σφυγμὸ σου, Βούτσας. Τὸ σφυγμὸ. Κομμένος, δυνάτης, τηδηχτός, ἀκωνόνιστος.

ΒΟΥΤΣΕΚ

Κύρ - Δοχαγέ, ἡ γῆ καίει σὰν τὴν κόλαση. — Κι, ἐγὼ εἶμαι παγωμένος, παγωμένος. Ἡ κόλαση εἶναι κρύα, στοιχηματίζω — ἔχι, ἀδύνατον κῆρωτε, ἀδύνατον.

ΔΟΧΑΓΟΣ

Ἐπεὶ σὺ, θεός... θεός νὰ σοῦ φουτέλω μιὰ σφαίρα στὸ κεφάλι; Μὲ μαχαιρώνεις μὲ τὴν ματιὰ σου τὴν στυγμὴ που ἐγὼ θέλω μόνο τὸ καλὸ σου. Γιατὶ εἶσαι καλὸς ἀνθρώπος Βούτσας, ἀληθινὰ καλὸς ἀνθρώπος.

ΓΙΑΤΡΟΣ

Οἱ μῦς τοῦ προσώπου σκληροί, τετραγώνιοι. Ἐδῶ καὶ καὶ ἐνεστιούνται. Ἡ ὄλη στάση δείχνει ὑπερδιέγερση, ἐντάση!

ΒΟΥΤΣΕΚ

Φέδωγα, γιατί θὰ εἶναι πιθανά. Τὸ γουρῶνι. "Ολα εἶναι πιθανά... Ὁραῖο καιρὸ θέλουμε σήμερα, κύρ Δοχαγέ. Βιάστε, τὶ ὠραῖος, συμπαγή; γκριζὸς οὐρανός. Σοῦ ἔρχεται ἡ ὄρεξή νὰ μπηξῆς μέσα του ἓνα κοντάρι καὶ νὰ χρημαστῆς ἀπ' αὐτό. Μόνο καὶ μόνο γιὰ τὴν παύσα που ὑπάρχει ἀνάμεσα στὰ δύο. Ναι (ναι-ναι), ἢ σὲ Ναι καὶ Βούτσας

"Οχι. (ναί-όχι). Φταίει τὸ "Οχι γιὰ τὸ Ναί ἢ τὸ Ναι γιὰ τὸ "Οχι; Πρέπει νὰ τὸ σκεφθῶ αὐτὸ τὸ πρόβλημα (Φέυγει μὲ ἀνοικτὰ βήματα, στὴν ἀρχὴ αἰνῶ, ὁλοένα διαπυρογγοῦσα).

ΓΙΑΤΡΟΣ

(Τρέχοντας ἀπὸ πλάω του). Εἶσαι ἕνα φανόμμενο, Βόνησεκ. Ὡὰ πάρης ἐπίδομα.

ΔΟΧΑΙΟΣ

Ζαλιζομαι μ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Τί γρήγορα ποτρέχουν. 'Ο κρεμαναλάς, ἀνοῖξε τὰ κανιά του καὶ τρέγγε σάν τὴ σιά ἐνὸς ποδιοῦ ἀράχνης. Κι' ἀπὸ πλάω του τάπτας κατακυλά. 'Ο κρεμαναλάς εἶναι ἢ ἀστραπὴ κι' τάπτας ἢ βροντὴ. Χά, χά, χά... 'Απίθανο, ἀπίθανο.

10

Δωμάτιο τῆς Μαγίας : Μαγία καὶ Βούρσες.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

(Κοιτάζει τὴν Μαγία καὶ κουνᾷ τὸ κεφάλι του). Χμ... Δὲν βλέπω τίποτα. Δὲν βλέπω τίποτα. Ὡάπρεπε νὰ τὸ βλέπει κανεὶς. Ὡάπρεπε νὰ τὸ πιάσῃ μὲ τίς γροθιές του

ΜΑΡΙΑ

(Φοβισμένη). Τί ἔχεις, Φράντς; Κάνεις σάν τρελάς Φράντς.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Μιά ἀμαρτία τόσο χοντρή καὶ τόσο μεγάλη βρωμιά Μὲ τέτοια βρώμα θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ διώξῃ τ' ἀγγελοῦδια ἀπ' τὸν οὐρανό. "Εχεις κόκκινο στόμα, Μαρία. Μήπως ἔχεις καμμιὰ φουσκαλίτσα στὰ χεῖρά σου; "Α Μαρία, εἶσαι ἄμορφη σάν τὴν ἀμαρτία... Μὰ μπορεῖ ποτὶ ἢ θανάσιμη ἀμαρτία νὰ εἶναι τόσο ἄμορφη;

ΜΑΡΙΑ

Φράντς, μιλάς σὰ νάχεις πυρετό.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Διάβολε... Στέκονταν ἐδῶ. "Ετσι; "Ετσι;

ΜΑΡΙΑ

Μέγχοι ποὺ νὰ περάσῃ ἡ μέρα καὶ νὰ γερῶσῃ ὁ κόσμος, ἔπρεπε νὰ σταθοῦν πολλοὶ ἄνθρωποι στὴν ἴδια θέση. 'Ο ἄλλος μετὰ τὸν ἄλλον.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Τὸ εἶδα.

ΜΑΡΙΑ

Μπορεῖ νὰ δῷ κανεὶς πολλά! 'Αρκετὶ νὰ ἔχει δύο μάτια, νὰ μὴν εἶναι τυφλὸς καὶ νὰ λάμπῃ ὁ ἥλιος.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Παλιοβώμα! — ('Ομά κατεπάρω της).

ΜΑΡΙΑ

Μὴ μὲ ἀγγίξεις, Φράντς! Κάλλιο νὰ νιώσω ἕνα μαχαίρι στὸ κομψί μου, παρὰ τὸ χέρι σου πάνω στὸ δικό μου. 'Ο πατέρας μου δὲν τολμούσε νὰ μὲ ἀγγίξῃ, σάν ἤμουνα μόνος δέκα χρονῶν, ἀν τὸν κοίταζα ἔτσι!

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Παλιογύναικο! — "Οχι, κάτι καλὸ θὰ πρέπει νάχεις καὶ ἐσύ. Κάθε ἀνθρώπος εἶναι σάν μιὰ βύσσο. Σὲ πιάσει ἄλλογος σάν κοιτάξεις μέσα του. "Ας εἶναι. Μοιάξεις μὲ ἀθώα περιστέρα.—"Ε, λοιπόν, καὶ ἢ «'Αθωότηταν» εἶναι ἀκόμα σηματοδευμένη. Τί μπορῶ ἄλλως νὰ ξέρω ἐγώ; Τί νὰ ξέρω; Τί μπορεῖ νὰ ξέρῃ ὁ οποιοσδήποτε; (Φέυγει).

11

Φυλάκιο : Βούρσες καὶ 'Αρτέρας

ΑΝΤΡΕΑΣ

(Τραγουδοῦ).

Τῆς νοικοκυρᾶς ἡ κορασιά
κάθονταν στὸν κῆπο,

ἀπὸ τὸ βράδου ὡς τὸ πρωὶ
στοῦ κήπου τὸ σκαμνί.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Ἀντρέα ;

ΑΝΤΡΕΑΣ

Ἔ ;

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Ἰωάννης κειφός ;

ΑΝΤΡΕΑΣ

Κυριακάτικη ἡλιόλουστη μέρα. Ἐξω ἀπὸ τὴν πύλιν
παίχουν μουσική. Πρὸν ἀπὸ λίγο εἶδα τὰ θηλυκὰ νὰ τρε-
βοῦν γιὰ ἔξω. Οἱ κνηθωποὶ εἶναι ξαναγυμνῆνοι. Ὅλα πᾶ-
μιὰ χαρὰ.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

(Ἀνήσυχος). Χορός, εἰπες Ἀντρέα ; Δεῖς νὰ χορεῖται

ΑΝΤΡΕΑΣ

Χορεύουν στ' «Ἀδολφάκια» καὶ στ' «Ἀστέρια».

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Χορός, χορός.

ΑΝΤΡΕΑΣ

Ποιὸ ποὺ μὲ μέλει.

Κάθονταν στὸν κήπο,
κι' ἀπ' τοῦ ρολοιοῦ τὸν χτύπο :
μεσάνυχτα πλησιάζει.
Κι' αὐτὴ κρυφοκοιτάζει
τοὺς στρωτιῶτες ποὺ περνοῦν.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Ἀντρέα. Δὲν βρισκῶ ἡσυχία.

ΑΝΤΡΕΑΣ

Εἶσαι τρελός :

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Πρέπει νὰ πᾶω ἔξω. Ὅλα στριφογυρίζουν μπροστά
μου. Χορός, χορός. Δεῖς νὰ ἐχη ζεστά χέρια ; Ἀνάθεμα,
Ἀντρέα.

ΑΝΤΡΕΑΣ

Τί θεός ;

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Πρέπει νὰ πᾶω, πρέπει νὰ δῶ ;

ΑΝΤΡΕΑΣ

Νὰ δῆς, τί ;

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Πρέπει νὰ βγῶ ἔξω. Κάνει ἔσση ἐδῶ μέσα.

12

Ταβέθνα : Ἀνοιχτὰ πατάθωγα - Χορός - Πάγκαλοι -

Ἐργάτες.

ΠΡΩΤΟΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

(Παρουσιᾶ).

Ἔνα πουκάμισο φορῶ κι' αὐτὸ τῶχω δανειστρεῖ.

Καὶ ἡ φτωχὴ μου ἡ ψυχὴ βρωμάει κρασί.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Ἀδελφὲ μου, θέλεις ἀπὸ τὴν πολλὴ φιλία ποὺ σοῦχω,
νὰ σοῦ ἀνοίξω μιὰ τούπα στὴ φύση σου. Κι' ἐγὼ κνερὰς
εἶμαι. Τὸ ἔχεις—θὰ σκετσῶσα θάους τοὺς ψύλους στὸ
κορμί σου.

ΤΡΙΤΟΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Μὰ τὴν ψυχὴ μου, ἡ ψυχὴ μου βρωμάει κρασί.—
Ἀκόμα καὶ ὁ χρυσὸς πρέπει νὰ ἐσκανοῖζεται.— Μὴ μὲ
ῥησιμῶνει. Τί ἄμορφος ποὺ εἶναι αὐτός ὁ κόσμος ; Ἀδελφὲ
μου, θὰ γεμίσω μὲ τὰ δάκρυά μου ἕνα βαρέλι καὶ θάθωκα

νά ἦσαν οἱ δύο μύτερς δυὸ μπουκάλιας καὶ ὁ ἓνας ν' ἄδεια
ζῆ τῆ διαιά του στὸ λαβήγγι τοῦ ἄλλου.

ΑΝΤΡΕΑΣ

(Τραγουδά).

"Ἐνας κυνηγὸς ἀπ' τὸ χωριὸ
κυνηγᾷ στὸ δάσο, τὸ πυκνὸ
Χαϊγὸ - Χαϊγὸ.

"Ὀμορρο ποῦναι τὸ κυνηγι,
στὸ δάσος ἦ στὸ λιβάδι
κάθε πρῶτ' καὶ βράδυ.

(Ὁ Βύρσεκ πάλαι λέει. Ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἀργυρομα-
στῆς πρηνὸν χορεύοντας ἀπὸ μαρμαρῶ του, χωρὶς τὸν
τόν δοῦν).

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

Νάτῃ, μαζί μ' αὐτόν. Ὁσέ μου !

ΜΑΡΙΑ

(Χορεύοντας). Ἐμπρός, κι' ἄλλο — κι' ἄλλο.

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

(Μὲ πνιγμένη φωνή). Ἐμπρός, κι' ἄλλο — κι' ἄλλο
(Κλαίεται καὶ σωριάζεται στὸν πάγκο ποὺ εἶναι πρὸ
σω του). Ἐμπρός, κι' ἄλλο — κι' ἄλλο. (Χτυπᾷ τὰ χέλια)
Πυρίστε γύρω — γύρω ! Κυλιήθητε ! Γιατὶ ὁ Θεὸς δὲν σβή-
νει τὸν ἥλιο ; Ὁδᾶ θ' ἀρχίσουν νὰ κυλιῶνται. Ξεδιάντρο-
πὰ μέσσα στὴν ἔμαρτια, οἱ ἀνδρες καὶ οἱ γυναῖκες, οἱ ἀν-
θρωποὶ καὶ τὰ ζῶα. Ἀφοῦ δὲν διατάζουν νὰ τὸ κάνουν στὸ
φῶς τῆς ἡμέρας, μπροστὰ στὰ μάτια σου σὰν τίς μύγες. —
Βρὲ τὴν γυναῖκα. Τί θερμὴ ποὺ εἶναι. Τί θερμὴ. — Ἐμ-
πρός, κι' ἄλλο — κι' ἄλλο. (Ἀνασηκώνεται). Καὶ πῶς
τῆς πιάνει ὁ ἄκτιμος τὸ κορμὶ τῆς. Τὴν ἔχει ὅπως τὴν
εἶχα ἐγὼ κάποτε.

ΠΡΩΤΟΣ ΕΠΛΑΤΗΣ

(Βγάζει λόγο ἀνεβασμένους πάνω σ' ἕνα τραπέζι). Ὅταν

ἡσυχαστοὶ ἀκροατές, ἕνας στρατοκόπος παρατηροῦ τὸ χρο-
νὸ νὰ κυλᾷ σὰν ποτάμι μπροστὰ του, κι' ἀναρωτηθῆ γιὰ
τὸ νόημα τῆς θεικιάς σοφίας καὶ πεῖ στὸν ἑαυτὸ του :
Πῶς ἔπάρχει ὁ ἀνθρωπος ; Για ποῖον λόγο ἔπάρχει ὁ
ἀνθρώπος ; — Τότε ἐγὼ σὰς λέω. Πῶς θὰ μπορούσε νὰ
πάρξῃ ὁ χωρικός, ὁ σιδηρουργός, ὁ τσαγκάρης, ὁ για-
τρος, ὅλοι αὐτοὶ, ἀν ὁ Θεὸς δὲν εἶχε πλάσει τὸν ἀνθρω-
πο ; Πῶς θὰ μπορούσε νὰ ζήσει ὁ ῥάπτης, ἀν ὁ Θεὸς δὲν
εἶχε δώσει στὸν ἀνθρωπο τὸ συναίσθημα τῆς ντροπῆς ;
Πῶς θὰ ζοῦσε ὁ στρατιώτης, ἀν ὁ Θεὸς δὲν εἶχε δώσει
στὸν ἀνθρωπο τὴν ἀνάγκη νὰ σφάζῃ τοὺς συνανθρώπους
του ; Δοιτὸν μὴν ἀμφιβάλετε ἀγαπητοὶ μου φίλοι — δια-
τὰ πρᾶγματα μπορούν νὰ διορθωθοῦν, δια μπορούν νὰ γί-
νουν τοῦν ὄρατα. Ἀλλὰ εἶναι δια τους γυδαία. Ἀκόμα
καὶ τὸ χρῆμα ἀποσυντίθεται ! — Καὶ σὰν κατακλιεῖς,
ἀγαπητοὶ μου ἀκροατές, ἀς κατορθώσουμε πρὸς τὰ πρῶτα
μας γιὰ νὰ πεθάνῃ ἕνας Ὀβριός.

13

Ἀνοιχτωσιὰ

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

Ἐμπρός, κι' ἄλλο. Πάμ, πάμ, πάμ. — "Ἐτσι πᾶνε τὰ
βιοδιά καὶ οἱ πῆλιξες. Ἐμπρός κι' ἄλλο, κι' ἄλλο. Σω-
πι μουσικὴ ! (Τερτάνεται πάνω στὴ γῆ). "Ε, τί ; Τί λέτε ;
Πῶς δυνατὰ, πῶς δυνατὰ. Μαχαιρώστε τὴν λύκαινα. Μα-
χαιρώστε τὴν, σκοτώστε τὴν λύκαινα. Μαχαιρώστε τὴν.
Νὰ τὸ κάνω ; Πρέπει νὰ τὸ κάνω ; Δὲν τὸ ἀκούω ξανά !
Δὲν μοῦ τὸ διατάζει ὁ ἀέρας ; Ἐμπρός, κι' ἄλλο, κι' ἄλλο.
Σκοτώστε τὴν. Σκοτώστε τὴν.

14

Θάλαμος στρατιωτῶν. — Νύκτα : Ὁ Βύρσεκ κι' ὁ
Ἀντρέας εἶναι ξαπλωμένοι σ' ἕνα κρεβάτι.

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

(Συγῆ). Ἀντρέα !

ΑΝΤΡΕΑΣ

(Κουμπάρια και γοχαλίζει).

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

(Κουμπεί τον Αντρέα): "Ε, Αντρέα, Αντρέα!!

ΑΝΤΡΕΑΣ

Μμ. Τι τρέχει;

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

Δέν μπορώ νά κοιμηθώ, Αντρέα. Μόλις κλείσω τή μάτια μου, όλα ξαναρχονται μπροστά μου. Κι' άκούω τή βιοδιά: "Εμπρός κι' άλλο—κι' άλλο. "Εμπρός κι' άλλο—κι' άλλο. Κι' έπειτα άκούω μία φωνή που βγαίνει άπό τόν τοίχο. "Εσύ, δέν άκούε τίποτα;

ΑΝΤΡΕΑΣ

Μμ.—"Άστρους νά χορεύουν. "Ένας άπό τούς δυό κέποτε θά κουρασθῆ. Κι' έπειτα, ό Θεός άς μές φυλάξει, "Αμην.

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

"Η φωνή ξανακούγεται: Χτύπα, χτύπα. Αυτό τὸ νότιό θω σάν μαχαίρι άνέμεσα στά μάτια μου.

ΑΝΤΡΕΑΣ

Πρέπει νά πηῆς κρασι άνακατωμένο μέ μπαρουτι. Αυτό τὸ ρίχνει τὸν πυρετό.

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

"Εμπρός, κι' άλλο — κι' άλλο.

ΑΝΤΡΕΑΣ

Κουμπάρια, πάλαβέ!

15

"Η αὐτὴ τὸν σπαστοῦ τοῦ γιατροῦ. Φοιτητές. "Ο Βύτσεκ. "Ο γιατρός ψηλά σ' ένα παραθύρο.

ΠΑΤΡΟΣ

Κύριοι, βίαχομαι στό παράθυρο, ὅπως ὁ Δαβίδ ἔταν

εἶπε τὴν Βησαβέε. Μά ἐγὼ δέν βλέπω τίποτε άλλο ἀπὸ τὴς κυλιόμενες τῶν κοριτσιῶν τοῦ παρθενωγαγίου που στεγνώνουν στὴν αὐτὴ. "Εν τούτοις, Κύριοι μου, ἔχουμε θάξαι σέ σημείο ζωτικῆς σημασίας, στό ζήτημα τῆς σχέσης μεταξύ ὑποκειμένου καὶ ἀντικειμένου. "Ας πῶ-ροῦμε ἕνα παράδειγμα ἀπὸ τὴν ὀργανική ἐκδήλωση τοῦ θανάτου στὴν ὀπία τὸ ἀντικείμενο βίασεται σέ παλιω-κτική θέση καὶ ἄς ξετάσουμε τότε τὴ σχέση του πρὸς τὸ χῶρο, τὴν γῆ καὶ τὸ πλανητικό μας σύστημα. Π.χ. ἂν ρίξω αὐτὴ τὴ γάτα κάτω ἀπ' τὸ παράθυρο. Πῶς θά συμπεριφερθῆ αὐτὸ τὸ πλάσμα στό centrum gravitatio-nis σύμφωνα μέ τὸ ἐνστικτό του; "Ε, Βύτσεκ! (Ὁδὸ-λάζει). Βύτσεκ!

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

(Πάνει τὴ γάτα). Γιατὸ δὲ γνάμει.

ΠΑΤΡΟΣ

Πῶς κινεῖς, βρέ, τὸ ζῶο ἔτσι; Τι νόμιζες πὸς εἶναι βρέ, ἡ γαργιά σου; (Κατεβαίνει).

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

Γιατὸ, μ' ἔπιασε ἡ τρομουλα.

ΠΑΤΡΟΣ

("Ὀλόγραφος). Τώρα; — Μπρόβο, Βύτσεκ. (Τίβει τὰ κέγια του, παλαμει τὴ γάτα). Μά τί βλέπω, κύριοι; "Ένα καινούργιο εἶδος κοτόφειρας. "Ένα ὄραϊο εἶδος... (Βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα φανό. "Η γάτα τοῦ ξεπερνάει). Κύριοι μου, τὸ ζῶο αὐτὸ δέν ἔχει ἐπιστημονική συνείδηση. "Αν' αὐτοῦ ἴμως μπορεῖτε νά ὄητε κάτι άλλο. Κοιτάξτε αὐτὸν τὸν κῆρωπο, ποὺ εἶδε καὶ τρεῖς μῆνες πρὸς φετα ἀποχλειστικά μέ μπιζέλια. Προσέξτε τὴς συνέπειες. Δέστε τί ἀκανόνιστος εἶναι ὁ σφυγμός! Αυτό καὶ τὰ μάτια του...

ΒΟ-Υ-ΤΣΕΚ

Γιατὸ, όλα σχοτεινίζου μπροστά μου. (Κάθεται κάτω)

Κουράγιο, Βούρσεν. Λίγες μέρες ακόμη κι' δια τα
λείδων. Κοιτάξτε, κύριοί μου. Κοιτάξτε. (Οι φοιτητές
πίδων τον κροτάφου του Βούρσεν, τὸ χέρι γὰρ τὸ
σφυγμὸ καὶ τὸ στῆθος). Ἀλήθεια Βούρσεν, δεῖξε στοκ
κυρίου πῶς κουνῶς τ' αὐτιά σου! Ἡθελα ποῦν νὰ σὲ
τὸ δεῖξω αὐτό. Χρησιμοποιεῖ δυο ξεχωριστοὺς μῦς. Ἐμπρὸ
λουτόν.

ΒΟ.Υ.ΤΣΕΚ

Ἄχ, Γιατρίε!

ΓΙΑΤΡΟΣ

Ἐπὲ γτῆνος, θέλεις νὰ στὰ κουνήσω ἐγὼ τ' αὐτιά; Πᾶ
νὰ μου τὴν σκάσης κι' ἐσύ, ὅπως ἡ γάτα, ἔ; Αὐτό, Κύ-
ριοί μου, σύμφωνα με τὴν φυσιολογία φανερώσει συγγέ-
νεια ἄμεση με τὸν γάϊδαρο. Καὶ ἡ ὄρτια συγγένεια, ἀπο-
κτὰ μεγαλύτερο βαθμὸ ἐξ αἰτίας θηλυκῆς ἀντροφοῆς
τῆς μητρικῆς γλώσσας. Ἡδὴ πόσες τρίγες σοῦ ξερίλωσε
ἡ μάκα σου γιὰ ἐνθύμιο, ἀπὸ τρυφερότητα; Ποῦν ἀράκια
σαν τίς τελευταῖες μέρες τὰ μαλλιά σου. Τὰ μαλλιάνα
λουτόν, Κύριοι! Τὰ μαλλιάνα!

16

Ἀυτὴ τοῦ σταυροπέδου : Βούρσεν. Ἀντρέας

ΒΟ.Υ.ΤΣΕΚ

Δὲν ἄκουσες τίποτα;

ΑΝΤΡΕΑΣ

Βρίσκεται ἀκόμη μαζί μ' ἐνα συντροφέ του.

ΒΟ.Υ.ΤΣΕΚ

Δὲν εἶπε τίποτε;

ΑΝΤΡΕΑΣ

Πῶς νὰ τὸ ξέρω—δηλαδή... Νὰ σὸ πῶ;—Γελούσε

κι' ὅσοτε εἶπε : Θαυμάσιο θηλυκό. Σοῦχει κάτι μπου-
τίνα. Κι' δια τῆς εἶναι τόσο θερμά.

ΒΟ.Υ.ΤΣΕΚ

(Παγωμένος). Ἔτσι, ἔ; Αὐτὸ εἶπε. Τι δειρευόμουνε
σήμερα τὸ βράδυ; Δὲν ἐβλέπω ἐνα μαγαῖρι; Τι παρό-
ἐνα βνεῖρα βλέπει κανεῖς.

ΑΝΤΡΕΑΣ

Τιὰ τοῦ συντροφέ;

ΒΟ.Υ.ΤΣΕΚ

Πᾶ νὰ πάρω κρασί γιὰ τὸν ἀξιωματικό μου—κι'
ὅμοι Ἀντρέα ἦταν μιὰ κοπέλα μοναδική.

ΑΝΤΡΕΑΣ

Ποιὸς ἦταν;

ΒΟ.Υ.ΤΣΕΚ

Τίποτε. Γεῖδ σου. (Φεύγει)*

17

Ταβέλινα : Ἀρχιτυμμανιστής. Βούρσεν. Πιήθος

ΑΡΧΙΤΥΜΜΑΝΙΣΤΗΣ

Ἐγὼ εἶμαι παληκᾶρι! (Χτυπᾶ τὸ στῆθος του). Πα-
ληκᾶρι λέω! Ποιὸς μπορεῖ νὰ τὰ βάλῃ μαζί μου; Ὅ-
ποιοι δὲν εἶναι μεθυσμένος θεὸς ἄς ἐβῆ. Ὁ ἀ τοῦ δώσω
μιὰ, τοῦ νὰ μπῆ ἡ μύτη του στὴν κωλόρυπα του. Ὁ ἀ
του... (ἔρχεται ὁ Βούρσεν. Ὁ ἀρχιτυμμανιστῆς τὸν βλέ-
πει καὶ τὸν φωνάζει). Πέ σὺ, κερατά. Πιέξ. Ὁθελα ὅλος
ὁ κόσμος νὰ εἶναι κρασί, κρασί. - Ἄκουσες τί σοῦ εἶπα;
Πιέξ.

ΒΟ.Υ.ΤΣΕΚ

(Σφουρίζει).

ΑΡΧΙΤΥΜΜΑΝΙΣΤΗΣ

Κερατά! Ὁθελεῖς νὰ σοῦ βγάλω τὴ γλώσσα καὶ νὰ σοῦ

τῆ δέσσω γύρω ἀπὸ τῆ μέση σου ; (παλεύουν, ὁ Βούρσε
χάσει). Νὰ σοῦ στρίψω τὸ λαϊμὸ νὰ μὴ σοῦ μελεῖν οὐτε
τόσος ἀέρας ὅσο ἔχει ἡ παρθεῖ μιᾶς τσατσούριας ; Νὰ τ
κάνω ;

ΒΟΥΤΣΕΚ

(Κάθεται ἀποκαμωμένος, τρέμοντας σ' ἓνα ματόγυλο)

ΑΡΧΙΤΥΜΙΑΝΙΣΤΗΣ

Θὰ σὲ βάλω νὰ σφυρίζεις, ὄστου νὰ μελακώσης.

"Ω, τὸ κραι εἶν' ἡ ζωή μου

Στὸ κραι βόσκω κουράγιο.

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ

"Ἦθελε καὶ τὰταθε.

ΑΛΛΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Εἶναι ματωμένος, κόλτα !

ΒΟΥΤΣΕΚ

Μιά συμφορὰ μετὰ τὴν ἄλλη.

18

Τὸ μαγαζὶ τοῦ Ἐβραίου : Ὁ Βούρσεκ καὶ ὁ Ἐβραῖος.

ΒΟΥΤΣΕΚ

"Ὀχι, αὐτὸ τὸ πιστόλι εἶναι πολὺ ἀκριβὸ !

ΕΒΡΑΙΟΣ

"Ἄν θές πάρτο, δὲν θές μὴ τὸ παλινεῖς.

ΒΟΥΤΣΕΚ

Πόσο κάνει τὸ μαχαίρι ;

ΕΒΡΑΙΟΣ

"Ὀλίγο εἶναι. Θές νὰ κόψης τὸ λαϊμὸ σου μὲ δαῦτο ;
ἔ ; — Ἐὰ στὸ δάσσω τόσο φθηνά, ὅσο θὰ στὸ εἶδινε ὁποιοσ-
δήποτε ἄλλος. Θὰ κερδίσης τὸ θάνατό σου φθηνά, ὅχι
δύως καὶ τσίμπα. Τί τρέχει ; Ἐὰ ἔχης ἕνα οἰκονομικὸ
θάνατο.

ΒΟΥΤΣΕΚ

Αὐτὸ τὸ μαχαίρι δὲν κόβει παρὰ μόνο ψαμί.

ΕΒΡΑΙΟΣ

Αὐὸ γρόσια.

ΒΟΥΤΣΕΚ

Πάρτα. (Δίνει τὰ λεφτά, παλίνει τὸ μαχαίρι καὶ
φεύγει).

ΕΒΡΑΙΟΣ

Πάρτα. Σὰ νὰ μὴ εἶναι τρίτοα. Κι' ὅμως εἶναι λεφτά.

19

Λοιμάνιο τῆς Μαγίας : Μαγία καὶ Κάρολος ὁ τρελός.

ΤΡΕΛΟΣ

(Ἐατλωμένος, δηγιέται μόνος του παγαμύθια, παλι-
νορας μὲ τὸ δάχτυλό του). Αὐτὸ εἶναι τὸ μαλαματένιο
στέμμα τοῦ κῆρ Βασίλιδά... Ἄβριο θὰ πάω νὰ φέρω στὴν
κυρὰ Βασίλιδσα τὸ παιδί της... Τὸ μεγάλο λουκάνικο
λέει στὸ μικρό : "Ἐὰ δῶ.

ΜΑΡΙΑ

(Φυλλομετρώοντας τὴ Βίβλο). «Ὀὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν
τῷ στόματι αὐτοῦ». Θεέ μου, Θεέ μου. Μὴ μὲ κοιτάξεις.
Ἐφωλλίει πιὸ κάτω). «Ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
πάρισαῖοι γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ κατεῖλημμένην καὶ στή-
σαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ»... «εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐδὲ ἐγὼ
σὲ κατακρίνω» πορεύου, ἀπὸ τοῦ νῦν μὴκέτι ἀμάρτανε».
Χρυσὰ τὰ χέλια της. Θεέ μου, Θεέ μου. Δὲν ἀντέχω πιὰ.
— Θεέ μου. Δῶσε μου τὴ δύναμη νὰ μπορέσω νὰ προσε-
χηθῶ. (Τὸ παιδί στυγμώχεται πάνω της). Τὸ παιδί θὰ μὲ
σπασώση. (Στὸν τρελὸ). Κάρολε, Ὀὰ θὰ βροῦν στὴ φόρα!

ΤΡΕΛΟΣ

(Παλίνει τὸ παιδί καὶ φεύγει).

ΜΑΡΙΑ

'Ο Φράντζ δὲν ἦλθε, οὔτε χθές, οὔτε σήμερα. "Ἐχει
πολὺ γέστη εἰδῶ μέσα. [Ἀνοίγει τὸ παρθύρο] «καὶ
στῆσα ὀπίσω παρὰ τοῦς πόδας αὐτοῦ κλάιουσα, τοῖς δά-

κρυσιν ήρξαστο βρέχειν τούς πόδας αὐτοῦ, καὶ ταῖς θοεῖν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμωσεν καὶ κατεφίλει τούς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειψεν τῷ μύρρω). (Χρυσαέται σὺν στῆθος)
 "Ὁλα νεκρά. Θεέ μου, Θεέ μου, θὰ ἤθελα νὰ σοῦ ἀλελύω τὰ πόδια μὲ μύρο . . .

20

Ἀόλη τοῦ στασιολόγου : Βούρσεν, καὶ Ἀντρέας
 Ὁ Βούρσεν κγαῖά σὰ κέθια του τὰ ἀπομινὰ του
 σταθμάτα

BO-Y-TZEK

Αὐτὸ τὸ πουκάμισο Ἀντρέα, δὲν ἀνήκει σὴ στολή, μπορεῖ ἴμως νὰ τὸ χρειαστῆς.

ANTPEAS

(Παίρνει τὸ πουκάμισο. Ψυχρὰ). Καλὰ.

BO-Y-TZEK

Αὐτὸς ὁ σταυρὸς εἶναι γιὰ τὴν ἀδελφῆ μου, ἐπίσης καὶ τὸ δαχτυλιδάκι. Ἔχω ἀκόμη μιὰ ἀγιογραφία, μὲ δυὸ καρδοῦνες καὶ μὲ ἴορφη χρυσόσκονη. Βρισκότανε στὴ Βίβλο τῆς μάνας μου καὶ ἦταν γραμμένο :

«Κύριε, ὅπως τὸ σῶμα σου εἶχε πληγὴς καὶ αἷμα

Ἔτσι ἄς εἶναι ἡ καρδιὰ μου ἀπὸ σήμερα καὶ πέρα».

Ἡ μάνα μου δὲν μποροῦσε νὰ αἰσθανθῆ τίποτε, ἐκτὸς τοῦ ἡλίου τῆ ἑστασιά ὅταν οἱ ἀκτῖνες του ἔπεσαν στὰ χέρια τῆς. Ἔτσι θὰ τὸ ἔχανε.

ANTPEAS

(Ὁλοῦτεία στασιολόγου λέει διαδοχῶς). Μάλιστα.

BO-Y-TZEK

(Βυάζει ἕνα χαρτί). Στρατιώτης Φρειδερίκος Ἰωάννης Φραγκόπουλος Βούρσεν, τυφεκιοφόρος. Δεύτερο σύνταγμα, δεύτερο τάγμα, τέταρτος λόχος. Γεννηθεὶς τὴν 20ῆν Ἰουλίου τὴν ἡμέραν τοῦ Ἐξαγχειλισμοῦ . . . Σήμερα, λοιπόν, εἶμαι 30 χρονῶν, 7 μηνῶν καὶ 12 ἡμερῶν.

ANTPEAS

Φράντς, πρέπει νὰ πᾶς σὺν νοσοκομεῖο. Φτωχό μου

παιδί πρέπει νὰ πῆς κγαῖ μὲ μπαρούτι. Αὐτὸ ρίχνει σὺν τυφεκῶ.

BO-Y-TZEK

Ναί, Ἀντρέα. Ὅταν ὁ μαπαγκὸς μάξλει τὰ ροκανιδια, κανεὶς δὲν ξέρει ποιὸς θὰ ξαπλώσει τὸ κεφάλι του πρὸς τοῦς.

21

Ὁ δόμος μαρσοῦ ἀπὸ τῆς Μαρίας τὸ σκεῖ : Ἡ
 Μαρία κἀθεται μ' ἕνα κορίτσι. Ἡ γιανιά. Καὶ με-
 γιὰ παιδιὰ

ΚΟΡΙΤΣΙ

(Τραγουδοῦ).

Δάμπει ὁ ἡλῖος γιορτινὰ,
 τὰ στᾶχνα γίνανε ψηλὰ
 καὶ κάτω σὺν λιβάδι δὺν - δὺν
 περνοῦσαν, πηγαῖναν σὺν χορῶ.
 Μποσοῦτὰ οἱ πῖπιζες. Καὶ πῖσω
 τὰ βιολιά ἡχολογοῦσαν.
 Κόκκινες κἀλτρας καὶ κορδέλες
 οἱ κορασιὲς φοροῦσαν . . .

ΠΡΩΤΟ ΠΑΙΔΙ

Δὲ μ' ἀρῆσει αὐτό.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΙΔΙ

Τί ἔχεις κι' ὄλο γκρινιάζεις ;

ΠΡΩΤΟ ΠΑΙΔΙ

Μαρία, τραγοῦδα μας ἑσὺ.

ΜΑΡΙΑ

Δὲν μπορῶ.

ΠΡΩΤΟ ΠΑΙΔΙ

Γιατί ;

ΜΑΡΙΑ

Αϊότι.

ДЕУТЕРО ΠΑΙΔΙ

Μὰ γιατί διότι ;

ΤΡΙΤΟ ΠΑΙΔΙ

Γιατί, πές μας παραμύθια.

ΓΙΑΤΙΑ

‘Ελάτε μικρά μου καρβουδάκια ! — Μιά φορά κι ἔσαν καιρό ἦταν ἓνα φτωχὸ παιδάκι, ποὺ δὲν εἶχε οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα. ‘Ολοι του εἶχαν πεθάνει. Τότε τὸ μικρὸ παιδάκι ἄρχισε νὰ ψάχνει παντοῦ, νόχτα — μέρα. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε πιά κανεὶς στὸν κόσμο, ἀποφάσισε νὰ πάη στὸν οὐρανὸ. Τὸ φεγγάρι ἀπὸ ψηλὰ κοίταξε τὸ παιδάκι μὲ πολλὴ χαρὰ. Μὰ σὰν ἔφτασε στὸν οὐρανὸ καὶ πῆγε στὸ φεγγάρι, αὐτὸ δὲν ἦταν παρὰ ἓνα κομμάτι σάπιο ἔξυλο. Τότε πῆγε στὸν ἥλιο, κι’ ἔσαν ἔφτασε στὸν ἥλιο, αὐτὸς ἦταν ἓνα μαρμαρένο ἡλιοτρόπιον. Κι’ ἔσαν ἔφτασε στ’ ἀστέρια, αὐτὰ ἦταν μικρὲς χρυσὲς μύγες περασμένες σὰν χάντρες, ὅπως ἐκείνος ποὺ τίς σκοτώνει τὴς περνᾷ στὴ βέργα. Καὶ ἔσαν τὸ παιδί θέλησε νὰ ἐπιτρέψη στὴ γῆ, τότε ἡ γῆ ἦταν ἓνα ἀναποδογυρισμένο λιμάνι. Κι’ ἔτσι βρέθηκε ὁδὸτελὰ μόνο του, καὶ κάθησε κάτω κι’ ἄρχισε νὰ κλαίει. Κι’ ἐκεῖ κάθεται ἀκόμη κι’ εἶναι ὀλομόναχο. (Μπαλὰ δ Βούραε).

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Μαρία !

ΜΑΡΙΑ

(Τρομαγμένη). Τί τρέχει ;

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Μαρία, εἶναι ὄρα νὰ φύγουμε !

ΜΑΡΙΑ

Ποῦ νὰ πᾶμε ;

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Δὲν ἔξω.

22

‘Η ἄκρη τοῦ δάσους καὶ ἡ λιμνούλα : Μαρία καὶ Βούραε

ΜΑΡΙΑ

Πρὸς τὰ ἐκεῖ εἶναι ἡ πόλη. ‘Εγὼ σκοτεινιάσει.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Μὴ φύγεις, μείνε ἀκόμη λίγο. ‘Ελα κάθησε.

ΜΑΡΙΑ

Πρέπει νὰ φύγω.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Δὲν πρέπει νὰ πληρώσης τὰ πόδια σου στὸ δρόμο.

ΜΑΡΙΑ

Τί παράξενος ποὺ εἶσαι ;

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Ἐφέεις πόσος καιρὸς πέρασε ἀπὸ τότε Μαρία ;

ΜΑΡΙΑ

Τὴν Πεντηκοστὴ κλείνουν δυὸ χρόνια.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Καὶ ἔφεεις πόσο θὰ διαρκέση ἀκόμη ;

ΜΑΡΙΑ

Πρέπει νὰ φύγω νὰ ἐτοιμάσω τὸ βραδυνὸ φαγητό.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Κρῶνεις, Μαρία ; ‘Οχι, ἐν εἶσαι θεμῆ. Τί θεμῆ χεῖλη ποὺ ἔχεις. Θεμῆ... Θεμῆ ἀνατροῆ σὰν πουτάνας. Κι’ ἔμωας καὶ τὸν οὐρανὸ θάδιννα νὰ τὰ φιλῆσω ἀκόμη μιὰ Βούραε

φορά.—“Όταν παγώση κανείς, τότε δὲν κρυώνει πιά. Πιο-
τοῦ ξημερώσει δὲ θὰ κρυώνεις πιά.

ΜΑΡΙΑ

Τι γέσι;

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Τίποτα. (Σιωπή).

ΜΑΡΙΑ

Κόιττα τὸ πεγγύρι, εἶναι κόκκινο.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Σὺν ματωμένο μαχαίρι.

ΜΑΡΙΑ

Τι πῶς νὰ κάνης; Φράντς, εἶσαι γλωμῶς. Φράντς,
σταμάτα. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, Φράντς. Βοήθεια, βοήθεια.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

(Τὴν χτυπᾷ μὲ τὸ μαχαίρι). “Άρτα κι’ αὐτήν, πᾶρε
κι’ αὐτήν, κι’ αὐτήν, κι’ αὐτήν. Εἶσαι ἀκόμη ζωντανή;
Νά, νά. — ‘Άκόμα κουνέσαι; ‘Άκόμα; Δώστου κι’ ἄλλο.
(Χτυπᾷ μὲ τὸ μαχαίρι).—Πέθανε πιά; Νεκρή... Νεκρή.

23

Ταβέρνα: Βόνυσηκ. Καίτη. Ταβερνιάδης. Τσελός.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

‘Εμπρός, χορεύτε ὅλοι σας. ‘Εμπρός κι’ ἄλλο, κι’ ἄλλο.
Κι’ ἄς ἰδροκοπάτε, κι’ ἄς βρωμάτε. ‘Άργά ἢ γρήγορα θὰ
σᾶς πάρη κι’ ἑσᾶς. (Τραγουδᾷ).

“Άχ κορασιά, ἀγαπητὴ κορασιά

Τι σοῦ πέρασε ἀπ’ τὸ μυαλὸ

καὶ χωρὶς καθόλου σκέψη

στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἀμαξᾶ ἔχεις πέσει.

(Παίρνει μιὰ κοπέλα καὶ χορεύει γιὰ λίγο). Καίτη!
Κάθησε. Ζεστάθηκα! ‘Άναψα! (Βγάζει τὸ σακάκι του).

‘Ετσι συμβαίνει πάντα, ὁ διάβολος παίρνει τὴ μιὰ καὶ
ἀφήνει τὴν ἄλλη. Καίτη, εἶσαι θεμῆ. Γιατί ἔραγε; ‘Εἰ
καίτη, κάποτε καὶ σὺ θὰ παγώσης. Γι’ αὐτὸ νὰ εἶσαι
λογικὸ κοριτσάκι.—Ἐέρεις νὰ τραγουδᾷς;

ΚΑΙΤΗ

Νά βγῶ στὴ πιάττα, δὲν τὸ θέλω
καὶ φούσττα μακρὰ δὲν φορῶ.

Οἱ φούστες, τὰ γοβάκια, τὸ καπέλο
δὲν εἶναι γι’ ἀνθρώπο φτωχό.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

“Όχι, δὲν χρειάζονται γοβάκια. Καὶ χωρὶς γοβάκια
μπορεῖς νὰ πᾶς στὴν κόλαση.

ΚΑΙΤΗ

(Τραγουδᾷ).

“Όχι, ἀγάπη μου, ὁ τρόπος σου ἦτανε κακός,
Κόιττα τὰ λεφτά σου, κοιμήσου μοναχός.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Ναί, πραγματικά, δὲ θέλω νὰ ματωθῶ.

ΚΑΙΤΗ

Μὰ τί ἔχεις ἐκεῖ, στὸ χέρι σου;

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

‘Εγώ; Ποῦ;

ΚΑΙΤΗ

‘Εκείνο τὸ κόκκινο! Αἷμα! (“Ανοστατο τοὺς πτερι-
τηγυνηλοῦν).

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Αἷμα! Αἷμα!

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ

Οὐ—αἷμα.

“Α, μού φαίνεται ότι κόπηκα, ἔδω, στὸ δεξι μου χέρι.

TABERNAPHIS

Καὶ πῶς εἶσαι ματωμένος στὸν ἀγκῶνα ;

BO-Y-TSEK

Σκούπισα τὴν πληγή.

TABERNAPHIS

Τί ; Μὲ τὸ δεξι ἀγκῶνα, σκούπισες τὴν δεξιὰ παλάμη ; Μωρὲ μπρόβο, καλὸς εἶσαι τοῦ λόγου σου.

TPEAOS

Κι' εἶπε ὁ δρῆκος : Ἀνθρώπινο κρέας μὲ μωρβίει, μούσου ! Ἄρχισε κιάλας νὰ βρωμᾷ.

BO-Y-TSEK

Δάββα, τί θέλετε ; Τί σᾶς ἐνδιαφέρει ; Κάντε τόπο, ἀλλοῦς ὁ πρῶτος τοῦ θά τομήση . . . Δάββα. Θάπερε πὸς σάτωσα κανέναν ; Μοιάζω μὲ φονιά ; Τί χάσκεται ; Κουτᾶξε καλύτερα τὸν ἑαυτὸ σᾶς. Κάντε τόπο. (Φεύγει τρέχοντας).

24

Ἡ Δίμνη : Ὁ Βύρσεν. Δυὸ ἀνθρώποι

BO-Y-TSEK

(Μόνος). Τὸ μαχαίρι. — Ὡ θεῖ μου ποῦνα τὸ μαχαίρι ; Ἐδῶ τὸ εἶχα ἀφήσει. Ὡθὰ μὲ προδόση. Πιὸ κοντὰ ἀκόμη, πιὸ κοντὰ. Τί μέρος εἶναι αὐτό ; Τί ἀκούω ; Κάτι κινεῖται. Σταμάτησε. Ξανάρχισε πιὸ κοντὰ. Μαρία ; — Χά, Μαρία. Ἡσυχία. Ὅλα εἶναι ἥσυχα. Γιατὶ εἶσαι τόσο γλωμῆ, Μαρία ; Τί, κόκκινη γραμμὴ ἔχεις στὸ λαιμό σου ; Ποιὸς σοῦ χάρισε αὐτὸ τὸ περιδέραιο γιὰ τίς ἀμαρτίες σου ; Μαύρη ἔγινες ἀπ' αὐτές, μαύρη. Μήπως ἐγὼ σὲ ἔσπασα ; Ἔ ; Τί ἀγρία κρέμονται τὰ μαλλιά σου ; Δὲν ἔπλεξες ἀπόψε τίς κοτσίδες σου ; Ἐδῶ, κάτι βρήκα. — Κρῖν. Πέφτει νὰ φύγω. — Τὸ μαχαίρι, τὸ μαχαίρι ; Τὸ βρήκα,

νὰ ! (Τρέχει πρὸς τὴ Δίμνη). Νά, ἔχει κάτω. (Πέφτει τὸ μαχαίρι στὴ Δίμνη). Βούλιαξες, σὰν πέτρα, στὸ σκοτεινὰ νερό. Τὸ φεγγάρι μοιάζει σὰν ματωμένο μαχαίρι ; Βάληθες ὄνος ὁ κόμος νὰ τὸ μαρτυρήσει ; — Ὁχι, τὸ πέταξες ποὺ κοντὰ, ὅταν πᾶνε γιὰ μπάνιο . . . (Μπαίνει μέσα στὴ Δίμνη καὶ ἔχει τὸ μαχαίρι πρὸ ματιῦ). Νά. — Ἔτσι. Ἄλλὰ τὸ καλοκαίρι, ὅταν θὰ κάνουν βουτιές νὰ πιάσουν ἀγχιβάδες ; Μπὰ — ὡς τότε θὰ ἔχει σκουριάσει, τοῦς θὰ τὸ ἀναγνωρίσει ; Καλύτερα νὰ τὸ εἶχα σπάσει, εἴμαι ἀκόμα ματωμένος ; Πέφτει νὰ τρυθῶ. Νά ἔνας λέγες. Κι' ἔδω ἄλλος. (Προχωρεῖ βαθιὰ στὴ Δίμνη).

(* Ἐρχονται δυὸ διαβάτες). *

ΠΡΩΤΟΣ

Ἄντ.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Ἀκούς ; Ἡσυχία. Ἐκεῖ.

ΠΡΩΤΟΣ

Οὐ, ἔκει. Τί θόρυβος ;

ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Εἶναι τὸ νερὸ τοῦ φωνάζει, ἐπειδὴ ἔχει καιρὸ νὰ τρυγῆ κανεὶς. Πιάμε νὰ φύγουμε. Δὲν εἶναι καλὸ νὰ τὸ ἀκούμε.

ΠΡΩΤΟΣ

Νὰ τώρα ξανά — οὐ ! Σὰν ἀθροῦτος τοῦ πεθαίνει.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Μὲ πιάνει φρίκη. Ὅλα τόσο μουντὰ, κι' ὀλόγυρα ὀμύλη. Ὅλα γροῖξα καὶ τὸ βουητὸ ἀπὸ τὰ μαμούνια, σὰ παγισμένες καμπάνες. Πιάμε νὰ φύγουμε.

ΠΡΩΤΟΣ

Ὁχι. Ἀκούεται καλύτερα τώρα. Πρὸς τὰ ἔκει. Ἐλα μαζί μου. *

Αδελφός : "Ερχονται μερικά παιδιά

ΠΡΩΤΟ ΠΑΙΔΙ

Πάμε γρήγορα στη Μαρία.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΙΔΙ

Γιατί ; Τι έγινε ;

ΠΡΩΤΟ

Δεν τόμαθες ; "Όλοι πήγαν για έξω, εκεί κάποια είναι σκοτωμένη.

ΔΕΥΤΕΡΟ

Πού ;

ΠΡΩΤΟ

"Εκεί πάνω στο ξέφωτο του δάσους, στον κόκκινο σταυρό.

ΔΕΥΤΕΡΟ

Πάμε γρήγορα, να προλάβουμε να δούμε. "Αλλάώς θά τήν έχουν σηκώσει από χει. (Φεύγοντν τρέχοντας).

Λίμνη : Χαροφύλακας, Γιαγρός, Δικαστής

ΧΑΡΟΥΦΥΛΑΚΑΣ

"Οραίος φόνος. Γνήσιος φόμος. Δεν'θά μπορούσες να εψηθής καλύτερο. "Από χρόνια τώρα έχουμε να δούμε σάν κι αυτόν.

"Ανδριουφνη σιμνή : "Ο Βόντσκι επιστρέφει σάν φάντασμα, από την λίμνη. Βλέπει τόν Κάρολο τόν τρελό να παίζει με τó παιδί του.

ΤΡΕΛΟΣ

("Έχει τó παιδί στά γόνατά του). Κοίτα είναι πεσιμέ-

νος στά νερά. Είναι πεσιμένος στά νερά. Είναι πεσιμένος στά νερά !

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Κρίστιαν, άγόρι μου !

ΤΡΕΛΟΣ

Είναι πεσιμένος στά νερά.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

(Προσπαθεί να καιδέψη τó παιδί, αλλά αυτό τσιγίσει και φεύγει). "Ω Θεέ μου !

ΤΡΕΛΟΣ

Είναι πεσιμένος στά νερά.

ΒΟ·Υ·ΤΣΕΚ

Θά ήθελες, Κρίστιαν, ένα ξύλινο άλογάκι ; (Τό παιδί τόν σπαράχνει). "Εκεί — (σόν Τρελό) — ν' άγοράσως στά παιδί ένα ξύλινο άλογάκι. "Ένα γρήγορο άλογάκι.

ΤΡΕΛΟΣ

(Χοροπηδά). Γρήγορο άλογάκι, γρήγορο, γρήγορο, γρήγορο ! (Βυθίνει τρέχοντας με τó παιδί).

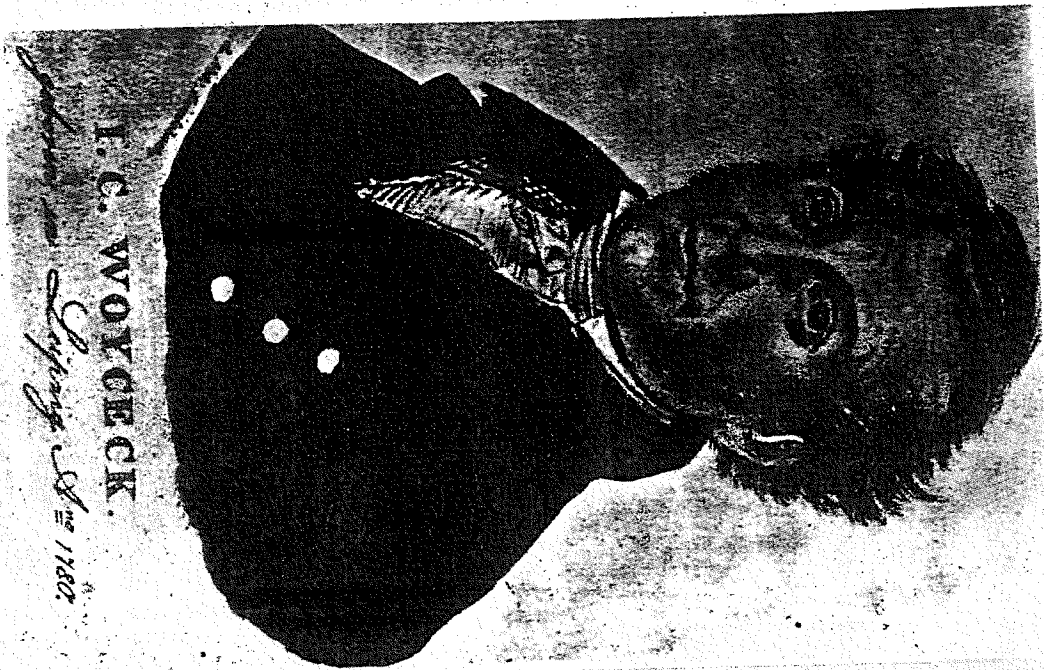
Α Υ Λ Α Ι Α

ΙΔΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΔΟΠΟΝΗΣΙΟΥ

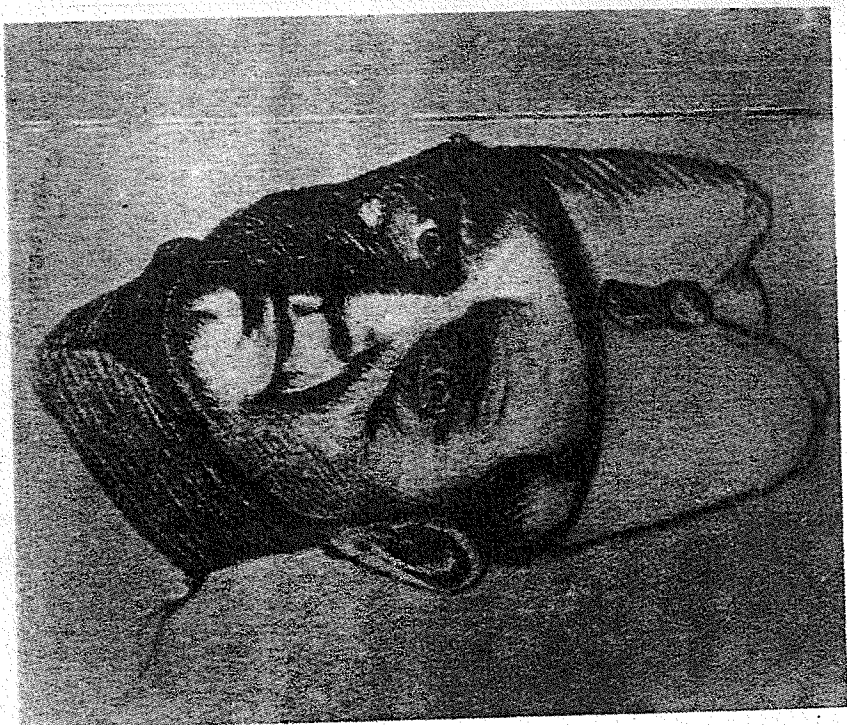
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Γιόχαν Κρίστιαν Βούτσεκ

Μόνοχο 1913: Πρώτη παραδοχή του έργου. Ο Albert Steinnuck ως Βούτσεκ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το μεσαιωνικό θέατρο από την γέννησή του έως τον *Πέοργιν Μπύχνεζ*

Ἡ ἀρχὴ τοῦ γερμανικοῦ θεάτρου ἀνάγεται στὸν δέκατο μ.Χ. αἰώνα. Τότε ἡ μοναχὴ Χροσβίτα ἢ Ροσβίτα μνημονεῖν τὰ ἔργα τοῦ Τερέντιου ἔγραψε σὲ λατινικὴ γλῶσσα, χριστιανικὰ δράματα μὲ διδακτικὸ σκοπὸ, τὰ ὁποῖα παιζόνταν στὴν μεγάλη αἴθουσα τοῦ ἀββαείου τοῦ Πάδουερσχάιμ.

Τὰ δράματα αὐτὰ εἶναι τὰ πρῶτα τοῦ νέου θεάτρου καὶ ἐνδύουν τὸ ἀρχαῖο θέατρο μὲ τὸ σημερινό· παρουσάζουν δὲ ὄχι μόνο φιλολογικὸ καὶ ιστορικὸ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ καθαρὰ θεατρικὸ.

Μετὰ τὴν Χροσβίτα καὶ μέχρι τὸν δέκατο τέταρτο αἰώνα, ἐπὶ τέσσαρις αἰῶνες δηλαδὴ, τὸ γερμανικὸ θέατρο δὲν ἔχει νὰ δελεῖ κανένα σημεῖο ζωῆς. Τὸν δέκατο τέταρτο αἰώνα ἔχουμε τὰ πρῶτα δοκίμια γιὰ τὸ θέατρο καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν μυστηρίων, δηλ. δραματοποιήσεις ἐπεισοδίων ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη, στὴν ἀρχὴ σὲ λατινικὴ γλῶσσα, ἀργότερα στὴ διάλεκτο τοῦ τόπου. Σὲ χειρόγραφο τοῦ 1391 σώζεται σκηρικὸ ἔργο γιὰ τὸ Πάσχα, ποὺ παιζήθηκε στὸ Ἰνσμπρουκ.

Στὸ τέλος τοῦ δέκατου τέταρτου αἰώνα τὰ μυστήρια ἔχουν χάσει τὸν καθαρὰ θρησκευτικὸ τους χαρακτήρα. Τὸ θρησκευτικὸ στοιχεῖο ἔχει υποχωρήσει καὶ τὴ θέση του τὴν παίρνει τὸ σατιρικόν. Μὲ μυστήρια, στὰ ὁποῖα μερικὲς φορές τὸ σατιρικὸν στοιχεῖο γίνεταί μέχρις ὑπερβολῆς καυστικόν, κλίνει ὁ δέκατος τέταρτος αἰώνας.

Τὸν δέκατο πέμπτο αἰώνα στὴ Νυρεμβέργη ἔχουμε θεατρικοὺς συγγραφεῖς, τοὺς Χάνς Τόλτς (Hans Toitz)

και Χάνε Ρόζενμπλοντ (Hans Rosenblont), τὰ ἔργα τῶν ὁποίων εἶναι πολὺ ἀτεχνά, θὰ ἔρρεσαν ὅμως στὸ κοινὸ τῆς ἐποχῆς, μὲ τοὺς ὑπαινιγμούς και τὰ ὑπονοούμενα ποὺ περιέχουν. Τὸ 1450 ὁ ἱερέας Στέφνιτεκ γράφει τὸ «Παυλί-δι τῆς Τουδγίθ», και ὁ Νύρχαρτ Άλγο πρὶν ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ δέκατου πέμπτου αἰῶνα διακαυδίζει και παρουσιάζει τὸν «Εὐνοῦχο» τοῦ Τερέντιου.

Τὸν ἐπόμενον αἰῶνα πάλιβαίνουν οἱ συγγραφεῖς και οἱ πόντες ποὺ ἀποκοτῶν θεάτρα. Ἐννοῦται προσπαθειές γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς δραματικῆς τέχνης, χωρὶς ὅμως πρὸ-γρημα και καθορισμένους σκοπούς. Σπουδαιότερος θεω-τρικός συγγραφέας αὐτῆς τῆς ἐποχῆς εἶναι ὁ Χάνε Σάκς ἀπὸ τῆ Νυρεμβέργη, τοῦ ὁποῦ το ἔργα ἔρρεσαν πολὺ. Ἐπίσης αὐτῇ τὴν ἐποχῇ ὁ Τζακώμπ Άμπερ (Jacob Ayre) ἔγραψε κωμωδίες ποὺ θεωροῦνται σταθμὸς γιὰ τὴν ἀνά-πτυξη τοῦ γερμανικοῦ θεάτρου.

Στὶς ἀρχές τοῦ δέκατου ἑβδόμου αἰῶνα ἔνας ἀγγλι-κὸς θίασος ἔδωσε παραστάσεις σὲ διάφορες πόλεις τῆς Γερμανίας μὲ μεγάλη ἐπιτυχία, οἱ ὁποῖες συνετέλεσαν στὴν ταχύτερη ἀνάπτυξη τῆς σαηνικῆς τέχνης. Αὐτὸν τὸν αἰῶνα ἡ Σχολὴ τῆς Νυρεμβέργης μᾶς δίνει τὸν τραγικό Χάνε Κλάι, ἡ Κλάι (Hans Kley ἡ Klat). Στὸ Τυλογκάου παρουσιάζεται ὁ Άνδρέας Γρόφιους (Andreas Gryphius 1616 - 1664) σπουδαῖος λυρικός και δραματικός ποιητής, συγγραφέας κωμωδιῶν και τραγωδιῶν, μεταφραστῆς τῆς «Άντιγόνης» τοῦ Σαφοδῆ στὰ γερμανικά.

Στὸ τέλος τοῦ δέκατου ἑβδόμου αἰῶνα παρουσιάζονται νέοι δραματικοὶ ποιητές χωρὶς ἕμως νὰ συμβάλουν στὴν ἀνάπτυξη τοῦ γερμανικοῦ θεάτρου. Ὁ τραγικός Ντέρε-κνερ (Dedekind) μιμεῖται τὸν Κλάι, οἱ Δόχεσταϊν (Lo- henstein) και Κριστιάν Χάλμουν (Christian Hallmann) τὸν Γρόφιο. Ἡ κωμωδία, μὲ τὸν Κριστιάν Βάϊζε (Chri- stian Weise) κάνει σχετικῆς προσόδους.

Ἔτσι φτάσαμε στὸν δέκατο ὄγδοο αἰῶνα, τὸν σπου- δαιότερο τῆς ἱστορίας τοῦ γερμανικοῦ θεάτρου. Αὐτὸν

τὸν αἰῶνα ὁ βαρῶνος Γκέμπλερ (Gebler 1726 - 1786), με- τὰ τὴν πρόκληση ἀνωθηγη τοῦ μουσικοῦ θεάτρου στὸ Άμ- βούργο, ὅπου ἀναπτύχθηκε ἡ σαηνογραφία, ἡ χορογραφία κ.τ.λ. ὄχι ὅμως και ἡ ποιότητα τῶν ἔργων, προστάθισης, μὲ σχετικῆ ἐπιτυχία, νὰ ἐξυψώση ποιότητα τὴν θεατρικῆ παράγωγη. Σὺλλογοὶ τοῦ ἀναφέρονται οἱ Μπρόβε (Wil- helm von Brave), Κρόνεκ (Gronck), Γκέφστενμπεργκ (W. von Gerstenberg), Μπρόντες (Christian Brandes) και Βάισε (Christian Felix Weisse).

Ἡ σπουδαιότερη ἔμως μορφή τοῦ γερμανικοῦ θεά- τρου κατὰ τὸν δέκατο ὄγδοο αἰῶνα εἶναι ὁ Λέσσινγκ (Gothold Ephraim Lessing 1729 - 1781), ὁ ὁποῖος τόσο μὲ τίς θεωρίες του στὸ περὶσημο σύγγραμμά του «Άρα- μετουρλίαν», ὅσο και μὲ τὰ θεατρικά του ἔργα «Νάθαν ὁ σοφός», «Αἰμίλια Γκαλέστου», «Μίνα φὸν Μπρόνγκελμ» κ.ἄ. ἐπέδρασε εὐεργετικά στὴν ἐξέλιξη τοῦ γερμανικοῦ θεά- τρου. Τὸ ἐκνευθῆσε ἀπὸ τὸν γαλλικὸ ψευτοκλασικισμό ὁ ὁποῖος παρξέληγχε τὸν Άριστοτέλη. Διεργήνευσε δὲ τὴν «Ποιτικῆ του» σύμφωνα μὲ τὴν ἀληθινῆ θεατρικῆ αἰσθητική, ἡ ὁποία τείνει στὴ φυσικότητα τοῦ διαλόγου και ὄχι στὸν στόμφο τῆς ἀδύκικῆς φρασσεολογίας.

Άλλοι ἀξιόλογοι συγγραφεῖς κατὰ τὸν δέκατο ὄγδοο αἰῶνα εἶναι: ὁ Δάιζέβιτς (Leisewitz 1752 - 1806), ὁ Κλίνγκερ (M. von Klinge 1752-1831), ὁ Κόλαν (H. G. von Collin 1771 - 1811), ὁ Βέβνερ (L. Z. Werner 1768 - 1823), τραγικός ποιητής, συγγραφέας τῆς περίφημης τρα- γωδίας «Martin Luther», ὁ Μοδλνερ (Adolf Mullner). Στὴν κωμωδία ὁ Ἴφφλαντ (August Iffland 1759 - 1815), θεωρεῖται ὁ Άριστοφάνης τοῦ γερμανικοῦ θεάτρου. Εἶναι ὀδυρπική παρατηρητής τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν συ- γρόων του, τὴν ὁποία ἐσατίσσε μὲ χαλαροτηριστικῆ ἐπι- δεξιότητα. Ἐπίσης ὁ Πάγγυμ (Engel vol Parchim 1741 - 1802) και ὁ Κοτσεμποῦε (August Kotzebue 1761 - 1819). Ὁ Κοτσεμποῦε εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πολυγραφώτατους συγγραφεῖς. Ἔχει γράψει περίπου τριακόσια θεατρικά

έργα διαφόρων ειδών. Είναι ανεξάντητη πηγή για τὸ γερμανικὸ θέατρο. Ἀπὸ τὴς τραγωδίας του στουδαιότερη εἶναι ὁ «Γουσταῖος Βάλλας», ἀπὸ τὰ δράματα του τὸ «Μισανθρωπία καὶ Μερκούρια» καὶ ἀπὸ τὴς κομωδίας του χαριτωμένη «Οἱ Γερμανοὶ ἐπαρχιώτες». Ἀυτὴν τὴν ἐποχὴ — τέλος τοῦ δέκατου ὀγδοοῦ αἰῶνα — τὸ γερμανικὸ θέατρο παρουσιάζεται μὲ τὰ ἔργα τῶν δύο κλασικῶν Γερμανῶν ποιητῶν : τοῦ Γκαίτε (1749 - 1831) «Πρῶτος φωνηθῆναι ἐν Τάυρος» καὶ τοῦ Σίλλερ (1759 - 1805) ἡ τραγῳδία του «Βάλουστα» καὶ τοῦ Σίλλερ (1759 - 1805) ἡ τραγῳδία του «Βάλουστα», «Τουλιέλμος Τέλλος», «Ντὸν Κάφλος», «Δηστέον» κ.ά.

Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Σίλλερ καὶ περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς τοῦ Γκαίτε, ἐμφανίζονται στὴ Γερμανία πολλοὶ νέοι ποιητῆς — Κλάιστ (H. von Kleist), Σρόνερ (Schroder), Μπύγκερ (G. Böhmer) Ἀυθενδόφ (Ayrenhoff) κ.ά. οἱ ὁποῖοι παρουσιάζουν καὶ τὸ μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν σύγχρονο θεατῆ.

2. Γνώρισμα Μπύγκερ

Ἀπὸ τοὺς διαδόχους τοῦ Σίλλερ ἐκείνος ποὺ ἔχει μεγαλύτερη σημασία γιὰ τὸν σύγχρονο θεατῆ εἶναι ὁ Γκέοργκ Μπύγκερ (Georg Bühner 1813 - 1837), διότι μὲ τὸ ἔργο του, τὸ ὁποῖο παρεξηγήθηκε στὴν ἐποχὴ του, ἀποτελεῖ ἓνα πρόδρομο τοῦ σημερινοῦ μας θεάτρου. (Ὁ Μπύγκερ ἀπελαίει πάρα πολλὰ στὸν Μπύγκερ ἄνευ φέρω μόνον τὰ «Ταμπουράκια μέσσα στὴ νύχτα» στὸ ὁποῖο εἶναι ὀλοφάνερη ἡ ἐπίδραση τοῦ «Βούτσεκ»). Ἐχει ἀναστήσει τὸ τραγικὸ μὲ νέα μορφή : «Εἴμαστε ἀντρεπικῆλα πολὺ τὰ χειρῶνται ἀγνωστες δυνάμεις. Μονόχοι μας δὲν εἰσπύονται. Εἴμαστε τὰ σταθὰ μὲ τὰ ὅποια πολεμῶνε τὰ πτωῆματα. Μόνο ποὺ δὲν βλάπτει κανεὶς τὰ χέλια. . .», λέει ὁ Δαντὸν στὸ ἔργο του : «Ὁ θάνατος τοῦ Δαντῶν», καὶ ἔα-

να παρουσιάζει τὴ Μοίρα μὲ τὴ μορφή τῆς Σφιγγίας, τοῦ εἶχε καὶ στὰ χρόνια τῆς ἀκμῆς τῆς τραγωδίας.

Ὁ Γκέοργκ Μπύγκερ γεννήθηκε στὸ 1813. Σπούδασε ἱστορικὴ καὶ φιλοσοφία. Πῆρε μέρος σὲ μιὰ κίνηση κατὰ τοῦ Δουδοβίχου Φαλκτου τῆς Γαλλίας. Πέθανε τὸ 1837 σὲ ἡλικία 24 ἐτῶν ἀπὸ τύφο. Ἀυτὴ εἶναι ὅλη καὶ ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ Μπύγκερ. Μπόρεσε ὅμως νὰ δώσει σ' αὐτὰ τὰ ἐλάχιστα χρόνια τῆς ζωῆς του ἓνα ἔργο μὲ τὴ σφραγίδι τῆς προσωπικότητάς του. Τρία θεατρικὰ ἔργα : «Ὁ θάνατος τοῦ Δαντῶν», «Λεόντιος καὶ Λένα», «Βούτσεκ», μιὰ μελέτη : «Τὰ συστήματα τοῦ Καρτεσιῦ καὶ τοῦ Σπιννέζα» καὶ «ἱστορία τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς φιλοσοφίας» καὶ τὸ μυθιστορημὰ του «Λέντε». Ἀπ' αὐτὰ, ἐδῶ, μιὰς ἐνδιαφέρουν μόνον τὰ θεατρικὰ του ἔργα.

Στὸ «Θάνατο τοῦ Δαντῶν», τὸ πρῶτο θεατρικὸ ἔργο, ἔχουμε σὰν ἐκφραστικὸ μέσο μιὰ νέα ἐμφάνιση τοῦ ἱστορικοῦ λόγου ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ ψευτοκλασικισμοῦ. Ἡ ὑπόθεσις εἶναι παρμένη ἀπὸ τὴ γαλλικὴ ἐπιπέτασις καὶ τὸ πορτραῖτο ἐκείνου τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἀποὺ βοήθησε τὸν ἔσσηκωμό, μετάνιωσε. Ἀξιοπρόσεχτη ἐδῶ εἶναι ἡ παρέκκλιση ποὺ κάνει ὁ Μπύγκερ ἀπὸ τὴ γενικὴ μέθοδο τότε ἐπιχειροῦσα ἀντιλήψη γιὰ τὸ ἱστορικὸ δράμα.

Γιὰ τὸν Σίλλερ τὸ ἱστορικὸ δράμα εἶναι μέσο γιὰ νὰ ἐκφράσῃ ἠθικὰς ἀλήθειες, γιὰ τὸν Μπύγκερ εἶναι λογοτεχνικὸ ὄργανο γιὰ νὰ περιγράψῃ τὴν ἀλήθεια. Καὶ ἡ ἀλήθεια μὲ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, παίρνει διαστάσεις ποὺ τρομάζουν. Φτάνει στὸ χῶρο τῆς ἰδίας ζωῆς. Ὁ Δαντὸν ἐμφανίζεται στὸ δράμα σὲ μιὰ κατάστασι ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν ὑπάσχει διεξόδο. Βρίσκεται σὲ μιὰ κάμψη ἐσωτερικῆ, ἐμποτισμένος μὲ ἓνα αἰσθημα ματαιότητάς ὕστερα ἀπὸ ἔντονη δράση. Ὑπονομευμένος ἀπὸ τοὺς ἔχθρους του, ἀρκεῖται νὰ ἀμυνθῇ. Ἀυτὸς ποὺ θὰ κατόρθωνε νὰ πιστέψῃ στὴν ἀπόλυτη ἐκμηδένισι, αὐτὸς θὰ σῶνται λέγει. Ὑπερασπίζει τὸν θῦλο τῆς ζωῆς του, ἀντι-

νά πεθάνη για τις άρχές του και τις ιδέες του. Γι' αυτόν δεν υπάρχει τίποτε. Όστε και το μηδέν, στο όμοιο ήθελε να πιστέψει, «Τò μηδέν αυτόκτονος, ή πλάση είναι ή πλήρη του, είμαστε οι σπαγόνες άπό το αίμα του, ό κόσμος είναι τάφος άπου έκείνο σατίλει». Πριν άπό τόν Σάμουελ Μπέκετ, ό Μπύγκερ κατάλαβε τò μάταο τής ζωής, τò μάταο τής αυτόκτονίας, τò άπρόντο άδιέξοδο.

Τò δεύτερο έργο του Μπύγκερ είναι ή κομωδία «Αεδόντος και Αένω». Μία κομωδία κι' αυτή διαφορετική άπό τις άλλες μέχρι τότε, έπως και τò ιστορικό του δράμα. Για τόν Μπύγκερ κομωδία δεν είναι ό κολασμός του άπρόντου με έλαττώματα άπό άλλους ήμους ή και χειρότερος. Έδώ ό ίδιος ό άνθρωπος άποπροσωποποιημένος ύψώνεται σε κοιτή, άφοϋ γίνει κύριος του έαυτού του. Κατά τόν ίδιο τρόπο και ό Μπέρεαρ Σω, ύστερα άπό έκάτην τόσα χρόνια θέλησε να πλάση τόν άνθρωπό του. «Όταν έγενήθη τò συναίσθημα του καθήκοντος άπέναυτι του έαυτού μας, ό άνθρωπος έγινε τού έαυτού του ό Θεός, και άφοϋ τέλος βρήκε έτσι τήν αυτόσπερίθησή του παύει τού λοιπού να είναι έγλωστής, λέει στην «Άγία Ιωάννα» του.

Τò τρίτο θεατρικό έργο του Μπύγκερ, ίσως και τò σπουδαιότερο, είναι ό «Βούτσεν». Ό Μάστιν Έσαϋιν στο μελέτημά του («Τò θέατρο τού παραλόγου») τò χαρακτηρίζει σαν ένα έργο άπό τὰ λίγα προδρομικά του σημερινού μας θεάτρου. Ό Τζωρτζ Στάινερ στο «Θάνατο τής τραγωδίας» πιστεύει ότι πολλά άπ' όσα ό «Βούτσεν» άπεκάλυψε, δεν έχουν άκόμα και σήμερα αξιοποιηθή. Τέλος ό Ζωρζ Ντομενάκ στο βιβλίο του ή «Έπιστροφή τού τραγικού» βρίσκει ότι ό Μπύγκερ με τόν «Βούτσεν» άιέστησε τò τραγικό μιá όρισμένη έποχή. Τò χειρόγραφο τού «Βούτσεν» χάθηκε μετά τò θάνατο τού ποιητή τò 1837 και βρέθηκε στις άρχές τού αιώνα μας. Ό Μπύγκερ δεν πρόλαβε να τò τελειώσει. Τò έργο είχε συγκατατίθει, ύπάρχων όμως και εικόνας σχορτισμένες που θά έπαιρναν

τή θέση τους στο έργο. Μερικές άπ' αυτές άπό διάφορους μελετητές βρήκαν τή θέση τους. Άλλες περιμένουν άκόμη. Έμείς σ' αυτήν τήν μετάφραση άκολουθήσαμε τή σειρά με τήν όποία είναι στην τελευταία έκδοση τών έργων του Μπύγκερ άπό τής έκδόσεις «Deutscher Buch-Gemeinschaft» (1967) και έχουμε άπό τὰ «παράλειπόμενα» προσθέσει τήν 27η εικόνα.

Ό μύθος τού «Βούτσεν» είναι γραμμικά λυτός. Ό Βούτσεν είναι πρόσωπο περιφρονημένο. Οι άνώτεροί του, και όλοι σχεδόν είναι άνώτεροί του, τόν βλέπουν σαν ζώο και όμοιο. Υποφέρει άπό νευρώσεις, αιάθνεται κατακρωκίδιο. Υποφέρει άπό παντού, λές και έχει γεννηθή γι' αυτό. Παιδύει τò μυαλό του, βασανίζεται άπό τή συνείδησή του. Τò αίσθημα τού άνεξήγητου δικαιού, όπως έμφανίζεται στον Κάρφα και τού άποξενωμένου στον «Έένω» τού Καμύ τò βλέπουμε για πρώτη φορά στον «Βούτσεν». Και ή γλώσσα του άκόμη έχει κάτι άπό τήν έποχή μας στασιμένες φράσεις, μισοτελειωμένοι διάλογοι κτλ. Όλα αυτά κάνουν τόν Γκέοργκ Μπύγκερ ένα σύγχρονό μας.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΓΟΥΤΗΣ